

LIETUVOS Farmacijos žinios

Lithuanian Pharmaceutical News

2025 m. Nr. 3-4 (284-285)

Regioninė trijų Baltijos šalių (Lietuvos, Latvijos, Estijos) tradicinė jubiliejinė 25-oji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „BaltPharm Forum 2025: Transformacija Tvarios Farmacijos link: nuo tradicijos iki inovacijos“, 2025 m. balandžio 4-6 d. Palanga, Lietuva

(plačiau 18 pusl.)

VILTIES VAISTINEI – 100 METŲ

„Lietuvos farmacijos žinios“ – Lietuvos farmacijos
sajungos periodinis žurnalas, skirtas farmacijos
specialistams, tęsia žurnalo „Farmacijos žinios“
(1923-1940) veiklą

Vyr. redaktorė
prof. dr. habil. Ona Ragažinskienė

REDAKcinė KOLEGIJA

Vaist., gyd. Laimis Akramas, klinikinė farmacija, mikrobiologija;
doc. dr. Zita Barsteigienė, farmakognozija; prof. dr. Jurga
Bernatienė, vaistų technologija; prof. dr. Liudas Ivanauskas,
toksikologinė chemija; doc. dr. Rimantas Klimas, vaistų
technologija; prof. dr. Romaldas Mačiulaitis, klinikinė farmacija,
farmakoterapija; doc. dr. Vaidas Skyrius, socialinė farmacija;
dr. Jonas Grincevičius, socialinė farmacija; doc. dr. Raimondas
Radžiūnas, socialinė farmacija.

REDAKcinės KOLEGIJOS KONSULTANTAI

Doc. dr. Algis Baranauskas, socialinė farmacija; prof. dr. Jurga
Bernatienė, vaistų technologija; prof. dr. Valdas Jakštas,
farmakognozija; doc. dr. Audronis Lukošius, farmakognozija;
prof. dr. Liudas Ivanauskas, doc. dr. Rūta Marksienė, toksikologinė
chemija; vaist. Rimas Masiliūnas, farmacijos istorija; prof. dr.
Vilma Petrikaitė – vaistų chemija; vaist. Birutė Varanavičienė,
klinikinė farmacija; vaist. Liudas Šlepikas, vaistų chemija.

REDAKcinės KOLEGIJOS GARBĖS NARIAI

Farm. dr. Juozas Kalvaitis, klinikinė farmacija, JAV, Čikaga;
farm. dr. Algirdas Lukoševičius, klinikinė farmacija, JAV, Niujorkas;
farm. dr. Algis Pliūra, vaistų informacija, JAV, Niujorkas;
farm. dr. Jerzy Lazowski, onkologinė farmacija, Lenkija,
Varšuva.

Leidėjo ir redakcijos adresas:

Ateities g. 2C-1, LT-08333 Vilnius,
el. paštas: info@lfsajunga.lt

Kviečiame apsilankyti LFS tinklalapyje:
<https://www.lfsajunga.lt>

Šiame leidinyje pateikta informacija skirta tik
farmacijos ir medicinos specialistams.
Straipsnių autorių nuomonė gali nesutapti su redakcijos
nuomone. Recenzuojame tik mokslinius straipsnius.
Rankraščių negražiname. Redakcija už reklamos turinį neat-
sako.

© „Lietuvos farmacijos žinios“
2025, Nr. 3-4 (284-285)

Numerį parengė LFS leidybos centras,
Ateities g. 2C-1, LT-08333 Vilnius

Tiražas: 200 egz.

Spausdino:
UAB „Regrafas“
Piliakalnio g. 3, Kaunas. LT-46224
Tel. +370 (37) 44 11 11

Redaktoriaus žodis.....	4
From the Editor	5
Farmacijos aktualijos Lietuvoje	6
Lietuvos farmacijos sąjungos veikla	
Kvietimas į XL tarptautinę mokslinę-praktinę	
konferenciją „Nuo trūkumų iki sprendimų: vaistų	
prieinamumo iššūkiai Baltijos Jūros regione“	9
Programa	10
Farmacijos aktualijos Lietuvoje	18
Baltijos šalių farmacijos specialistų kasmetinė	
tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija	
BaltPharm Forum	20
Fotoreportažas iš BaltPharm Forumo	23
Tradiciniai jubiliejai	27
Kauno širdyje esančiai Vilties vaistinei - 100 metų .	28
Sveikinimai	
Sveikinimai 2025 m. farmacijos ir technologijų	
mokslo absolventams!	32
Farmacinės veiklos teisės aktai	34
Farmacijos aktualijos Lietuvoje ir pasaulyje	44
Įspūdžiai iš LFS tradicinio renginio Farmacijos	
dienos – XXVII tarptautinės mokslinės-praktinės	
konferencijos „Farmacijos Naujienos 2025“	48
Farmacijos aktualijos Lietuvoje ir pasaulyje	53
FIP veiklos aktualijos	54
Farmacijos aktualijos Lietuvoje ir pasaulyje	56
FIP veiklos aktualijos	
Fotoreportažas iš 83 FIP kongreso	59
Farmacijos aktualijos 1925 m. žurnale	
„Farmacijos žinios“	63
Istoriniai muziejai, vaistinės ir vaistinių augalų	
sodai	67
Farmacijos aktualijos Lietuvoje ir pasaulyje	68
Istoriniai muziejai, vaistinės ir vaistinių augalų	
sodai	
Prieš 50 metų įkurtas Lietuvos farmacijos muziejus:	
magiško žodžio „milijonas“ galia	71

Gerbiami Farmacijos bendruomenės Nariai!

Šis žurnalo numeris skiriamas Farmacijos pasiekimams, naujovėms ir jų įgyvendinimui tarptautiniu, regioniniu ir nacionaliniu lygiais. Sprendžiant pasaulinę **Farmacijos pažangos: našumo, bendradarbiavimo ir sveikatos transformacijos problemą**, organizuotas 83 FIP Pasaulinis Farmacijos mokslų ir praktikos kongresas 2025 m. rugpjūčio 29 – rugsėjo 4 d. Kopenhagoje; regioninė trijų Baltijos šalių (Lietuvos, Latvijos, Estijos) tradicinė jubiliejinė 25-oji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „BaltPharm Forum 2025: Transformacija Tvarios Farmacijos link: nuo tradicijos iki inovacijos“ vyko 2025 m. balandžio 4-6 d. Palangoje; 31-oji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Žmogaus ir gamtos sauga 2025“ gegužės 7-9 d. įvyko Kaune; AIS metinis forumas 2025 „Europos Tarybos kultūros kelio Europos istorinių vaistinių ir vaistinių sodų“ sertifikavimo minėjimas 2025 m. gegužės 15-16 d. Valensijoje; tarptautinė 40-oji mokslinė-praktinė konferencija „Nuo trūkumų iki sprendimų: vaistų prieinamumo iššūkiai Baltijos jūros regione“ organizuota 2025 m. rugsėjo 20 d. Kaune;

Lietuvos Farmacijos sąjungos tradicinis vasaros renginys „Farmacijos Dienos 2025“ ir XXVI-

oji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Farmacijos Naujienos“ organizuotas 2025 m. birželio 28-29 d. fabrike UAB „Švenčionių vaistažolės“ Kaltanėnuose, Vilniaus apskrityje.

Specializuotame žurnale „Lietuvos farmacijos žinios“ 2025 m. Nr. 3-4 pristatoma Lietuvos bei užsienio institucijų ir organizacijų dalyvių veiklos jubiliejų minėjimai: Vilties vaistinės 100 – čio, Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus įkūrimo 50– čio; Lietuvos universiteto Farmacijos studijų magistrų pirmos laidos baigimo bei pirmojo diplomo įteikimo 100-čio.

Sveikiname 2025 metų Lietuvos Farmacijos, Farmakoteknikos bei Biotechnologijos ir farmacinės analizės studijų programų Magistrus ir Vaistininko padėjėjus (Farmakoteknikus), linkėdami neišsenkamos kūrybinės energijos, sėkmės profesinėje veikloje ir asmeniniame gyvenime.

Sąmoningėjant visuomenei, šiuo metu Pasaulio Sveikatos organizacija (PSO) kartu su tarptautinė farmacijos federacija (FIP) išryškina besikeičiantį vaistininko profesijos vaidmenį sveikatos priežiūros sistemos šių laikų iššūkių kontekste bei Žaliosios ir tvariosios farmacijos svarbą.

Be to, pažymėtinas naujas faktas Lietuvos vaistininkystės istorijoje – Lietuvos dviejų istorinių vaistinių „Širdažolė“ ir „Valerijonas“ praktinės veiklos tarptautiniu mastu įvertinimas, pripažinimas ir patvirtinimas, priimant Europos Tarybos kultūros paveldo Aromas Itinerarium Salutis (AIS) asociacijos Istorinių vaistinių ir vaistinių sodų (HPMG) tarptautinio tinklo tikroju nariu ir istoriniam vaistažolių fabrikui UAB „Švenčionių vaistažolės“, suteikiant kandidato tapti tikroju nariu statusą.

Sekantį šio žurnalo leidinį planuojama publikuoti 2026 m. birželio mėnesį.

Kviečiame visus Lietuvos farmacijos specialistus ruošti informacinius pranešimus, straipsnius žurnalui „Lietuvos farmacijos žinios“ bei aktyviai dalyvauti Lietuvos farmacijos sąjungos organizacinėje ir žurnalo kūrybinėje veikloje.

Nuoširdžiai

Prof. Habil. Dr. Ona Ragažinskienė
Žurnalo Lietuvos Farmacijos žinios
vyriausioji redaktorė

Dear Members of the Pharmaceutical Community,

This issue of the journal is dedicated to the achievements, innovations, and implementation of Pharmacy at the international, regional, and national levels. **Addressing the global challenge of pharmaceutical progress — efficiency, collaboration, and health transformation** — the following events were organized: the 83rd FIP World Congress of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences, held on August 30 – September 3, 2025, in Copenhagen; the regional traditional 25th Jubilee International Scientific-Practical Conference of the three Baltic States (Lithuania, Latvia, Estonia), *BaltPharm Forum 2025: Transformation Towards Sustainable Pharmacy: from Tradition to Innovation*, which took place on April 4–6, 2025, in Palanga; the 31st International Scientific-Practical Conference *Human and Nature Safety 2025* on May 7–9 in Kaunas; the *AIS Annual Forum 2025* marking the *Certification of the Council of Europe Cultural Route European Historic Pharmacies and Pharmacy Gardens*, held on May 15–16 in Valencia; the 40th International Scientific-Practical Conference *From Shortages to Solutions: Challenges of Medicine Availability in the Baltic Sea Region* on September 20, 2025, in Kaunas; and the traditional summer event of the Lithuanian Pharmaceutical Society *Pharmacy Days 2025* together with the 26th International Scientific-Practical Conference *Pharmaceutical News*, held on June 28–29, 2025, at the factory UAB Švenčionių vaistažolės in Kaltanėnai, Vilnius County.

In the specialized journal *Lithuanian Pharmaceutical News* (2025, No. 3–4), we present the anniversaries of activities of Lithuanian and international institutions and organizations: the 100th anniversary of the Vilties (Hope) Pharmacy, the 50th anniversary of the establishment of the Lithuanian Museum of the History of Medicine and Pharmacy, and the 100th anniversary of the graduation of the first cohort of Master's students in Pharmacy at the University of Lithuania and the awarding of the first diploma.

We congratulate the 2025 graduates of the Master's programs in Pharmacy, Pharmaceutical Technology, Biotechnology, and Pharmaceutical

Analysis, as well as the graduates of the Pharmacy Technician program, wishing them inexhaustible creative energy, success in their professional careers, and fulfillment in their personal lives.

As society becomes more aware, the World Health Organization (WHO), together with the International Pharmaceutical Federation (FIP), is highlighting the changing role of the pharmacist in the healthcare system in the context of modern challenges, as well as the importance of Green and Sustainable Pharmacy.

Furthermore, an important new development in the history of Lithuanian pharmacy should be noted: the international recognition, approval, and confirmation of the professional activities of the two historic Lithuanian Pharmacies Širdažolė and Valerijonas — by their acceptance as full members of the international network of Historic Pharmacies and Pharmacy Gardens (HPMG) of the Council of Europe's cultural heritage association Aromas Itinerarium Salutis (AIS). In addition, the historic herbal factory UAB Švenčionių vaistažolės has been granted candidate status to become a full member.

The next issue of this journal is planned for publication in June 2026.

We invite all Lithuanian pharmacy professionals to prepare informative reports and articles for the journal *Lithuanian Pharmaceutical News* and to actively participate in the organizational and creative activities of the Lithuanian Pharmaceutical Society.

Sincerely,

Prof. Habil. Dr. Ona Ragažinskienė
Editor-in-Chief of the journal
Lithuanian Pharmaceutical News

PARODA „MATERIA MEDICA – VAISTINGOSIOS MEDŽIAGOS”

Prof. Ona Ragažinskienė, Vytauto Didžiojo universitetas

Materia medica atskleidžia tautų tradicinės medicinos turtingumą, ištakas, bendradarbiavimo galimybes ir apibrėžia gydymo filosofiją.

2025 m. balandžio 3 – gegužės 10 d. LSMU Lietuvos Medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje vyksta paroda *Materia Medica*.

Organizatoriai: LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus, VDU Botanikos sodo Mokslo skyriaus Vaistinių ir prieskoninių augalų mokslo sektorius ir Lietuvos farmacijos sąjunga

Parodos autoriai:

LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus muziejininkai

Doc. dr. Tauras Antanas Mekas,

Rolandas Minkevičius

Zenona Šimaitienė

Vytauto Didžiojo universiteto Botanikos sodas

Prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė

Dr. Nerijus Jurkonis

Dizainerė

Vilija Zabarskienė

Istorinės žinios apie *Materia medica*.

Materia medica nuo neatmenamų laikų užmezgė ryšį tarp skirtingų tautų ir žemynų, apjungdama kultūros ir gamtos paveldą.

Materia medica (lietuvių kalba – vaistinės medžiagos) – tai farmacijos mokslo istorijos dalis apie augalinės, gyvūninės ir mineralinės kilmės biologškai veikliųjų medžiagų gydomąsias savybes. Šį terminą pirmą kartą paminėjo I a. senovės graikų gydytojas, farmakognozijos mokslo Tėvas Pedanijus Dioskoridas novatoriškame veikale „*De Materia Medica*“ („Apie vaistines medžiagas“) – išsamioje farmakopėjoje, kurioje kataloguojama maždaug 600 rūšių vaistinių augalų, 35 rūšys gyvūnų ir 90 tipų mineralų, skirtų medicinai.

Šis veikalas vertingas medicinai, farmacijai ir toksikologijai. Be to, pateiktas sistemingas požiūris į vaistinių medžiagų klasifikavimą ir apibūdinimą yra pagrindas šiuolaikinei farmakologijai ir teismo toksikologijai. Jame pateikiama išsami informacija apie daugiau nei 1 000 vaistų, pagamintų iš šių objektų, ir aprašyta daugiau kaip 4 700 nemedicininio naudojimo atvejų.

Lietuvoje pagal lietuvių tradiciją *Materia medica* informacija buvo perduodama tarpusavyje bendraujant iš lupų į lupas.

1819 m. gegužės 17 d. Vilniaus universiteto farmacijos, farmakologijos ir teismo medicinos profesoriaus Johano Fridricho Volfango įkurta pirmoji Lietuvoje Farmacijos draugija – Vilniaus Medicinos draugijos Farmacijos skyrius ir 1820 m. išleistas Europinio lygio pirmasis periodinis

farmacijos žurnalas „*Pamiętnik farmaceutyczny Wilenski*“ („Vilniaus farmacijos užrašai“) lenkų kalba – tai buvo svarbus veiksny *Materia medica* ir Lietuvos farmacijos mokslo vystymuisi. Šiame leidinyje pateikiama mokslinė literatūra apie vaistinę augalinę žaliavą, tyrimus, augalinių vaistinių preparatų gamybą bei jų taikymą gydymui Lietuvoje ir kitose užsienio šalyse.

1883 m. įsteigtas farmakognoztinės medžiagos muziejus, kuriame prof. Jan Kazimierz Muszyński (1884-1957) vadovavo farmacijos ir medicinos studentų vaistinių augalų mokslo ir praktikos darbams, kūrė mokomąsias knygas.

Simonas Daukantas (1793–1864) – vienas pirmųjų rašė knygas, kuriose ragino naudoti ligų gydymui miške augančių augalų vaistinę žaliavą: beržų pumpurus, liepų žiedus, kurie tuo metu jau buvo superkami vaistinėse.

Žemaitijos etnografiniame regione florą, tame tarpe ir vaistinius augalus, tyrinėjo Jurgis Ambraziejus Pabrėža OFM (1771–1849), kuris yra vienas iškiliausių XIX amžiaus švietėjų, Lietuvos floros tyrinėtojų, farmakognostų ir botanikų.

Lietuvos universitete – dabar Vytauto Didžiojo universitete prof. Kazimieras Grybauskas 1948 m. sukūrė Respublikinę farmacininkų mokslinę draugiją (RFMD) ir perteikė *Materia medica* žinias daugiau kaip 230 straipsnių ir 17 atskirų leidinių.

1990 m. spalio 13 d. Respublikinę farmacininkų mokslinę draugiją performuota į Lietuvos farmacijos sąjungą (LFS), kurios prezidentu ir „Lietuvos farmacijos žinios“ redaktoriumi buvo prof. habil. dr. Eduardas Tarasevičius, o nuo 2021 m. – prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė

Dabar LSMU Medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje, kitų Lietuvos mokslo institucijų archyvuose, bibliotekose saugomi rankraščiai, disertacijos, monografijos, moksliniai leidiniai, kuriuose farmacijos mokslo duomenys yra pagrindas Lietuvos *Materia Medica* – Vaistinių medžiagų - sąrašo sudarymui.

Parodos „Materia Medica“ sukūrimo tikslas

2025 m. balandžio 3 – gegužės 10 d. LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje veikiančioje parodoje „*Materia medica*“ atskleidžiama istorinė medžiaga, vienijanti Lietuvos universiteto Medicinos fakultetą – dabar LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejų ir Lietuvos universiteto Botanikos sodo Vaistinių augalų skyrių – dabar VDU Botanikos sodo Mokslo skyriaus Vaistinių ir prieskoninių augalų mokslo sektorių.

Parodos *Materia medica* atidarymo dalyviai

Parodos „*Materia medica*“ planavimas ir organizavimas vyko keturiais etapais:

- **pirmasis** – prasidėjo 2024 m., minint Lietuvos universiteto Botanikos sodo Vaistinių augalų skyriaus veiklos 100-metį (1924–2024).
- **antrasis** – dalyvavimas Asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis* (AIS) konkurse dėl narystės įvertinimo.
- **trečias** 2024 m. kovo 11 d. Rijekoje (Kroatija) Asociacijos AIS Generalinės Asamblėjos posėdyje Lietuvos dvi mokslo institucijos: VDU Botanikos sodo Mokslo skyriaus Vaistinių ir prieskoninių augalų mokslo sektorių ir LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejų už ilgametės mokslinės, studijų ir praktinės veiklos įvertinimą ir pripažinimą, tapus Europos Tarybos kultūros paveldo 48 kelio Europos Istorinių vaistinių ir vaistinių sodų asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis* (AIS) tikraisiais nariais.
- **ketvirtas** – 2025 m. balandžio 4-6 d. Palangoje suorganizuotas trijų Baltijos šalių (Lietuvos, Latvijos ir Estijos) farmacijos asociacijų jubiliejinė 25-oji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija 2025 *BaltPharm Forum* „Transformacija Tvarios Farmacijos link: nuo tradicijos iki inovacijų“.

Parodos „*Materia medica*“ organizatorių: Lietuvos farmacijos sąjungos, VDU Botanikos sodo Mokslo skyriaus Vaistinių ir prieskoninių augalų mokslo sektoriaus bei LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus bei asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis*, atsakingos už Europos Tarybos kultūros 48 kelio *Europos istorinių vaistinių ir vaistinių sodų* tarptautinę platformą, bendra mokslinė praktinė kompleksinė ir tarpdisciplininė veikla.

Prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė, AIS mokslinio komiteto narė, Doc. dr. Tauras Antanas Mekas, LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus direktorius

Asociacijos Aromas Itinerarium Salutis (AIS), atsakingos už Europos Tarybos kultūros 48 kelio Europos istorinių vaistinių ir vaistinių sodų platformos tarptautinę veiklą, AIS direktorė prof. dr. Maria Luisa Vázquez de Agredos Pascual, AIS atsakingoji sekretorė Simona Tardi

Jono Petronio archyvo nuotraukos

VDU Botanikos sodo direktorius dr. Nerijus Jurkonis

KVIETIMAS Į TARPTAUTINĘ KONFERENCIJĄ NUO TRŪKUMŲ IKI SPRENDIMŲ: VAISTŲ PRIEINAMUMO IŠŠŪKIAI BALTIJOS JŪROS REGIONE

Kviečiame Jus dalyvauti tarptautinėje mokslinėje–praktinėje konferencijoje, skirtoje jubiliejiniam XL Lietuvos farmacijos sąjungos suvažiavimui, kuri vyks:

Data: 2025 m. rugsėjo 20 d. (šeštadienis)

Vieta: LSMU Farmacijos fakultetas, Sukilėlių 13, Kaunas

Ši tarptautinė mokslinė–praktinė konferencija suburs farmacijos, sveikatos politikos ir mokslo bendruomenę aptarti vieną aktualiausių šiandienos klausimų – vaistų prieinamumą. Renginio metu taip pat bus pristatyti svarbiausi Lietuvos farmacijos sąjungos veiklos akcentai nuo XIX amžiaus iki šių dienų, aptariama farmacijos mokslo ir praktikos raida.

Pagrindinis konferencijos tikslas – išnagrinėti aktualiausius iššūkius, susijusius su vaistų prieinamumu Baltijos jūros regione, ir aptarti tiek nacionalinių, tiek tarptautinių sprendimų pavyzdžius.

Pagrindinės nagrinėjamos temos:

Vaistų trūkumas ir sprendimo būdai

- Pagrindinės trūkumo priežastys: gamybos sutrikimai, tiekimo grandinės iššūkiai, reguliaciniai apribojimai ir kita.
- Trūkumo pasireiškimo modeliai skirtingose šalyse.
- Taikomos sprendimo priemonės: veiksmingos, ribotos ir nepasiteisinusios priemonės, jų poveikis.
- Valstybinių institucijų ir profesinės bendruomenės vaidmuo bei atsakomybės.

Teritorinis vaistų prieinamumas

- Vaistinių geografinis pasiskirstymas: tolygumas ar netolygumas skirtinguose regionuose.
- Vaistų nuotolinės prekybos (internetu, telefonu) ir pristatymo į namus efektyvumas.
- Prieinamumo užtikrinimo galimybės vietovėse, kuriose nėra vaistinių.

Farmacinių paslaugų prieinamumas

- Vaistinėse teikiamų paslaugų prieinamumas: vakcinacija, pacientų konsultavimas, lėtinių ligų valdymas ir kt.
- Komandinis darbas tarp farmacijos ir sveikatos priežiūros specialistų: bendradarbiavimo modeliai ir iššūkiai.

Tikimės Jūsų dalyvavimo šiame išskirtiniame renginyje ir vertingos partnerystės siekiant spręsti svarbiausius farmacijos sektoriaus klausimus!

Organizacinis komitetas
Lietuvos farmacijos sąjunga

NUO TRŪKUMŲ IKI SPRENDIMŲ: VAISTŲ PRIEINAMUMO
IŠŠŪKIAI BALTĖJOS JŪROS REGIONE
FROM SHORTAGES TO SOLUTIONS: CHALLENGES OF
MEDICINE ACCESSIBILITY IN THE BALTIC SEA REGION

Tarptautinė 40-oji mokslinė-praktinė konferencija
40th International Scientific-Practical Conference

Data: 2025 m. rugsėjo 20 d. (šeštadienis) | Date: 20 September 2025 (Saturday)
Vieta: LSMU Farmacijos fakultetas, Sukilėlių 13, Kaunas | Venue: LSMU Faculty of Pharmacy, Sukilėlių 13, Kaunas

	PROGRAMA	PROGRAM
8.00-9.00	Konferencijos dalyvių registracija	Participant registration
9.00-9.05 (5 min)	Muzikinis sveikinimas	Musical greeting
9.05-9.20 (15 min)	Konferencijos atidarymas Prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė, Lietuvos farmacijos sąjungos prezidentė	Conference Opening Prof. habil. Dr. Ona Ragažinskienė, President of the Lithuanian Pharmaceutical Association

9.05-9.20 (15 min)	Sveikinimai Daniel Naumovas, LR Sveikatos apsaugos viceministras Dovilė Marcinkė, viršininkė LR Valstybinės vaistų tarnybos prie LR SAM Prof. dr. Ramunė Morkūnienė, LSMU Farmacijos fakulteto dekanė	Welcoming Addresses Daniel Naumovas, Vice Minister of Health of the Republic of Lithuania Dovilė Marcinkė, Director of the State Medicines Control Agency of the Republic of Lithuania Prof. Dr. Ramunė Morkūnienė, Dean of the Faculty of Pharmacy, Lithuanian University of Health Sciences
9.20-9.30 (10 min)	Lietuvos Farmacijos Sąjungos Garbės nario vardo pripažinimas Nominantus pristato Prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė, LFS prezidentė Doc. dr. Vaidas Skyrius, LFS vice-prezidentas	Awarding the title of Honorary Member of the Lithuanian Pharmaceutical Association Prof. Habil. Dr. Ona Ragažinskienė, President of the LPS Assoc. Prof. Dr. Vaidas Skyrius, Vice President of the LPS
9.30-10.00 (30 min)	Vaistų trūkumo problemos sprendimo būdai Europos Sąjungoje Prof. dr. Aurelijus Veryga, Europos Parlamento narys, Briuselis	Ways to solve the problem of Medicine Shortage Issues in the European Union Prof. Dr. Aurelijus Veryga, Member of the European Parliament, Brussels
10.00-10.30 (30 min)	Farmacijos politikos naujovės Lietuvoje Anželika Oraitė, Farmacijos politikos departamento prie Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos direktorė, Lietuva	Current Innovations in Pharmaceutical Policy in Lithuania Anželika Oraitė, Director of the Pharmaceutical Policy Department under the Ministry of Health of the Republic of Lithuania
10.30-11.00 (30 min)	Vaistų prieinamumo be trikdžių siekis Lietuvoje Doc. dr. Indrė Trečiokienė, Vilniaus universitetas, Lietuva	Access Beyond Shortages: Medicines Availability in Lithuania Assoc. Prof. Dr. Indrė Trečiokienė, Vilnius University, Lithuania
11.00-11.30 (30 min)	Atgaivos pertraukėlė / Stendinių pranešimų sesija	Refreshment brake/ Poster Presentation Session
11.30-12.00 (30 min)	Iššūkiai ir iniciatyvos dėl vaistų prieinamumo, susiję su prieš, per ir po Covid-19 laikotarpiais Norvegijoje Prof. dr. Anne Gerd Granas, Oslo universitetas, Norvegija	Challenges in Medicine Accessibility in Norway- challenges and initiatives before, during and after the Covid-19 pandemic Prof. Dr. Anne Gerd Granas, University of Oslo, Norway

12.00-12.30 (30 min)	Vaistų prieinamumas Švedijoje: politikos požiūris į dabartines iniciatyvas ir spragas <i>Dr. Luisą Becedas, Švedijos medicinos produktų agentūra, Švedija</i>	MedicineAccessibility in Sweden: A Policy Perspective on Current Initiatives and Gaps <i>Dr. Luisą Becedas, Swedish Medical Products Agency, Sweden</i>
12.30-13.00 (30 min)	Pranešėjas ir pranešimo tema tikslinama, Suomija	Speaker and Topic to Be Confirmed, Finland
13.00-13.30 (30 min)	Vaistų trūkumas iš vaistininko perspektyvos ir vaistinių paslaugos Estijoje: pacientų pasitenkinimas ir lūkesčiai <i>Doc. dr. Daisy Volmer, Tartu universitetas, Estija</i>	Medicine Shortages - Perception of Pharmacists. Patients' Satisfaction and Expectations Towards Pharmacy Services in Estonia <i>Assoc. Prof. Dr. Daisy Volmer, University of Tartu, Estonia</i>
13.30-14.00 (30 min)	Farmacinių paslaugų tobulinimas esant vaistų trūkumui Latvijoje <i>Kartis Mačans, Latvijos vaistininkų draugijos projektų vadovas, Latvijos universiteto medicinos koledžas, Latvija</i>	Advancing Phamnacy Services in Latvia: MUR-Amid Medicine Shortages <i>Kartis Mačans, Project Manager at the Latvian Pharmacists' Association, Medical College of the University of Latvia, Latvia</i>
14.00-15:00	Pietų pertrauka	Lunch Break

15.30-16.00 (30 min)	Vaistų ir medicinos technologijų trūkimas po Covid-19 pandemijos ir širdies chirurgijos perspektyva Vokietijoje <i>Prof. dr. Sandra Eifert, Leipzigo širdies centras, Vokietija</i>	Shortages in Phamnacy and MedTech in the PostCoViD Era. Perspective of Cardiac Surgery in Germany <i>Prof. Dr. Sandra Eifert, Leipzig Heart Center, Germany</i>
16.00-16.30 (30 min)	Lietuvos farmacijos sąjungos mokslinės ir praktinės veiklos vystymasis <i>Prof. Ona Ragažinskienė, Vytauto Didžiojo universitetas</i> <i>Doc. dr. Tauras Antanas Mekas, LSMU Medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus direktorius, Lietuva</i>	Development of Scientific and Practical Activities of the Lithuanian Pharmaceutical Association <i>Prof. Ona Ragažinskienė, Vytautas Magnus University</i> <i>Assoc. Prof. Dr. Tauras Antanas Mekas, Director of the Museum of the History of Medicine and Pharmacy, LSMU, Lithuania</i>

16.30-17.00 (30 min)	LFS 2024 metų mokslinė praktinė veikla <i>Prof. Ono Ragažinskienė, LFS prezidentė</i> <i>Vaistininkė Birutė Michelkevičienė, LFS revizijos komisijos pirmininkė</i>	Scientific and Practical Activities of the LPS in 2024 <i>Prof. Ona Ragažinskienė, President of the LPS Pharmacist Birutė Michelkevičienė, Chair of the Audit Commission of the LPS</i>
17.00-17.30 (30 min)	Farmacijos specialistų veiklos raiška „Vaistininkų tribūnoje“ <i>Moderuoja Prof. Ona Ragažinskienė, Lietuva</i>	Professional Expression of Phamnacists in the “Pharmacists’ Tribūne“ <i>Moderated by Prof. Ona Ragažinskienė, Lithuania</i>
17.30-18.00 (30 min)	Baigiamosios diskusijos Suvažiavimo ir tarptautinės konferencijos baigiamosios diskusijos ir rezoliucijos priėmimas <i>Prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė, Lietuva</i> <i>Doc. dr. Vaidas Skyrius, Lietuva</i>	Closing Discussion Finai discussions ofthe congress and intemational conference, adoption of resolutions <i>Prof. habil. Dr. Ona Ragažinskienė, Lithuania Assoc., Prof. Dr. Vaidas Skyrius, Lithuania</i>

Posėdžio vadovai/ Chairperson

Doc. Vaidas Skyrius, Lietuva / Lithuania / Konferencijos organizacinio komiteto pirmininkas / Chairperson of the Organizing Committee
Rūta Matulaitienė, Lietuva / Lithuania / Konferencijos mokslinio komiteto pirmininkė / Chairperson ofthe Scientific Committee

Konferencijos organizacinis ir mokslinis komitetas / Conference Organizing and Scientific Committee

Atsakingoji sekretorė/ Responsible secretary Vaistininkė / Pharmacist Rūta Matulaitienė

Organizacinis komitetas/ Organizing committee
Pirmininkas/ Chairperson: Doc. Dr. Vaidas Skyrius

Nariai/ Members:
Vaistininkė / Pharmacist Eglė Rasa Dieninytė; Vaistininkas / Pharmacist Marius Aleksandravičius; Vaistininkas / Pharmacist Tautvydas Endriukaitis

Mokslinis komitetas/ Scientific committee
Pirmininkė/ Chairperson: Prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė
Nariai/ Members:

Prof. dr. Liudas Ivanauskas, Prof. dr. Valdas Jakštas, Prof. dr. Ramunė Morkūnienė, Doc. dr. Tauras Antanas Mekas, Doc. dr. Jurgita Daukšienė, Dr. Vaiva Bražinskienė, Vaistininkė/ doktorantė / Pharmacist / PhD Student Justina Krukonytė-Racz

Tarptautinė 40-oji mokslinė–praktinė konferencija
**„Nuo trūkumų iki sprendimų: vaistų prieinamumo iššūkiai
 Baltijos jūros regione“**
 skirta jubiliejiniam XL Lietuvos farmacijos sąjungos suvažiavimui

40th International Scientific–Practical Conference
**„From shortages to solutions: challenges of medicine
 accessibility in the Baltic sea region“**
 dedicated to the 40th anniversary of the Congress of the
 Lithuanian Pharmaceutical Association

RĖMĖJAI

Dr. Aurelijus Veryga,
Europos Parlamento narys, Briuselis

Vaistų trūkumo problemos sprendimo būdai Europos Sąjungoje

Europos parlamento narys, buvęs Lietuvos sveikatos apsaugos ministras (2016–2020 m.), ilgametis Lietuvos Respublikos Seimo narys, gydytojas psichiatras, visuomenės sveikatos specialistas, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius. Jo interesų sritys apima vaistų prieinamumą, visuomenės sveikatos stiprinimą bei priklausomybių prevenciją.

Ways to solve the problem of Medicine Shortage Issues in the European Union

Member of the European Parliament, former Minister of Health of Lithuania (2016–2020), long-standing Member of the Seimas of the Republic of Lithuania, psychiatrist, public health specialist, and professor at the Lithuanian University of Health Sciences. His areas of interest include access to medicines, public health promotion, and addiction prevention.

Doc. dr. Indrė Trečiokienė,
Vilniaus universitetas, Lietuva

Vaistų prieinamumo be trikdžių siekis Lietuvoje

Docentė socialinės farmacijos srityje ir pagrindinė tyrėja vaistų vartojimo tyrimų grupėje Vilniaus universitete. Docentė turi patirties visuomenės vaistinėje teikiamų farmacinių paslaugų, politikos sprendimų priėmimo bei tęstinio profesinio mokymo srityse. Jos moksliniai interesai apima gydymosi režimo laikymąsi, vaistų vartojimo kokybinį vertinimą ir farmacinės paslaugas.

Access Beyond Shortages: Medicines Availability in Lithuania

Assoc. Prof. Dr. Indrė Trečiokienė, Vilnius University, Lithuania

An associate professor in social pharmacy and principal investigator in the drug utilization research team at Vilnius University. With the experience in community pharmacy services, stakeholder decision support and continuing professional education her research interests focus on medication adherence, quality medicine use and pharmacy services.

Prof. dr. Anne Gerd Granas,
Oslo universitetas, Norvegija

Vaistų prieinamumo iššūkiai ir iniciatyvos prieš, per ir po Covid-19 pandemijos Norvegijoje

Pripažinta klinikinės farmacijos tyrimų ekspertė Oslo universitete, kurios mokslinė veikla apima vaistų terapijos optimizavimą ir vaistų vartojimo režimo valdymo skaitmeninimą. Jos mokslinė veikla jungia akademinę sritį ir sveikatos priežiūros praktiką ligoninėse bei namų sąlygomis, siekiant pagerinti farmakoterapijos rezultatus pažeidžiamose pacientų grupėms. Ji aktyviai dalyvauja Europos mokslinių

tyrimų tinkluose, prisideda prie inovacijų e. sveikatos srityje bei technologijų, skatinančių pacientų gydymosi režimo laikymąsi, kūrimo.

2019 m. Norvegijos farmacijos asociacija jai suteikė metų vaistininko titulą už atsidaivimą pabrėžiant farmacijos ekspertizės svarbą viešojoje diskusijoje.

Challenges in Medicine Accessibility in Norway – challenges and initiatives before, during and after the Covid-19 pandemic.

Prof. Dr. Anne Gerd Granas, University of Oslo, Norway

Leading expert in clinical pharmacy research at the University of Oslo, with a focus on medication optimization and digitalization of medication management. Her research bridges academia and healthcare practice in hospitals and home care services to improve pharmacotherapy outcomes in vulnerable patient groups. She is actively involved in European research networks, contributing to innovation in eHealth and in adherence-enhancing technologies. She was in 2019 awarded the title *Pharmacist of the Year* by the Norwegian Pharmaceutical Association for her commitment to highlighting the value of pharmaceutical expertise in the public debate.

Dr. Luisa Becedas, Švedijos medicinos produktų agentūra, Švedija

Vaistų prieinamumas Švedijoje: politikos požiūris į dabartines iniciatyvas ir spragas

Švedijos medicinos produktų agentūros (MPA) Vaistų prieinamumo departamento vadovė. Nuo 2010 m. ji ėjo įvairias vadovaujančias pareigas, įskaitant vadovavimą vaistų veiksmingumo ir saugumo vertinimo padaliniiui bei Švedijos apsinuodijimų informacijos centrui. Turėdama biochemijos ir toksikologijos daktaro laipsnį, ji sukaupe patirties tiek nacionalinėse, tiek ES institucijose. Pastaraisiais metais ji aktyviai prisideda prie vaistų prieinamumo politikos formavimo ir vadovauja bendradarbiavimo iniciatyvoms tarp

sveikatos priežiūros sistemų, valdžios institucijų bei farmacijos sektoriaus.

Medicine Accessibility in Sweden: A Policy Perspective on Current Initiatives and Gaps

Dr. Luisa Becedas, Swedish Medical Products Agency, Sweden

Head of the Department of Medicine Availability at the Swedish Medical Products Agency (MPA). Since 2010, she has held several leadership positions, including Head of the Unit for Assessment of Efficacy and Safety and the Swedish Poisons Information Centre. Holding a PhD in Biochemistry and Toxicology, she has gained experience in both national and EU institutions. In recent years, she has been actively involved in shaping medicine accessibility policies and leading collaborative initiatives with healthcare systems, governmental bodies, and the pharmaceutical sector.

**Kārlis Mačāns
Latvijos vaistininkų draugijos projektu vadovas, Latvijos universiteto medicinos koledžas, Latvija**

Farmacinių paslaugų tobulinimas esant vaistų trūkumui Latvijoje

Kārlis Mačāns – vaistininkas ir Latvijos vaistininkų draugijos projektų vadovas. 2014 m. jis baigė Rygos Stradinio universiteto Farmacijos fakultetą, o 2022 m. įgijo išsilavinimą Latvijos universiteto Ekonomikos ir socialinių mokslų fakultete. Profesinės patirties sukaupe dirbdamas visuomenės vaistinėje. Šiuo metu eina Latvijos universiteto Rygos 1-ojo medicinos koledžo studijų programos vadovo ir lektoriaus pareigas.

Advancing Pharmacy Services in Latvia: MUR Amid Medicine Shortages

Kārlis Mačāns is a Pharmacist and Project Manager at the Latvian Pharmacists' Association, Medical College of the University of Latvia, Latvia

He graduated from the Faculty of Pharmacy at Rīga Stradiņš University in 2014 and later obtained a degree from the Faculty of Economics and Social Sciences at the University of Latvia in 2022. He gained professional experience working in a community pharmacy. Currently, he serves as Study Program Director and Lecturer at Riga 1st Medical College, University of Latvia.

Dr. Anna Žuk, Pamaro medicinos universitetas Ščecine, Lenkija

Organizacinės formos, naudojamos strateginiam vaistų platinimo užtikrinimui, Lenkijoje

Farmacijos mokslų daktarė, vaistininkė, besispecializuojanti klinikinėje ir ligoninės vaistininkystėje. Nuo 2022 m. ji vadovauja Nepriklausomai visuomenės farmacijos laboratorijai Pamaro medicinos universitete Ščecine. Jos moksliniai tyrimai apima humanistinius farmacijos aspektus ir farmacijos filosofiją Lenkijoje, vaistinių istoriją bei farmacinių paslaugų plėtrą. Ji yra nacionalinių mokslinių konferencijų „Humanistiniai farmacijos aspektai“ įkūrėja ir organizatorė bei kelių publikacijų serijų apie farmacijos filosofiją ir etiką bendraredaktorė. Dr. Žuk taip pat aktyviai dalyvauja profesiniame švietime, senjorų paramos iniciatyvose ir tarptautiniame bendradarbiavime, turi mokslinių tyrimų patirties Lietuvoje, Slovakijoje, Moldovoje ir Ispanijoje.

Organizational Forms for Strategic Securing Drug Distribution

Dr. Anna Žuk, Pomeranian Medical University in Szczecin, Poland

PhD in Pharmaceutical Sciences, is a pharmacist specializing in clinical and hospital pharmacy. Since 2022 she has been Head of the Independent Laboratory

of Community Pharmacy at the Pomeranian Medical University in Szczecin. Her research focuses on the humanistic aspects and philosophy of pharmacy in Poland, the history of pharmacies, and the development of pharmaceutical care. She is the founder and organizer of the National Scientific Conferences “Humanistic Aspects of Pharmacy” and co-editor of several publication series on pharmacy philosophy and ethics. Dr. Žuk is also actively engaged in professional education, senior support initiatives, and international collaboration, with research experience across Lithuania, Slovakia, Moldova, and Spain.

Prof. dr. Sandra Eifert, Leipziger širdies centras, Vokietija

Vaistų ir medicinos technologijų trūkumas po Covid-19 pandemijos ir širdies chirurgijos perspektyva Vokietijoje

Prof. dr. Sandra Eifert – širdies chirurgė, besispecializuojanti širdies nepakankamumo srityje, ypatingą dėmesį skirianti moterų sveikatai ir lyčių medicinai. Klinikinės patirties įgijo Miuncheno universitete, o šiuo metu dirba konsultante Leipziger Širdies centre. Ji vadovauja VAD (mechaninės kraujotakos pagalbos prietaisų) klinikai bei Moterų širdies klinikai. Taip pat yra knygos apie moterų širdies sveikatą autorė, išleistos „C. Bertelsmann Verlag“ leidykloje.

Shortages in Pharmacy and MedTech in the PostCoViD Era. Perspective of Cardiac Surgery in Germany

Prof. Dr. Sandra Eifert, Leipzig Heart Center, Germany
A cardiac surgeon specializing in heart failure, with a particular focus on women's health and gender medicine. She gained her clinical experience at the University of Munich and is currently working as a consultant at the Leipzig Heart Center. She leads both the VAD (ventricular assist device) clinic and the Women's Heart Clinic. She is also the author of a book on women's heart health, published by the “C. Bertelsmann Verlag” publishing house.

Farmacijos ir biotechnologijos mokslininkai domisi kompleksiniais tarpdisciplininiais vaistinių augalų tyrimais

Prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė,
LFS prezidentė, VDU

2025 m. liepos 7-10 d. Lisabonos universiteto Farmacijos fakulteto mokslininkų grupė, vykdydama ERASMUS+ programą, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakultete skaitė paskaitų ciklą apie augalinių vaistinių preparatų gamybos technologijas, tyrimus ir taikymą įvairiose srityse. Klausimo aktualumas pabrėžiamas ir Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) dokumente „Tradicioninio gydymo strategija 2025-2035 metais“, kuriame raginama ypatingą dėmesį skirti tradiciniams gydymo būdams, pagrįstiems mokslo tyrimais, ir saugoti ekosistemas, vaistinių (aromatinių) augalų įvairovę bei juos racionaliai naudoti.

Svečiai iš Portugalijos, Vokietijos ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakulteto lankėsi ir Vytauto Didžiojo universiteto Botanikos sode.

Pagrindinis vizito tikslas buvo susipažinti su VDU Botanikos sodo Mokslo skyriaus Vaistinių ir prieskoninių augalų mokslo sektoriaus ilgamete veikla bei bendradarbiavimo galimybėmis.

Pažymėtinas šio padalinio mokslinės, projektinės, studijų ir praktinės pripažinimas tarptautiniu mastu, tapus asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis* (AIS) tikraisiais nariais – ši asociacija koordinuoja Europos Tarybos kultūros paveldo Europos istorinių vaistinių ir vaistinių sodų kultūros kelio platformą.

Lengviau gauti receptą lėtinėmis ligomis sergantiems pacientams

Nuo šiol pacientai, norėdami gauti receptą lėtinių ligų gydymui, neprivalo kiekvieną kartą registruotis pas šeimos gydytoją. Slaugytojai, dirbantys šeimos gydytojo komandoje, gali pratęsti gydytojo paskirtą gydymą ir išrašyti receptą vaistams, jei paciento būklė yra stabili.

„Šiuo žingsniu stengiamės didinti pasitikėjimą slaugytojais ir jų kompetencijomis. Slaugytojų teisė pratęsti gydymą leidžia pacientams greičiau ir patogiau gauti reikalingus vaistus, prisideda prie eilių pas šeimos gydytoją bei jiems tenkančios administracinės naštos mažinimo. Tuo pačiu stiprinama šeimos gydytojo komanda ir gerinamas paslaugų prieinamumas“, – sako sveikatos apsaugos ministro patarėja Jurgita Platakytė.

Šeimos gydytojo komandoje dirbantis slaugytojas, vadovaudamasis gydytojo rekomendacijomis, gali pratęsti gydytojo paskirtą gydymą ir išrašyti receptą kai: paciento sveikatos būklė yra stabili, gydymas pratęsiamas ne ilgiau kaip 1 metams, o išrašomi tik tie vaistai, kuriuos pacientas jau vartojo ne trumpiau kaip 3 mėnesius ir jie nepriskiriami narkotiniams, psichotropiniams, vardiniais ar neregistruotiems vaistams.

Tačiau išlieka sąlygų, kai pacientas dėl gydymo pratęsimo turi kreiptis į šeimos gydytoją: jei pacientui paskirti vaistai, nesilaikant jų gamintojo nurodytos paskirties ir (ar) vartojimo būdo; taip pat jei diagnostikos ir gydymo tvarkose, metodikose (astmos, cukrinio diabeto, diabetinės polineuropatijos, dislipidemijos, epilepsijos, glaukomos, hipertenzijos, Krono ligos, lėtinės obstrukcinės plaučių ligos, migrenos, opinio kolito, osteoporozės, Parkinsono ligos, antrinio parkinsonizmo, prostatos hiperplazijos, psoriazės ir šlapimo nelaikymo) ar kompensuojamųjų vaistų sąrašuose nustatyta kitokia vaistų vartojimo tvarka.

Slaugytojų teisė pratęsti gydytojo paskirtą gydymą pirmiausia įtvirtinta Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatyme, vėliau – slaugytojo medicinos normoje, dar vėliau – Ambulatorinių slaugytojo konsultacijų teikimo reikalavimų apraše. Dabar ši funkcija galutinai įteisinta konkrečiose lėtinių ligų gydymo tvarkose, kurios suteikia praktinį pagrindą jos įgyvendinimui.

Sveikatos apsaugos ministerija primena, kad rugpjūčio pradžioje sveikatos apsaugos ministro įsakymu buvo patikslinta tvarka, pagal kurią gydytojui nustačius klinikinę diagnozę ir pateikus priežiūros rekomendaciją, slaugytojai nuo š. m. lapkričio mėnesio 1 d. galės savarankiškai paskirti kompensuojamas medicinos pagalbos priemones ir išrašyti pirmą receptą joms įsigyti, taip pat ir pratęsti šių priemonių skyrimą.

Visos šios įgyvendinamos priemonės prisideda prie sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo, suteikia daugiau savarankiškumo slaugytojams, gerina šios profesijos prestižą ir prisideda prie šeimos gydytojams tenkančios administracinės naštos mažinimo.

SAM Komunikacijos skyrius

FARMAKOLOGINIO BUDRUMO TENDENCIJOS LIETUVOJE: dabartinė padėtis ir ateities kryptys

Vaistininkė **Olivia Šileikė**

LFS valdybos Komunikacinės veiklos organizavimo su pramoninės farmacijos įmonėmis ir visuomeninėmis organizacijomis komisijos narė

Farmakologinis budrumas – tai vaistų ir medicinos priemonių saugumo stebėjimo sistema, skirta rizikų mažinimui bei naudos didinimui – Lietuvoje, kaip ir visame pasaulyje, pastarąjį dešimtmetį įgauna vis didesnę reikšmę. Kaip Europos Sąjungos narė, Lietuva laikosi ES farmakologinio budrumo reglamentų ir bendradarbiauja su Europos vaistų agentūra (EMA), siekdama užtikrinti aukštą vaistų saugumo standartą.

Pastaraisiais metais Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (VVKT) aktyviai stiprina nacionalinę farmakologinio budrumo praktiką. Skaitmeninė transformacija atliko esminį vaidmenį – įdiegus elektronines pranešimų sistemas, buvo palengvintas sveikatos priežiūros specialistų ir pacientų įtariamų nepageidaujamų reakcijų į vaistus (NRV) pranešimo procesas.

Pranešimų skaičius nuosekliai didėja, rodydamas gerėjantį informuotumą, pasitikėjimą sistema ir įsitraukimą. Be to, Lietuva skiria dėmesį visuomenės švietimo kampanijoms, skatindama NRV pranešimus tiek iš specialistų, tiek iš visuomenės. Naudojimas ES platformomis, tokiomis kaip *EudraVigilance*, palengvina duomenų dalijimąsi ir signalų aptikimą, kartu padidina galimybes anksti identifikuoti galimus saugumo klausimus.

Bendradarbiavimo iniciatyvos su universitetais ir mokslinių tyrimų institucijomis taip pat prisideda prie farmakologinio budrumo plėtros.

Tačiau iššūkių dar išlieka. Lietuvoje NRV pranešimų skaičius per pastarąjį dešimtmetį išaugo, tačiau, palyginti su Vakarų Europos šalimis, vis dar išlieka žemas. 2021 m. Lietuvoje pacientai pateikė 180 NRV pranešimų – tai sudarė apie 12 % visų pranešimų. Tuo tarpu tokiose šalyse kaip Airija ir Slovakija pacientų pranešimai sudarė atitinkamai 36 % ir 38,8 % visų pranešimų.

Vakarų Europos šalys, tokios kaip Nyderlandai, Danija ir Jungtinė Karalystė, pasižymi aukštesniais NRV pranešimų rodikliais. Pavyzdžiui, Nyderlanduose pacientų pranešimai sudarė 57,83 %, o Danijoje – 37,94 %. Šiose šalyse vykdomos aktyvios informavimosi kampanijos, bendradarbiaujama su pacientų organizacijomis ir teikiamas individualus grįžtamasis ryšys pranešėjams – visa tai skatina didesnę įsitraukimą į farmakologinio budrumo sistemą.

Lietuvoje pagrindinės kliūtys NRV pranešimams – nepakankamas sveikatos priežiūros specialistų įsitraukimas, laiko trūkumas ir žinių apie pranešimų teikimo procesą stoka. Siekiant pagerinti situaciją, būtina stiprinti švietimą, supaprastinti pranešimų teikimo procesą ir skatinti aktyvesnį pacientų dalyvavimą.

Vaistinių vaidmuo: praktinė galimybė pranešti apie NRV

Šiame kontekste itin svarbus vaidmuo tenka vaistininkams – jie dažnai yra pirminis kontaktas tarp paciento ir sveikatos sistemos. Vaistininkai turi realią galimybę fiksuoti bei pranešti apie nepageidaujamą reakciją, naudodamiesi šiomis priemonėmis:

- Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos (VVKT) **elektroninė forma pranešimams** – oficiali platforma nepageidaujamų reakcijų į vaistus (NRV) pranešimui internetu: https://vapris.vvkt.lt/vvkt-web/public/nrv/SPECIAL-IST_PUBLIC
- EudraVigilance duomenų bazė** – Europos vaistų agentūros (EMA) sistema, skirta NRV duomenų kaupimui, prieinama per nacionalines institucijas: <https://www.ema.europa.eu/en/human-regulatory-overview/research-development/pharmacovigilance-research-development/eudravigilance>
- VVKT Vaistų informacijos centras (VIC)** – VVKT padalinys, kuris teikia informaciją ir konsultacijas apie vaistų saugumą bei pranešimų teikimą: <https://www.vvkt.lt> tel. +370 5 212 2948, el. paštas vic@vvkt.lt

Tyrimai rodo, kad daugelis vaistininkų Lietuvoje vis dar retai teikia tokius pranešimus – dažnai dėl neaiškumo arba laiko stokos. Aktyvesnis vaistininkų įsitraukimas galėtų reikšmingai pagerinti NRV aptikimą ir bendrą vaistų saugumo situaciją šalyje.

Baltijos šalių farmacijos specialistų kasmetinė tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija *BaltPharm Forum*

Baltijos šalių (Lietuvos, Latvijos, Estijos) farmacijos specialistų kasmetinė tarptautinė mokslinė – praktinė konferencija *BaltPharm Forum* tradiciškai vyksta pavasarį ir kasmet organizuojama vienoje iš trijų šalių:

1998 – Vilnius, Lithuania
 1999 – Bīriņi Castle, Latvia
 2000 – Häädemeeste, Estonia
 2001 – Biržai, Lithuania
 2002 – Šlokenbeka Manor, Milzkalne, Latvia
 2003 – Sangaste Castle, Lossiküla, Estonia
 2004 – Verkiai Castle, Vilnius, Lithuania
 2005 – Dikļi Castle, Latvia
 2006 – Cantervilla Palace, Pikajärve, Estonia
 2007 – Kaunas, Lithuania
 2008 - Minhauzena Unda, Saulkrasti, Latvia
 2009 – Otepää, Estonia
 2010 – Suderve, Lithuania
 2011 – Ventspils, Latvia
 2012 – Otepää, Estonia
 2013 – Palanga, Lithuania
 2014 – Rēzekne, Latvia
 2015 – Pärnu, Estonia
 2016 – Klaipėda, Lithuania
 2017 – Jūrmala, Latvia
 2018 – Tartu, Estonia
 2019 – Kaunas, Lithuania
 2020/2021 – Covid-19
 2022 – Tallin, Estonia - cancelled
 2023 - Jūrmala, Latvia
 2024 - Pärnu, Estonia
 2025 – Palanga, Lithuania

2025 m. balandžio 4-6 d. d. įvyko regioninis trijų Baltijos šalių (Lietuvos, Latvijos, Estijos) tradicinė Jubiliejinė 25-oji tarptautinė mokslinė - praktinė konferencija „BaltPharm Forum 2025: *Transformacija Tvarios Farmacijos link: nuo tradicijos iki inovacijos*“.

BaltPharm Forum 2025 vieta: Gabija Hotel & Conferences, Vytauto g. 40 / S. Dariaus ir S. Girėno g. 2, Palanga, Lietuva.

Organizatoriai: Lietuvos farmacijos sąjunga, profesinis žurnalas *Lietuvos Farmacijos žinios*, asociacija *Aromas Itinerarium Salutis (AIS)*, koordinuojanti Europos Tarybos kultūros paveldo 48 kelių Europos Istorinės vaistinės ir vaistinių sodai.

Instituciniai partneriai

Vytauto Didžiojo universiteto Botanikos sodo Mokslo skyrius Vaistinių ir prieskoninių augalų mokslo sektorius;

LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas;
 UAB „Švenčionių vaistažolės“

BaltPharm Forum 2025 dalyviai: 189 farmacijos, chemijos, biotechnologijos ir medicinos mokslo, praktikos, verslo specialistai, studentai, politikai, atstovaujantys 66 institucijas iš įvairių valstybių: Estijos, Latvijos, Ukrainos, Belgijos Karalystės ir Ispanijos Karalystės.

Informacijos sklaida: plenarinėje sesijoje perskaitytų 15 kviestinių pranešimų ir aštuonių stendinių pranešimų sanitarukos atspausdintos specializuotame žurnale „Lietuvos farmacijos žinios“ 2025 m. Nr. 1-2 ir šio žurnalo elektroninės versijos nuorodoje:

Konferenciją atidarė Lietuvos farmacijos sąjungos prezidentė prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė, kuri išryškino trijų Baltijos valstybių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos farmacijos asociacijų 25 metų veiklos reikšmę, puoselėjant ir išsaugant farmacijos objektų etno paveldą, vystant Farmacijos mokslą, studijas, praktiką ir inovatyviais pasiekimais įsijungiant į Europos sveikatos sąjungos veiklą.

BaltPharm Forum 2025 dalyvius pasveikino Palangos meras Šarūnas Vaitkus, Latvijos farmacininkų draugijos prezidentė Dace Ķikute, Estijos Farmacijos draugijos prezidentas Tanel Kuusmann ir asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis (AIS)*, atsakingos už Europos Tarybos kultūros 48 kelio Europos istorinių vaistinių ir vaistinių sodų platformos tarptautinę veiklą, direktorė prof. Maria Luisa Vázquez de Ágredos Pascual.

BaltPharm Forum 2025 programos mokslinėje dalyje pažymėtini šie autorių pranešimai:

Europos sveikatos sąjunga: ateities kartų perspektyvos

Vytenis Povilas Andriukaitis, Europos Parlamento Aplinkos, visuomenės sveikatos ir sveikatos komiteto narys; Maisto saugos ir visuomenės sveikatos komiteto koordinadorius, Belgijos karalystė

Farmacijos paveldo objektų išsaugojimo, tvaraus Europos žaliųjų kurso ir tarpvalstybinių maršrutų Baltijos regione aktualumas: pasiūlymai 2025 m.

Prof. Maria Luisa Vázquez de Ágredos Pascual, Asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis* ir Valensijos universiteto paveldo direktorė, Ispanija

Baltijos šalių farmacijos rinkos tendencijos ir perspektyvos

Tomas Alonderis, Informacinių pasiūlymų vadovas Baltijos šalims, IQVIA, Lietuva

Antrosios plenarinės sesijos Farmacinės rūpybos aktualijos Europoje sekcijoje perskaityti moksliniai pranešimai:

Apžvalga Farmacinės rūpybos aktualijų Europoje
 Doktorantė Justina Krukonytė, LSMU, LFS valdybos narė, Lietuva

Farmacinės rūpybos paslaugos Lietuvoje: dabartis ir perspektyvos

Prof. dr. Loreta Kubilienė, LSMU, Lietuva

Farmacijos paslaugų plėtra Latvijoje: pažanga ir perspektyvos

Kārlis Mačāns, Latvijos universiteto Rygos pirmasis medicinos koledžas

Farmacijos paslaugų plėtra Estijoje, teikiant naujas paslaugas ir prieigą prie pacientų vaistų planų

Hanna Jäe, Estijos ligonių kasa (ESIF)

Maris Veermäe – Estijos ligonių kasos (ESIF)

Sekcijoje *Asociacijos Aromas Itinerarium Salutis (AIS)* tarptautinė ir regioninė mokslinė, praktinė veiklos plėtra: Europos Tarybos kultūros paveldo 48 kelias Europos Istorinės vaistinės ir vaistinių sodai pažymėtini pranešimai

AIS veiklos reikšmė, išsaugant farmacijos paveldo objektus Europoje

Simona Tardi, AIS atsakingoji sekretorė, Ispanija

Vaistinių (aromatinių) augalų moksliniai tyrimai ir augalinės žaliavos naudojimo tradicijos Lietuvoje – asociacija Aromas Itinerarium Salutis veiklos dalis

Prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė, VDU, AIS mokslinio komiteto narė, Lietuva

Dr. Elmantas Pocevičius, UAB „Švenčionių vaistažolės“ direktorius, Lietuva

Farmacijos istorijos studijos Estijoje

Prof. dr. Ain Raal, Tartu universitetas, Estija

Tvarūs augaliniai preparatai nuo tradicijos iki inovacijos

Simona Šimulytė, Vytauto Didžiojo universitetas;

Prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė, Vytautas Didžiojo universitetas, Lietuva

BaltPharm Forum 2025 popietinės programos mokslinėje dalyje pažymėtini šie autorių pranešimai:

Farmacinės veiklos aktualijos Lietuvoje

Anželika Oraitė, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos politikos departamento direktorė, Lietuva

Lietuvos valstybinės vaistų kontrolės tarnybos naujienos

Dovilė Marcinkė, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie LR Sveikatos apsaugos ministerijos viršininkė, Lietuva

Moksliniais tyrimais pagrįstas farmacijos specialistų rengimas LSMU Farmacijos fakultete: rytoj yra dabar

Prof. dr. Ramunė Morkūnienė, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakulteto dekanė, Lietuva

Užsakomosios paslaugos kaip veiksmingas farmacijos pramonės transformacijos būdas

Sandra Berzina, „The Force“ generalinė direktorė, Latvija

Lietuvos studentų farmacininkų draugijos (SFD) istorija

Edgaras Aghasaryanas, LSMU Farmacijos fakulteto magistrantas, SFD prezidentas

Stendinių pranešimų sesijoje (sekcijos vadovė doc. dr. Jurgita Daukšienė) buvo pristatyti 8 pranešimai. Geriausiu stendinių pranešimu įvertintas ir pripažintas studentės Augustės Mortos Vaitkutės pranešimas „*Sorbus aucuparia* L. emulgelų atpalaidavimo *in vitro* testas su poloksameru 407“. Studentės tyrimui vadovavo dr. Agnė Mazurkevičiūtė ir dr. Kristina Zymonė.

BaltPharm Forum 2025 pabaigoje vyko **diskusijos**, o sudarytos Rezoliucijos rengimo komisijos grupės narių posėdžio metu – Rezoliucijos svarstymas.

Į oficialią vakarienę *BaltPharm Forum 2025* dalyvius nuotaikingomis dainomis ir šokiais sukvietė Palangos etnografinis ansamblis „Mėguva“, puoselėjantis lietuviškąsias tradicijas.

BaltPharm Forum 2025 sudėtinė antroji dalis – Palangos kurorto muziejaus praktinė programa, skirta rekreacijai, kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių pažinimui, susijusi su Palangos istorija.

Su gidu aplankytas Tiškevičių dvaro parkas ir Palangos kurorto muziejaus centro Vila „Anapolis“ pastatyta 1898 m. Tai unikali, analogų ne tik Palangos, bet ir visos Lietuvos kurortinėje architektūroje neturinti vila. 1992 m. šis pastatas įtrauktas į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą.

BaltPharm Forum 2025 dalyvių atsiliepimai:

Many thanks' for wonderful event!
BPhForum 2025 was topical, meaningful and well organized!

Thank you personally and your team for your input, hospitality and sincerely!

Best regards

Dace Kikute, LFB President
www.farmaceutubiedriba.lv

Once again, I would like to thank you for the last week event, for the opportunity given to me to speak! I have to say, that the pre-work invented into organising the Forum from your side has been tremendous. I admire and highly appreciate what you have done!

And - of course, a copy of your next issue of journal „Lietuvos farmacijos žinios“ I would like to have in any case!!!

Let's keep in contact! / Kind regards

Sandra Berzina
Managing director
Web www.the-force.org

BALTPHARM FORUM 2025

BALTPHARM FORUM 2025

BALTPHARM FORUM 2025

Jono Petronio archyvo nuotraukos

LIETUVOJE ETNOPAVELO IR UNIKALIOS VILTIES VAISTINĖS VEIKLOS 100-METIS!

Kaune Vilties vaistinė įkurta 1925 m. liepos 6 d.

UAB Vilties vaistinė, kurios direktorius provizorius Arūnas Šiaučiulis, yra unikali, originali ir svarbi vaistinininkystės etnopaveldo išsaugojimui Lietuvoje.

Šios vaistinės originalumas pasireiškia architekto Jono Maciulevičiaus sukurtu vaistinės ofisinio interjeru, meniškais šviestuvais ir baldų drožėjo Pranciškaus Miežio 4 krėsiais – sostais – vaistinės lankytojams prisėsti.

Pagrindinė vaistinės siena dekoruota „Vilties freska“, sukurta prof. Antano Kmieliausko, 1983 m.. Tai simbolizuoja šios vaistinės pavadinimą ir vaistų, vaistažolių galią bei pagalbą Žmonėms, kenčiantiems nuo įvairių ligų. Asklepijo lazda (lot. Aesculapius caducifer) – simbolinė lazda su aplink ją apsivijusia gyvate arba žalčiu – šiuo metu plačiai naudojamas medicinos simbolis. Higijės taurė, iš kurios pagal mitą buvo girdomos Asklepijo gyvatės, ilgainiui ši taurė su gyvate tapo medicinos ir vaistinių emblema. Du metus šią freską kūrė prof. Antanas Kmieliauskas – Lietuvos tapytojas, monumentaliosios dailės kūrėjas, skulptorius, grafikas, dailės pedagogas, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas. Vienas universaliausių šiuolaikinių lietuvių dailininkų, tolygiai dirbęs skulptūros, grafikos, molbertinės tapybos ir freskos srityse. Jo sukurta 70 granito ir marmuro skulptūrinių paminklų, 2000 kv. metrų freskų, 420 ekslibrisų bei lakštinės grafikos darbų, per 100 nutapytų portretų ir kitų paveikslų tapo reikšminga Lietuvos dailės ir visos lietuvių kultūros dalimi.

Šiandien Vilties vaistinė ne tik aptarnauja Kauno gyventojus, bet ir veikia kaip gyvas muziejus, liudijantis Lietuvos vaistinininkystės tradicijas ir kultūros paveldą. Lankytojams čia atsiveria unikali galimybė patirti autentišką praėjusio amžiaus vaistinės atmosferą, kur menas ir medicina susipina į vientisą harmoningą visumą.

Lietuvos Farmacijos sąjunga

SVEIKINIMAI VAISTININKEI PROF. DR. JURGAI BERNATONIENEI, PAGERBTAI NACIONALINIŲ „LIETUVOS GARBĖS“ APDOVANOJIMU

2025 m. kovo 11-ąją, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, nacionalinis „Lietuvos garbės“ apdovanojimas įteiktas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakulteto Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedros vedėjai prof. dr. Jurgai Bernatonienei. Prof. J. Bernatonienei „Lietuvos garbės“ statulėlę ir dovaną įteikė verslininkas Tadas Burgaila.

Ji pagerbta kaip mokslininkė, dėstytoja ir inovatorė.

Be to, profesorė yra studentų įkvėpėja – 2021 metais, gavusi Lietuvos mokslo premiją ir gautus pinigus ji skyrė studentų stipendijoms ir toliau tęsdama šią iniciatyvą.

*Lietuvos Farmacijos sąjungos nariai
nuoširdžiai sveikina Kolegę vaistininę
prof. dr. Jurgą Bernatoniene.*

KAUNO ŠIRDYJE ESANČIAI VILTIES VAISTINEI – 100 METŲ

Doc. dr. Vilma Gudienė

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus

Šios vaistinės istorija – tai tarsi Lietuvos istorijos mozaikos dalis, sudėliota iš čia dirbusių žmonių likimų, įtakingų žmonių originalių sprendimų ir meno atspindžių.

Prieš 100 metų, 1925-ųjų liepos 8 d., Laikinojoje Nepriklausomos Lietuvos sostinėje Kaune, Laisvės alėjoje Nr. 80 buvo atidaryta „Centralinė vaistinė“. Jos steigėjas – provizorius (vaistininkas) Petras Staugaitis (1874-1945). Jo brolis dr. Jonas Staugaitis buvo Steigiamojo Seimo pirmininkas, žymus gydytojas ir visuomenės veikėjas.

Petras Staugaitis 1902 m. Dorpate (dabar Tartu, Estija) įgijo provizoriaus diplomą.

Nemažą laiko dalį jis praleido Rusijos imperijoje, dirbo karo ligoninių vaistinėse, dalyvavo Rusijos–Japonijos kare. Už profesinę veiklą buvo apdovanotas keliais carinės Rusijos ordiniais. Po karo su šeima grįžo į Lietuvą ir 1924 m. buvo paskirtas Sveikatos departamento Farmacijos skyriaus viršininku. Tais pačiais metais jam buvo suteiktas leidimas steigti vaistinę Kaune.

Naujų vaistinių steigimas buvo ribojamas, ir leidimai steigti naują vaistinę buvo išduodami priklausomai nuo gyventojų skaičiaus. Tuo metu galiojusi tvarka numatė pirmumo teisę steigti vaistinę tiems farmacininkams, kurie dirbo valstybės sektoriuje. Ši privilegija buvo vertinama kritiškai. Didžioji dalis Farmacijos skyriaus vadovų, pasinaudoję šia privilegija, pareigas palikdavo. Lietuvos vaistininkų draugija (LVD) kritikavo šią sistemą, manydama, kad pareigos Farmacijos skyriuje turėtų būti patikėtos tik tiems, kurie nesiekia asmeninės naudos. Vis dėlto privilegija išliko iki pat 1940 m.

Teisė steigti naują vaistinę, o ypač Laikinojoje sostinėje Kaune, tarpukariu buvo daugumos vaistininkų svajonė ir ekonominės sėkmės garantas. Todėl Farmacijos skyriaus vadovo pareigos buvo geidžiamos. Petras Staugaitis vadovaudamas Farmacijos skyriui, 1924 m., gavo leidimą steigti vaistinę Kaune. Nuo 1927 m., pasitraukęs iš valstybės tarnybos, jis oficialiai perėmė vaistinės vedėjo pareigas.

P. Staugaitis buvo aktyvus farmacijos bendruomenės narys. Spauda rašė, kad 1931 m. kartu su Lietuvos vaistininkų draugijos pirmininku Steponu Nasvyčiu (prezidentu Antano Smetonos giminaičiu) lankėsi pas Prezidentą ir sveikino jį draugijos suvažiavimo vardu. P. Staugaitis priklausė tarpukario farmacijos bendruomenės

elitui, dalyvavo formuojant farmacijos politiką. Iki 1940 m. jis vadovavo savo įkurtai vaistinei. Deja, sovietų okupacija pakeitė viską – 1940 m. spalio mėn. vaistinės buvo nacionalizuotos. Dingo senieji vaistinių pavadinimai, savininkai neteko teisių į savo turtą. P. Staugaičio vaistinė buvo pavadinta „vaistinė Nr. 63“. Netrukus jis buvo paskirtas vadovauti kitai nacionalizuotai vaistinei.

Be kita ko P. Staugaitis buvo bitininkas, mėgo medžioti. Vaistininkas Adomas Mačius viename iš savo piešinių jį pavaizdavo keliaujantį su augintiniu per pievą – su šautuvu rankoje, rūkantį pypkę

1 pav. Vaistinės įkūrėjas Petras Staugaitis medžioklėje. Vaitininko Adomo Mačiaus piešinys, apie 1960 m., JAV. Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus fondai.

Artėjant antrajai sovietų okupacijai, broliai Staugaičiai bandė pasitraukti į Vakarus, tačiau dėl nežinomų priežasčių jie sugrįžo. Vaistininkas P. Staugaitis, sulaukęs 71 metų, mirė 1945 m.

Vaistinės Nr. 63 vedėja Jochė Galaitė Manasevičienė (1908-1967)

Pasibaigus karui, nacionalizuotoje buvusioje Petro Staugaičio vaistinėje – jau pavadintoje vaistinė Nr. 63 – vedėjos pareigas perėmė žydų tautybės VDU absolventė, chemikė–vaistininkė Jochė Manasevičienė.

2 pav. Vaistinės Nr. 63 vedėja Jochė Manasevičienė, apie 1957 m., Kaunas. Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus fondai

Jos istorija – tai išgyvenimo, netekties ir vilties istorija, kuri atskleidžia Holokausto realybę.

1941 m. prasidėjus vokiečių okupacijai, Jochė buvo uždaryta į Vilijampolės getą, kur praleido beveik trejus metus. Ji gyveno alkanos nežinomybės, nuolatinio pavojaus ir sunkaus prievartinio darbo rutinoje. 1944 m. liepą, traukdamasi vokiečių kariuomenė iš Baltijos šalių (Ostlando), kartu su kitais išlikusiais Lietuvos žydais ji buvo deportuota į Štuthofo koncentracijos stovyklą. Štuthofas (Stutthof) – viena žiauriausių nacių koncentracijos stovyklų, kurioje buvo kalinama ir iš Lietuvos perkelti žydai. Čia žmogaus gyvybė buvo bevėrtė. Kasdienybė: menkas maitinimas, šaltis, ligos ir fizinis smurtas. Mirtingumas buvo didelis, o išgyvenimas – retas atvejis. Tarp purvo, blakių, mirties baimės gyvenę kaliniai nuolat jautėsi atsidūrę ties praraja.

Jochė Manasevičienė buvo viena iš nedaugelio, kurie išgyveno, ir labai silpnos sveikatos 1945 m. sulaukė išlaisvinimo. Sugrįžusi į Lietuvą, Jochė neberado nei šeimos, nei artimųjų. Pusmetį buvo gydoma ligoninėje, kol sustiprėjo. Nors ir neturėjo farmacijos darbo patirties, nes studijas baigė 1937 m. ir trumpai prieš karą dirbo keliose vaistinėse, daug laiko praleido slaugydama sergantį vyrą, buvo paskirta vaistinės Nr. 63 vedėja.

Už išlaisvinimą ji dėkojo Raudonajai armijai ir Sovietų Sąjungai, tapo aktyvia komunistų partijos veikėja. 1947 m. laikraštyje „Tarybų Lietuva“ Jochė Manasevičienė parašė žinutę, kurioje dėkojo už suteiktą ir galimybę gyventi. Ji rašė:

3 pav. Vaistinės fasadas, 1958 m. Vaistinės albumas, Arūno Šiaučiulio nuosavybė.

„Būdama ligoninėje pamačiau ir įsitikinau, kad Stalino Konstitucija tikrai žmogų gelbsti ištikus nelaimei ir apsaugo jo brangiausią turtą – sveikatą. Už tai aš neiškenčiau nepadėkojus: gulėdama ligoninėje, parašiau laišką draugui Stalinui, nurodydama, kad pasveikus mano noras – savo darbais prisidėti prie sugriauto krašto atstatymo“.

Nors Stalino represijos skaudžiai palietė visus Lietuvos gyventojus – trėmimai, žudynės, persekiojimai buvo nukreipti tiek prieš lietuvius, tiek prieš žydus – skaudžiausia buvo asmeninė patirtis. Vertindama savo išgyvenimus, J. Manasevičienė sovietus regėjo kaip išvaduotojus. J. Manasevičienė dirbo vaistinės vedėja beveik iki paskutinių gyvenimo metų. Jai vadovaujant, 1960 m., Vilties vaistinėje dirbo 40 darbuotojų.

1983 m. vaistinė suspindo išskirtiniu grožiu

Vaistinė pokario metais buvo perkelta į kitas patalpas Stalino prospekte Nr. 53 (anksčiau Laisvės alėja) ir 1958 metais – į dabartinės patalpas, tuometiniame Stalino prospekte Nr. 100. 1965 metais šioje vaistinėje pradėjo dirbti provizorė Nijolė Mikučiauskienė, o nuo 1977 m. iki 1984 m. ėjo vaistinės vedėjos pareigas. N. Mikučiauskienės indėlis šios vaistinės istorijoje itin svarbus. Be kita ko, ji buvo Lietuvos Komunistų partijos Kauno miesto komiteto pirmojo sekretoriaus Vladislavo Mikučiausko žmona.

Tuo metu Vyriausiosios farmacijos valdybos (VfV) Kauno tarprajoninės kontoros valdytojas Vytautas Sedelskis garsėjo kaip vaistinių interjero puošybos iniciatorius ir vizionierius, turėjęs ambicijų paversti vaistines reprezentaciniais objektais. Kontora turėjo

4 pav. Vaistinės kasa, 1958 m. Vaistinės albumas, Arūno Šiaučiulio nuosavybė.

net savo baldų gamybos įmonę, kurios produkcija buvo eksportuojama į kitas Sovietų Sąjungos respublikas. Architektai konkuravo tarpusavyje kas gaus užaskymą sukurti interjerą vaistinėms, o vaistinių vedėjos siekė, kad jų vaistinės būtų kuo gražesnės, puošnesnės, su ypatingais dizaino elementais. Po rekonstrukcijos N. Mikučiauskienės vadovaujama „Vilties“ vaistinė neabejotinai tapo pačia gražiausia ir įspūdingiausia Kauno vaistine, nes ją puošė ne tik įspūdingos interjero detalės, bet ir talentingo dailininko Antano Kmieliausko (1932-2019) freska.

Kmieliausko freską

6 pav. Antano Kmieliausko freska Vilties vaistinėje, sukurta 1983 m.

Po atkaklių farmacijos istorijos entuziastų pastangų, 1979 m. gruodžio mėn. 26 d. Kauno vykdomasis komitetas priėmė sprendimą vaistinėms suteikti vardus vietoje numerių. Iškilminga vardų ir emblemų suteikimo ceremonija įvyko Lėlių teatre. Vaistinė nr. 63 tapo „Vilties“ vaistine. Prasidėjo vaistinės pertvarkymo darbai.

5 pav. Vilties vaistinės atidarymo po rekonstrukcijos. Vaistinės vedėją Nijolę Mikučiauskiene sveikina VFV Kauno tarprajoninės kontoros valdytojas Vytautas Sedelskis, 1983 m. Vaistinės albumas, Arūno Šiaučiulio nuosavybė.

Vaistinės rekonstrukcija buvo atlikta pagal architekto Jono Maciulevičiaus projektą. Vaistinės patalpos buvo išplėtos – iš namo antrojo aukšto išskeldinti gyventojai, pastatyta vidinė laiptinė, jungianti abu aukštus. Garsiam Lietuvos dailininkui A. Kmieliauskui pateiktas užsakymas sukurti freską, atspindinčią sveikatos, vilties ir gyvybės temą. Prof. A. Kmieliauskas – Lietuvos tapytojas, skulptorius, grafikas, pedagogas, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas. Jis sukūrė 2000 kv. metrų freską ir yra vadinamas Lietuvos Mikelandželu. Jo sukurta „Vilties“ vaistinės freska – tai filosofinis, simbolinis pasakojimas apie žmogaus kančią ir viltį.

Kai A. Kmieliauską pakvietė nutapyti freską Vilties vaistinėje, jis jau buvo nustebinęs Lietuvą savo nuostabiomis freskomis Vilniaus universiteto knygyne „Littera“, kurias sukūrė pažymint Vilniaus universiteto 400 metų jubiliejų. Šiandien sunku pasakyti kam kilo idėja sukurti freską ir pakviesti šį sumanymą realizuoti būtent A. Kmieliauską. Gal vaistinių puošybos tradicijas kūrusiam Kauno tarprajoninės kontoros viršininkui V. Sedelskiui, gal interjerą kūrusiam architektui J. Maciulevičiui, o gal V. Mikučiauskui, kuris bendravo su Vytautu Krasausku, kūrusiu interjerą kitai vaistinei.

Dabartinis vaistinės savininkas provizorius Arūnas Šiaučiulis atsimena, kad dailininkas freską kūrė du metus, dirbdavo savaitgaliais, miegodavo ant sudedamos lovos vaistinėje. A. Šiaučiulio pareiga buvo sutikti ir palydėti dailininką į autobusų stotį, pamaitinti, pigiau gauti dažų ir spręsti kitas problemas. Keista, kad A. Kmieliauskas įvairiuose interviu nemini šios freskos – gal nesitikėjo, kad privatizavus vaistinę ji išliks, ir tik būdamas garbaus amžiaus aplankė savo kūrinį ir ilgai stebėjo.

Freskoje – Vilties deivės kelias

Freskos centre – Vilties deivė – tai alegorinis gyvybės, sveikatos ar vilties simbolis. Jos figūra perskirta vertikalia linija – tarsi užuomina į dualizmą: sveikata ir negalia, gėris ir blogis, žinia ir nežinia. Šviesos ir tamsos pusės nėra identiškos. Deivė žengia tvirtu, spyruokliuojančiu žingsniu per žemę, kuri ir yra vaistų karalystė: oras, vanduo, gamta – tai gyvybės jėga.

Ši centrinė figūra primena renesanso meistro S. Botticelli deivę Florą iš paveikslo „Pavasaris“. Kaip ir Flora, Vilties deivė – tarsi vaistinė, dalijanti gydančias žoleles, simbolizuojanti ne tik fizinę sveikatą, bet ir sielos stiprybę. Menininkas šią vaistingųjų augalų deivę pavaizdavo barstančią gėles, tarsi dovanojančią gyvybės jėgas.

Deivė žengia savo keliu, bet nėra užsisklendusi – jos atviros rankos, lengvas žingsnis ir augalo žiedas, kurį ji perduoda į jaunos merginos rankas, liudija jos dosnumą. Ji dalijasi tuo, ką gali suteikti – sveikata, gyvybe, viltimi. Daug čia esančių personažų žvelgia į ją viltingu, maldaujančiu žvilgsniu, tiki, kad ji turi galią padėti. Šią galią simbolizuoja augalų pynės apie jos kaklą ir taurė, į kurią savo veiksmingus nuodus suleidžia simbolinė gyvatė. Jos kūno tvirtumas ir rankų gestas nusako pasitikėjimą savimi.

Tačiau daugelis čia pavaizduotų žmonių lieka su savo problemomis. Greta deivės matome moterį raudonu apdaru, rankose laikančią maldaknygę, kuri nusišuka nuo deivės – tikėtina, negavusi lauktos pagalbos ir atsiduoda maldai.

Masinėje scenoje matome kenčiančius ir viltingai žvelgiančius žmones – galimai pasiligojusius nuo „limpamųjų“, tai yra infekcinių ligų. Panašiai Renesanso epochoje buvo vaizduojami nuo maro kenčiantys ir vilties ieškantys žmonės.

Išsiskiria ir keletas individualių portretų: kairėje pusėje matome šeimą ir naujagimį, tiesiantį rankas į deivę. Taip pat aukštai iškeltos tėvo ir motinos rankos simbolizuoja jų rūpestį savo vaiku. Matome atletiškas jaunų vyrų figūras: vienas jų pasilenkęs ieško pagalbos žemės turtuose (kairėje), kitoje pusėje kitas vyras siūlo deivei dovaną – gal tikėdamasis grįžtamo dėmesio ir palankumo. Pagyvenusi moteris kairėje – tarsi jau susitakė su likimu.

Per šį sudėtingą gyvenimą žengia išdidi ir grakšti Vilties deivė, jos kairė pėda liečia užrašą „Kmieliauskas 1983“.

Šiuolaikinis testinumas

„Vilties vaistinė“ išliko viena iš nedaugelio tinklui nepriklausančių vaistinių Kaune. Šiuo metu ją

valdo vaistininkas Arūnas Šiaučiulis, kuris aktyviai prisidėjo organizuojant vaistinės rekonstrukciją ir, N. Mikučiauskienei persikėlus į Vilnių, tapo vaistinės vedėju.

Labai svarbus etapas šios vaistinės istorijoje – 1994 m., kai prasidėjo jos privatizacija. Procesas užtruko, pergyventa daug įvairiausių patirčių.

Dabar dalyje vaistinės patalpų įrengta arbatinė. A. Šiaučiulis išsaugojo kertinius vaistinės identiteto elementus: A. Kmieliausko freską, kriptolinius šviestuvus, kėdes, medines spinteles su vaistinių indų imitacijomis ir, žinoma, marmurines grindis. Taip pat įkūrė mini ekspoziciją, kurioje eksponuoja anksčiau naudotus vaistinės prietaisus ir indus.

Karolina Stažytė, žinoma kaip gidė ir žurnalistė, organizavo daug populiarių ekskursijų po Kauno centrą, įtraukdama „Vilties vaistinę“ kaip vieną iš svarbių lankytinų objektų. Jos ekskursijų metu lankytojai ne tik susipažino su farmacijos istorija, bet buvo supažindinti su šios vaistinės interjero detalių grožiu.

„Vilties vaistinės“ istorija – tai liudijimas apie tai, kaip per šimtmetį keitėsi visuomenė, tradicijos ir vertybės. Tai vieta, kuri puošia Kauną savo turtinga istorija – vieta, kurią verta išsaugoti ir branginti.

Lietuvoje etnopaveldo ir unikalios Vilties vaistinės veiklos 100-metis spaudoje plačiau:

<https://www.lfsajunga.lt/post/lietuvoje-etnopaveldo-ir-unikalios-vilties-vaistin%C4%97s-veiklos-100-metis>

LRT klasika:

https://www.lrt.lt/radioteka/irasas/2000428216/koki-kelia-turi-nueiti-zmogus-su-negalia-kad-pasiektu-aukstaji-issilavinima-lietuvoje?time_start=5368

facebook grupės, prie postų įdomūs komentarai:
<https://www.facebook.com/search/top/?q=vilties%20vaistine> (Miesto savivaldybė, įdomūs komentarai)

<https://www.facebook.com/histpharm> (Tarptautinė farmacijos istorijos draugija)

<https://www.facebook.com/MedicinosIstorija>

<https://www.facebook.com/groups/1204953550078652> (mokslo istorija ir filosofija. Įdomus akademiko Vinco Būdos komentaras)

Edvino Kričkovo archyvo nuotraukos

SVEIKINIMAI 2025 M. FARMACIJOS IR TECHNOLOGIJŲ MOKSLO ABSOLVENTAMS!

Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) Valdyba nuoširdžiai sveikina 2025 metų Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakulteto ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto farmacijos vientisųjų studijų programos Farmacija bei Vytauto Didžiojo universiteto Gamtos mokslų fakulteto Biotechnologijos ir farmacinės analizės ir Kauno Kolegijos Medicinos fakulteto Farmakoteknikos studijų programų nuolatinių studijų absolventus.

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO REKTORIUS
ĮSAKYMAS
DĖL STUDIJŲ BAIGIMO BEI DIPLOMŲ IR DIPLOMINIŲ PRIEDĖLIŲ IŠDAVIMO FARMACIJOS FAKULTETO STUDENTAMS

Kaunas

Vadovaudamasis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto vientisųjų studijų programos Farmacija baigiamojo egzamino ir baigiamojo magistro darbo gynimo komisijos 2025 m. gegužės mėn. 27 d. protokolu GK Nr. 1 ir 2025 m. birželio mėn. 5 d. protokolu BE Nr. 1, Farmacijos fakulteto vientisųjų studijų programos Farmacija studentams, baigusiems studijų programą, išlaikiusiems baigiamuosius egzaminus ir apgynusiems baigiamuosius darbus,

1. Suteikiu sveikatos mokslų magistro laipsnį ir vaistinininko kvalifikaciją bei išduodu magistro diplomą su **pagyrimu** *Cum Laude* ir magistro diplomo priedėlį:

- 1.1. Lijai Juozelytei;
- 1.2. Karolinai Kleveckaitei;
- 1.3. Aušrinei Kovalenkaitei;
- 1.4. Gabrielei Kulbokaitei;
- 1.5. Nerijai Labanauskaitei;
- 1.6. Vestai Lebedaitei;
- 1.7. Justei Mickevičiūtei;
- 1.8. Agnei Varnaitei;
- 1.9. Justinai Židonytei.

2. Suteikiu sveikatos mokslų magistro laipsnį ir vaistinininko kvalifikaciją bei išduodu magistro diplomą ir magistro diplomo priedėlį:

studijavusiems lietuvių kalba:

- 2.1. Erikai Andrijauskaitei;
- 2.2. Silvijai Bivainytei;
- 2.3. Gabrielei Bočkutei;
- 2.4. Žaklinai Dračiūnaitei;
- 2.5. Kornelijai Marie Durand;
- 2.6. Justei Jankauskaitei;
- 2.7. Mariui Jankauskiui;
- 2.8. Gabrielei Juciūtei;
- 2.9. Dominykui Izidoriui Juknai;
- 2.10. Rugilei Kusaitei;
- 2.11. Gintarei Lapinskaitei;
- 2.12. Rugilei Leonavičiūtei;

- 2.13. Laurai Leskauskienei;
- 2.14. Agnei Mačiulskaitėi;
- 2.15. Austėjai Marcinkevičiūtei;
- 2.16. Tomui Maštarui;
- 2.17. Žygimantui Mickevičiui;
- 2.18. Kristupui Motiejūnui;
- 2.19. Elonai Naseckaitei;
- 2.20. Rokui Nazarovui;
- 2.21. Gustei Pilkauskaitei;
- 2.22. Andrėjai Pocevičiūtei;
- 2.23. Ivetai Pocienei;
- 2.24. Gustui Pranskaičiui;
- 2.25. Inetai Rimeikytei;
- 2.26. Livetai Samsanavičiūtei;
- 2.27. Monikai Sember;
- 2.28. Karolinai Stankevičiūtei;
- 2.29. Karolinai Stasiukaitytei;
- 2.30. Augustei Elenai Staugaitytei;
- 2.31. Ievai Steponkutei;
- 2.32. Merūnui Šimkui;
- 2.33. Gabijai Vitkauskaitei;
- 2.34. Rugilei Zasimauskaitei;
- 2.35. Gretai Žemaitytei;
- 2.36. Irmui Žilinskaitei.

studijavusiems anglų kalba:

- 2.37. Michel Haitov Malyovanec;
- 2.38. Tali Tamara Yuhananov;
- 2.39. Davit Ramishvili.

3. Įpareigoju Studijų centrą per Universiteto dokumentų valdymo modulį @DVS apie šį įsakymą informuoti Farmacijos fakulteto administratorę Aliną Šyvokaite, Studijų centro vyresniąją specialistę Jolitą Cibulskienę, Informacinių technologijų centro Informacinių technologijų plėtros skyriaus duomenų bazių specialistą Tomą Skroblą, Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės vyresniąją buhalterę Ireną Šakalienę bei Astą Stelmokę, Apgyvandinimo ir priežiūros vadovę Eglę Jocienę, Bibliotekos ir informacijos centro lankytojų aptarnavimo skyriaus vedėją Antaniną Apanavičiūtę.

4. Pavedu įsakymo vykdymo kontrolę Farmacijos fakulteto dekanui pro f. Ramunei Morkūnienei.

5. Šis įsakymas įsigalioja nuo jo pasirašymo datos.

Rektorius prof. Rimantas Benetis

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO REKTORIUS

ĮSAKYMAS
DĖL MAGISTRO LAIPSNIO SUTEIKIMO
2025 m. birželio 18 d. Nr. SD-ĮS/I-25-0369
Kaunas

4. Gusteivičiūtė Goda
5. Sabulytė Viktorija
6. Valantukevičius Bernardas
7. Žilinskaitė Monika

Rektorius

Juozas Augutis

Suteikiu magistro laipsnį šioms Gamtos fakulteto nuolatinių studijų magistrantams:

**Technologijų mokslų magistro laipsnį
Studijų programa: Biotechnologija ir farmacinė analizė**

1. Drackytė Simona
2. Eidintaitė Karina
3. Grigaliūnas Deividas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRO
2014 M. KOVO 6 D. ĮSAKYMO NR. V-326 „DĖL
TARPINSTITUCINĖS DERYBŲ DĖL VAISTINIŲ
PREPARATŲ IR MEDICINOS PAGALBOS
PRIEMONIŲ KAINŲ NUSTATYMO KOMISIJOS
SUDARYMO IR JOS DARBO REGLAMENTO
PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO

2025 m. kovo 13 d. Nr. V-197
Vilnius

Pakeičiu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymą Nr. V-326 „Dėl Tarpinstitucinės derybų dėl vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių kainų nustatymo komisijos sudarymo ir jos darbo reglamento patvirtinimo“:

1. Pakeičiu 1.1.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„1.1.1. Daiva Valickaitė – Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) Vaistų kompensavimo skyriaus patarėja (Komisijos pirmininkė);“.

2. Pakeičiu 1.1.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„1.1.2. Mindaugas Žukauskas – Sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos politikos departamento Vaistų kainodaros ir kompensavimo skyriaus patarėjas (Komisijos pirmininko pavaduotojas);“.

3. Pakeičiu 1. 2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„1.2. Komisijos sekretoriata:

1.2.1. Gintarė Kličiuvienė – VLK Centralizuotai apmokamų vaistų skyriaus vyriausioji specialistė (Komisijos sekretorė);

1.2.2. Austė Marija Strakšaitė – VLK Centralizuotai apmokamų vaistų skyriaus patarėja (asmuo, pavaduojantis Komisijos sekretorę Gintarę Kličiuvienę).“

Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTRAS

VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS
TARNYBOS DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS
DĖL EUROPOS FARMAKOPĖJOS 11.0 LEIDIMO
11.7 PRIEDO ĮGYVENDINIMO

2025 m. kovo 13 d. Nr. V-213/B1-167
Vilnius

Siekdami įgyvendinti Konvencijos dėl Europos farmakopėjos rengimo, ratifikuotos Lietuvos Respublikos įstatymu dėl Konvencijos dėl Europos farmakopėjos rengimo, pataisytos pagal Konvencijos dėl Europos farmakopėjos

rengimo protokolą, ratifikavimo, 1 straipsnio reikalavimus ir Europos Tarybos Europos farmacijos ir farmacinės rūpybos komiteto 2024 m. kovo 19 d. sprendimą AP-CPH (24) 1:

1. P a v e d a m e:

1.1. farmacijos produktų gamintojams, medžiagų, naudojamų veterinarinių vaistų gamybai, ir veterinarinių vaistų gamintojams, Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai savo veikloje laikytis kokybės reikalavimų, nurodytų Europos farmakopėjos 11.0 leidimo 11.7 priede;

1.2. Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininkui ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus pavaduotojui pagal administruojamą sritį kontroliuoti šio įsakymo vykdymą.

2. N u s t a t o m e, kad šis įsakymas įsigalioja 2025 m. balandžio 1 d.

Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė
Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorė
Audronė Mikalauskienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRO 2000 M. SAUSIO 6
D. ĮSAKYMO NR. 5 „DĖL NARKOTINIŲ IR
PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ SĄRAŠŲ
PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO

2025 m. birželio 17 d. Nr. V-571
Vilnius

P a k e i ė i u Narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašus, patvirtintus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 5 „Dėl Narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašų patvirtinimo“:

1. Pakeičiu I sąrašo „Narkotinės ir psichotropinės medžiagos, draudžiamos vartoti medicinos tikslais, išskyrus atvejus, kai į I sąrašą įrašytos medžiagos yra registruoto vaistinio preparato sudėtyje“ 1961 m. Bendrosios narkotinių medžiagų konvencijos I sąrašą:

1.1. Papildau 2¹ punktu:

„2¹. Kanapės (antžeminės dalys) (*Cannabis plant*)****.“

1.2. Papildau 3¹ punktu:

„3¹. Kanapių derva (*Cannabis resin*).“

2. Pakeičiu I sąrašo „Narkotinės ir psichotropinės medžiagos, draudžiamos vartoti medicinos tikslais, išskyrus atvejus, kai į I sąrašą įrašytos medžiagos yra registruoto vaistinio preparato sudėtyje“ 1961 m. Bendrosios narkotinių medžiagų konvencijos IV sąrašą:

2.1. Papildau 8¹ punktu:

„ 8¹. C i c h l o r f i n a s (C y c h l o r p h i n e ,
3-(3-{1-[1-(4-chlorophenyl)ethyl]piperidin-4-yl}-2-oxo-

2,3-dihydro-1H-1,3-benzimidazol-1-yl)propanenitrile)*.“

2.2. Pripažįstu netekusiais galios 20 ir 21 punktus.

2.3. Papildau 37¹ punktu:

„37¹. S p i r o c h l o r f i n a s (S p i r o c h l o r p h i n e ,
8-[1-(4-chlorophenyl)ethyl]-1-phenyl-1,3,8-triazaspiro[4.5]
decan-4-one)*.“

3. Pakeičiu I sąrašo „Narkotinės ir psichotropinės medžiagos, draudžiamos vartoti medicinos tikslais, išskyrus atvejus, kai į I sąrašą įrašytos medžiagos yra registruoto vaistinio preparato sudėtyje“ 1971 m. Psichotropinių medžiagų konvencijos I sąrašą:

3.1. Pakeičiu 21 punktą ir jį išdėstau taip:

„21. Benzimidazolo darinių grupė* – bet kokie benzimidazolo dariniai (išskyrus Etonitazeną ir Klonitazeną), turintys arba neturintys: pakeistą aminoalkil-, alkil- arba dialkilaminoalkil-, cikloalkilmetil-, halogenalkil-, (piperidin-1-il)alkil-, arba (pirolidin-1-il)alkil- radikalą, prijungtą prie azoto atomo; acil-, 4-alkil-, 4-alkoksi-, 4-(ω-halogen)alkoksi- arba 4-halogenbenzil- arba benzil-, (2,3-dihydrobenzofuran-5-il)metil- arba naftoil- radikalą 2-oje imidazolo padėtyje; amino-, karbamoil-, metil- arba nitro- radikalą benzo žiede. Taip pat šių darinių druskos, eteriai, esteriai, jei tokie galimi.“

3.2. Pakeičiu 22 punktą ir jį išdėstau taip:

„22. Benzodiazepino ir jo bioizosterinių darinių grupė* – bet kokie 1,4-benzodiazepino, imidazo[1,5-a][1,4] benzodiazepino, pirido[2,3-f][1,2,4]triazolo[4,3-a][1,4] diazepino, oksazolo[3,2-d][1,4]benzodiazepino, tieno[3,2-f][1,4]diazepino, [1,2,4]triazolo[4,3-a][1,4]benzodiazepino arba tieno[3,2-f][1,2,4]triazolo[4,3-a][1,4]diazepino dariniai (išskyrus medžiagas, įtrauktas į II sąrašą „Narkotinės ir psichotropinės medžiagos, leidžiamos vartoti medicinos tikslams“ ir III sąrašą „Psichotropinės medžiagos, leidžiamos vartoti medicinos tikslams“ bei Norfludiazepamą), turintys arba neturintys metil-, hidrazidometil- radikalą, prijungtą prie 1-ojo azoto atomo benzodiazepino žiede; keto- arba tieno grupę 2-oje benzodiazepino žiedo padėtyje; monohalogenfenil- arba dihalogenfenil-, fenil-, 2-piridil- radikalą 5-oje benzodiazepino arba atitinkamoje piridodiazepino žiedo padėtyje; hidroksi-, metil- radikalą 3-ioje benzodiazepino žiedo padėtyje; brom-, chlor- arba nitro- radikalą 7-oje benzodiazepino arba atitinkamoje pirido žiedo padėtyje; hidroksimetil- radikalą 2-oje 1,3-imidazo- žiedo arba alkil- radikalą 3-ioje 1,2,4-triazolo žiedo padėtyje; 2-etil-, 2-halogen- arba 1,4-butilen- radikalą tieno žiede. Taip pat šių darinių druskos, eteriai, esteriai, jei tokie galimi.“

3.3. Papildau 68² punktu:

„68². H o m o m a z i n d o l i s (H o m o m a z i n d o l ,
6-(4-chlorophenyl)-2,3,4,6-tetrahydropyrimido[2,1-a]
isoindol-6-ol)*.“

3.4. Papildau 105² ir 105³ punktais:

„105². 10-OH-HHC (6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6a,7,8,9,10,10a-hexahydro-6H-dibenzo[b,d]pyran-1,10-diol)*.

105³. 10-OH-HHC-P (3-heptyl-6,6,9-trimethyl-6a,7,8,9,10,10a-hexahydro-6H-dibenzo[b,d]pyran-1,10-diol)*.“

3.5. Papildau 106¹ punktu:

„106¹. 1P-AL-LAD (N,N-diethyl-1-propanoyl-6-(prop-2-en-1-yl)-9,10-didehydroergoline-8-carboxamide)*.“

3.6. Pakeičiu 112 punktą ir jį išdėstau taip:

„112. Pirovalerono ir jo bioizosterinių darinių grupė* – bet kokie 1-fenil-, 1-(tiofen-2-il)- arba 1-naftil-2-(pirolidin-1-il)propan-1-ono arba 1-fenil-2-(piperazin-1-il)- arba 1-fenil-2-(piperidin-1-il)propan-1-ono dariniai, turintys arba neturintys alkil-, fenil-, halogen-, metoksi-, 3,4-dimetoksi-, 3,4-metilendioksi-, 3,4-alkilen- radikalų fenilo žiede; 2,3-dihidrofurano žiedą, kondensuotą 3,4-fenilo žiedo padėtyje; metil- radikalą 2-oje propan-1-ono fragmento padėtyje; alkil-, alkoksi- radikalų 3-ioje 1-propanono fragmento padėtyje; 3-iasis 1-propanono fragmento anglies atomas įeina į cikloalkano arba fenilo žiedo struktūrą; alkil- radikalą 4-oje piperazino arba piperidino žiedo padėtyje. Taip pat šių darinių druskos, jei tokios galimos.“

3.7. Papildau 124¹ punktu:

„124¹. 1S-LSD (N,N-diethyl-7-methyl-4-[3-(trimethylsilyl)propanoyl]-4,6,6a,7,8,9-hexahydroindolo[4,3-fg]quinoline-9-carboxamide)*.“

3.8. Papildau naujais 133⁶ ir 133⁷ punktais:

„133⁶. Delta-9-THC-methylcarbonate (methyl 6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6a,7,8,10a-tetrahydro-6H-dibenzo[b,d]pyran-1-yl carbonate)*.

133⁷. Delta-9-THC-O-acetate (6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6a,7,8,10a-tetrahydro-6H-dibenzo[b,d]pyran-1-yl acetate)*.“

3.9. Buvusius 133⁶–133¹⁰ punktus laikau atitinkamai 133⁸–133¹² punktais.

Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė

VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS
TARNYBOS

PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTERIJOS
VIRŠININKAS

ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS
TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
VIRŠININKO 2022 M. BIRŽELIO 21 D. ĮSAKYMO
NR. (1.72E)1A-669 „DĖL REKLAMINIŲ
RENGINIŲ PATIKRINIMŲ TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO

2025 m. kovo 17 d. Nr. (1.72E)1A-331
Vilnius

Pakeičiu Reklaminių renginių patikrinimų tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko 2022 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. (1.72E)1A-669 „Dėl Reklaminių renginių patikrinimų tvarkos aprašo patvirtinimo“, priedą ir išdėstau jį nauja redakcija (pridedama).

Viršininkė Dovilė Marcinkė

„Reklaminių renginių patikrinimų
tvarkos aprašo
priedas

VAISTINIŲ PREPARATŲ REGISTRUOTOJŲ AR JŲ ATSTOVŲ RIZIKOS VEIKSNIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Rizikos veiksnys	Kriterijus	Balas
1.	Per pastaruosius 1 (vienerius) kalendorinius metus buvo nustatyti vaistinių preparatų registruotojo ar jo atstovo įvykdyti vaistinių preparatų reklamą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimai.	Nemažareikšmis pažeidimas 1	2
		Nemažareikšmis pažeidimas >1	4
2.	Vaistinio preparato registruotojo ar jo atstovo rengtuose reklaminiuose renginiuose per pastaruosius 1 (vienerius) kalendorinius metus patikrinimų metu buvo nustatyti vaistinių preparatų reklamą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimai.	Nemažareikšmis pažeidimas 1	2
		Nemažareikšmis pažeidimas >1	4
3.	Informacija apie vaistinio preparato registruotojo ar jo atstovo rengtus reklaminius renginius Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Tarnyba) elektroninėje reklaminių renginių registravimo formoje per pastaruosius 1 (vienerius) kalendorinius metus buvo neregistruota arba ji buvo registruota nesilaikant teisės aktų nustatytos tvarkos ir terminų.	≥1	3
4.	Per pastaruosius 1 (vienerius) kalendorinius metus buvo gauta pasitvirtinusių ar iš dalies pasitvirtinusių skundų ar kitos informacijos apie vaistinio preparato registruotojo ar jo atstovo reklaminio renginio metu skleistą teisės aktų reikalavimų galimai neatitinkančią vaistinių preparatų reklamą.	1	2
		>1	3
5.	Tarnybos elektroninėje reklaminių renginių registravimo formoje per pastaruosius 1 (vienerius) kalendorinius metus to paties vaistinio preparato registruotojo ar jo atstovo nurodytas organizuotų reklaminių renginių skaičius.	≥50	2
		≥150	4
		≥ 250	6
6.	Vaistinio preparato registruotojo ar jo atstovo reklaminiai renginiai nebuvo tikrinti 5 (penkerius) ar daugiau metų.	Taip	4
		Ne	0
7.	Vaistinio preparato registruotojo ar jo atstovo reklaminiai renginiai niekada nebuvo tikrinti.	Taip	6

VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS
TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTERIJOS
VIRŠININKAS

ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS
TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKO
2009 M. BIRŽELIO 2 D. ĮSAKYMO NR.
1A-551 „DĖL VAISTINIŲ MEDŽIAGŲ IR
VAISTINIŲ PREPARATŲ, ESANČIŲ EUROPOS
FARMAKOPĖJOJE, PAVADINIMŲ ATITIKMENŲ

ANGLŲ, LIETUVIŲ IR LOTYNŲ KALBOMIS
SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2025 m. kovo 26 d. Nr. (1.72E)1A-389
Vilnius

Atsižvelgdama į Europos farmakopėjos 11.0 leidimo 11.7 priedą:
1. P a k e i ė i u Vaistinių medžiagų ir vaistinių preparatų, esančių Europos farmakopėje, pavadinimų atitikmenų anglų, lietuvių ir lotynų kalbomis sąrašą, patvirtintą Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko 2009 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1A-551 „Dėl Vaistinių medžiagų ir vaistinių preparatų, esančių Europos farmakopėje, pavadinimų atitikmenų anglų, lietuvių ir lotynų kalbomis sąrašo patvirtinimo“:
1.1. Papildau 163¹ punktu:

„163 ¹ .	Australian dodder seed	Pietinių brantų sėklos	Cuscutae australis semen	3189“
1.2. Papildau 324 ¹ punktu:				
„324 ¹ .	California poppy	Geltonžiedžių ešolcijų žolė	Eschscholziae herba	3088“
1.3. Papildau 548 ¹ punktu:				
„548 ¹ .	Cypress oil	Kiparisų aliejus	Cupressi aetheroleum	3003“
1.4. Pakeičiu 688 punktą ir jį išdėstau taip:				
„688.	Dronedarone hydrochloride tablets	Dronedarono hidrochlorido tabletės	Dronedaroni hydrochloridi compressi	3038“
1.5. Papildau 710 ¹ punktu:				
„710 ¹ .	Enoxaparin sodium injection	Enoksaparinio natrio druskos injekcinis tirpalas	Enoxaparinum natricum iniectabile	3131“
1.6. Papildau 769 ² punktu:				
„769 ² .	Etravirine tablets	Etravirino tabletės	Etravirini compressi	3122“
1.7. Papildau 940 ¹ punktu:				
„940 ¹ .	Grapevine leaf	Tikrųjų vynmedžių lapai	Vitis viniferae folium	2667“
1.8. Papildau 1238 ¹ punktu:				
„1238 ¹ .	Lutetium (¹⁷⁷ Lu) zadavotide guraxetan injection	Liutecio (¹⁷⁷ Lu) zadavotido guraksetano injekcinis tirpalas	Lutetii (¹⁷⁷ Lu) zadavotidi guraxetani solutio iniectabilis	3170“
1.9. Papildau 1641 ¹ punktu:				
„1641 ¹ .	Phyllanthus emblica fruit	Agrastinių lapainių vaisiai	Phyllanthi emblicae fructus	3160“
1.10. Papildau 1662 ² punktu:				
„1662 ² .	Pirfenidone tablets	Pirfenidono tabletės	Pirfenidoni compressi	3155“
1.11. Pakeičiu 1832 punktą ir jį išdėstau taip:				
„1832.	Rosuvastatin calcium tablets	Rozuvastatino kalcio druskos tabletės	Rosuvastatini calcici compressi	3008“
1.12. Pakeičiu 1890 punktą ir jį išdėstau taip:				
„1890.	Sitagliptin phosphate tablets	Sitagliptino fosfato tabletės	Sitagliptini phosphatis compressi	2927“
1.13. Pakeičiu 1976 punktą ir jį išdėstau taip:				
„1976.	Sorafenib tosilate tablets	Sorafenibo tosilatas tabletės	Sorafenibi tosilatis compressi	3022“
1.14. Papildau 2267 ¹ punktu:				
„2267 ¹ .	Walnut leaf	Riešutmedžių lapai	Juglandis folium	2946“

2 . N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2025 m. balandžio 1 d.

Viršininkė Dovilė Marcinkė

VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS
TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTERIJOS
VIRŠININKAS

ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS
TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
VIRŠININKO 2011 M. VASARIO 23 D. ĮSAKYMO
NR. 1A-159 „DĖL FARMACINIŲ FORMŲ
STANDARTINIŲ TERMINŲ IR JŲ TRUMPŲJŲ
PAVADINIMŲ SĄRAŠO, SUDĖTINIŲ FARMACINIŲ
FORMŲ STANDARTINIŲ TERMINŲ SĄRAŠO,
SUDĖTINIŲ STANDARTINIŲ TERMINŲ SĄRAŠO,
TALPYKLIŲ, UŽDORIŲ IR VARTOJIMO ĮTAISŲ
STANDARTINIŲ TERMINŲ SĄRAŠO, VARTOJIMO

BŪDŲ IR METODŲ STANDARTINIŲ TERMINŲ
SĄRAŠO, SUDĖTINIŲ PAKUOČIŲ STANDARTINIŲ
TERMINŲ SĄRAŠO BEI PATEIKIMO
VIENETŲ STANDARTINIŲ TERMINŲ SĄRAŠO
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2025 m. balandžio 4 d. Nr. (1.72E)1A-440
Vilnius

Atsižvelgdama į Europos Tarybos Europos farmakopėjos komisijos pakeistus standartinių terminų sąrašus,
p a k e i ė i u Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko 2011 m. vasario 23 d. įsakymą Nr. 1A-159 „Dėl Farmacinių formų standartinių terminų ir jų trumpųjų pavadinimų sąrašo, Sudėtinių farmacinių formų standartinių terminų sąrašo, Sudėtinių standartinių terminų sąrašo, Talpyklių, uždorių ir vartojimo įtaisų standartinių terminų

sąrašo, Vartojimo būdų ir metodų standartinių terminų sąrašo, Sudėtinių pakuočių standartinių terminų sąrašo bei Pateikimo vienetų standartinių terminų sąrašo patvirtinimo“:

„156 ¹ .“	Granules in capsule for opening	Granulės atidaromojoje kapsulėje“
1.2. Papildau 256 ¹ punktu:		
„256 ¹ .“	Oral powder in capsule for opening	Geriamieji milteliai atidaromojoje kapsulėje“
2. Pakeičiu nurodytu įsakymu patvirtintą Pateikimo vienetų standartinių terminų sąrašą ir jį papildau 20 ¹ punktu:		
„20 ¹ .“	Injector	Injektorius“

Viršininė Dvilė Marcinkė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRO ĮSAKYMO
2007 M. KOVO 30 D. NR. V-228 „DĖL VAISTINIŲ
PREPARATŲ LYGIAGRETAUS IMPORTO
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKĖITIMO

2025 m. balandžio 4 d. Nr. V-293
Vilnius

P a k e i ė i u Vaistinių preparatų lygiagretaus importo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. V-228 „Dėl Vaistinių preparatų lygiagretaus importo taisyklių patvirtinimo“, ir pripažįstu netekusiu galios 42.4 papunktį.

Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRO 2024 M. LAPKRIČIO
15 D. ĮSAKYMO NR. V-1107 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
2024 M. BALANDŽIO 22 D. ĮSAKYMO NR. V-450 „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTRO 2015 M. GRUODŽIO 21 D. ĮSAKYMO NR.
V-1490 „DĖL FARMACINĖS RŪPYBOS PASLAUGŲ
TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO“ PAKĖITIMO“ PAKĖITIMO

2025 m. balandžio 25 d. Nr. V-381
Vilnius

P a k e i ė i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2024 m. lapkričio 15 d. įsakymą Nr. V-1107 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2024 m. balandžio 22 d. įsakymo Nr. V-450 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. V-1490 „Dėl Farmacinės rūpybos paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo“ ir juo nauja redakcija išdėstyto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2024 m. balandžio 22 d. įsakymo Nr. V-450 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. V-1490 „Dėl Farmacinės rūpybos paslaugų

1. Pakeičiu nurodytu įsakymu patvirtintą Farmacinių formų standartinių terminų ir jų trumpųjų pavadinimų sąrašą:
1.1. Papildau 156¹ punktu:

teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 3.2 papunktį išdėstau taip:
„3.2. šis įsakymas įsigalioja 2025 m. lapkričio 19 d.“

Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRO 2002 M. BALANDŽIO 5 D.
ĮSAKYMO NR. 159 „DĖL VAISTINIŲ PREPARATŲ
IR MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONIŲ
ĮRAŠYMO Į KOMPENSAVIMO SĄRAŠUS IR JŲ
KEITIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO

2025 m. gegužės 9 d. Nr. V-437
Vilnius

1. P a k e i ė i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. balandžio 5 d. įsakymą Nr. 159 „Dėl Vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių įrašymo į kompensavimo sąrašus ir jų keitimo tvarkos aprašo patvirtinimo“:

1.1. Pakeičiu nurodytu įsakymu patvirtintą Vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių įrašymo į kompensavimo sąrašus ir jų keitimo tvarkos aprašą:

1.1.1. Pakeičiu 5¹ punktą ir jį išdėstau taip:

„5¹. Siūlomam kompensuoti vaistiniam preparatui, registruotam pagal Farmacijos įstatymo 11 straipsnio 5, 10 ar 11 dalį, kurio veiklioji medžiaga yra nekompensuojama teikiamai indikacijai ir jos patentinės apsaugos laikotarpis yra pasibaigęs (toliau – vaistinis preparatas, dėl kurio pateikta supaprastinta paraiška), pareiškėjas pateikia supaprastintą paraišką. Jeigu siekiama įrodyti šiame punkte nurodyto vaistinio preparato klinikinį ir farmakoekonominį pranašumą, teikiama Paraiška.“

1.1.2. Papildau 5² punktu:

„5². Jei pagal teikiamos Paraiškos duomenis iš karto siekiama įrodyti iš esmės nesiskiriantį siūlomo kompensuoti vaistinio preparato palyginamąjį veiksmingumą, Paraiškos informacija, skirta ekonominiam vertinimui atlikti, gali būti neteikiama.“

1.1.3. Papildau 17³ punktu:

„17³. Siūlomų kompensuoti vaistinių preparatų ekonominis vertinimas neatliekamas esant bent vienai iš šių aplinkybių:

17³.1. vaistinių preparatų Paraiškos atitinka Aprašo 5² punktą;

17³.2. vaistinių preparatų, kurių palyginamasis veiksmingumas yra įvertintas kaip didesnis lyginant su įprasta klinicine praktika ir kuriuos įrašius į A ar Centralizuotai apmokamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių sąrašus, prognozuojamas kompensavimo iš PSDF biudžeto išlaidų didėjimas antraisiais vaistinio preparato kompensavimo metais būtų lygus 0,03 proc. visų praėjusių metų PSDF išlaidų vaistiniams preparatams kompensuoti arba mažesnis;

17³.3. atlikus išsamų jų klinikinį vertinimą, nustatoma, kad vaistinių preparatų, pagal kurių Paraiškų duomenis buvo siekiama įrodyti didesnį palyginamąjį veiksmingumą ir kaštų naudingumą, palyginamasis veiksmingumas iš esmės nesiskiria.“

1.1.4. Papildau 17⁴ punktu:

„17⁴. Jei pagal teikiamos Paraiškos duomenis iš karto siekiama įrodyti iš esmės nesiskiriantį siūlomo kompensuoti vaistinio preparato palyginamąjį veiksmingumą, atliekamas supaprastintas klinikinis vertinimas, kai teikiami kompensuoti tos pačios ar kitos farmakoterapinės grupės vaistiniai preparatai, kurių terapinės indikacijos, gydymo eilė, skyrimo sąlygos ir pacientų, kuriems skirtas gydymas siūlomu kompensuoti vaistiniu preparatu, populiacija iš esmės nesiskiria nuo palyginamojo gydymo.“

1.1.5. Papildau 17⁵ punktu:

„17⁵. Jei siūlomų kompensuoti vaistinių preparatų ekonominis vertinimas neatliekamas remiantis Aprašo 17³ punktu, išvados dėl kaštų naudingumo neteikiamos.“

1.1.6. Pakeičiu 18 punktą ir jį išdėstau taip:

„18. VLK per 20 dienų nuo Aprašo 17 punkte nurodytų dokumentų gavimo dienos pateikia VVKT ir pareiškėjui informaciją apie Lietuvai taikomos vaistinio preparato kainos atitiktį deklaruotoms vaistinio preparato kainoms kitose ES valstybėse ir ES valstybėse deklaruojamų, jų nesant, didmeninių trijų mažiausių kainų vidurkiui, siūlymą dėl PGS įgyvendinimo, jei PGS buvo pateikta, ir per 40 dienų išvadas apie įtaką PSDF biudžetui penkerių metų laikotarpiu, jei vaistinis preparatas būtų įrašytas į Sąrašus.

Jei po VLK išvadų apie įtaką PSDF biudžetui pateikimo per Aprašo 31 punkte nurodytą terminą atsiranda naujų aplinkybių, turinčių įtakos nurodytoms VLK išvadoms, VLK atlieka pakartotinį įtakos PSDF biudžetui vertinimą ir pateikia Komisijai ir VVKT atnaujintas išvadas.“

1.1.7. Pakeičiu 25.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„25.2. dėl nurodytų trūkumų, susijusių su klinikiniais ir (ar) ekonominių vertinimais, iš esmės pakeisti Paraiškos informaciją. Tokiu atveju pareiškėjas turi per 4 mėnesius pateikti naują paraišką, kuri nagrinėjama išlaikant tą pačią jos nagrinėjimo eilę. Pareiškėjas apie sprendimą teikti naują Paraišką turi pranešti per 30 dienų nuo VVKT kreipimosi gavimo dienos. Jei pareiškėjas per 30 dienų nuo VVKT kreipimosi gavimo dienos neinformuoja apie sprendimą atnaujinti paraišką teikti naują paraišką arba praneša, kad teiks naują Paraišką arba naujos Paraiškos neteiks, vertinimas baigiamas, Paraiškos nagrinėjimas nutraukiamas ir apie tai raštu informuojamas pareiškėjas.“

1.1.8. Pripažįstu netekusiu galios 29.2.2 papunktį.

1.1.9. Pripažįstu netekusiu galios 29.2.4 papunktį.

1.1.10. Pakeičiu 30¹.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„30¹.1. kai vertinimo išvados atitinka Aprašo 29.1.1 ir 29.2.1 papunkčiuose numatytas sąlygas, teikiama rekomendacija kompensuoti vaistinį preparatą pagal paraiškoje nurodytą indikaciją (arba jos dalį) su arba be skyrimo sąlygų, taikant ar netaikant PGS;“.

1.1.11. Pakeičiu 30¹.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„30¹.2. kai vertinimo išvados atitinka Aprašo 29.1.1 ir 29.2.3 papunkčiuose numatytas sąlygas, teikiama rekomendacija kompensuoti vaistinį preparatą pagal paraiškoje nurodytą indikaciją (arba jos dalį) su arba be skyrimo sąlygų, jei, pateikus naują ar atnaujintą PGS, kaštų naudingumas atitinka referencinę naudingumo vertę;“.

1.1.12. Pakeičiu 30¹.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„30¹.4. kai vertinimo išvados atitinka Aprašo 29.2.3 arba 29.2.5 papunkčiuose numatytas sąlygas, teikiama rekomendacija nekompensuoti vaistinio preparato pagal paraiškoje nurodytą indikaciją (arba jos dalį) su arba be skyrimo sąlygų, taikant arba netaikant PGS, išskyrus Aprašo 30¹.2 papunktyje nurodytu atveju.“

1.1.13. Papildau 30¹.5 papunkčiu:

„30¹.5. kai vertinimo išvados atitinka Aprašo 29.1.2 papunktyje numatytas sąlygas, siūloma kompensuoti vaistinį preparatą pagal paraiškoje nurodytą indikaciją (arba jos dalį) su arba be skyrimo sąlygų.“

1.1.14. Pakeičiu 54.1¹ papunktį ir jį išdėstau taip:

„54.1¹. siūlyti įrašyti vaistinį preparatą, dėl kurio pateikta Aprašo 29.1.2 papunktyje nurodyta išvada, į A sąrašą ar Centralizuotai apmokamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių sąrašą, jei PSDF biudžeto išlaidos vaistiniams preparatams, lyginant su palyginamuoju gydymu, mažėja ne mažiau kaip 5 proc. pirmaisiais kompensavimo metais ir šis mažėjimas išlaikomas per pirmuosius penkerius vaistinio preparato kompensavimo metus;“.

1.1.15. Pakeičiu 55.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„55.1. jeigu yra pateikta Aprašo 29.2.3 papunktyje nurodyta išvada, tačiau siūlomo kompensuoti vaistinio preparato palyginamasis veiksmingumas yra įvertintas kaip didesnis lyginant su palyginamuoju gydymu;“.

1.1.16. Pakeičiu 55.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„55.2. jeigu yra pateikta Aprašo 29.1.2 papunktyje nurodyta išvada, tačiau PSDF biudžeto išlaidos vaistiniams preparatams mažėja mažiau negu 5 proc. lyginant su palyginamuoju gydymu.“

1.2. Pakeičiu nurodytu įsakymu patvirtintas Paraiškos įrašyti vaistinį preparatą į kompensavimo sąrašus rengimo taisykles ir 95 punktą išdėstau taip:

„95. Teikiant paraišką, turi būti pateikta Analizė, atlikta laikantis Taisyklių IV skyriaus antrojo, trečiojo ir ketvirtąjo skirsnių nuostatų. Analizės pateikimas yra privalomas, išskyrus atvejus, kai pagal teikiamos Paraiškos duomenis iš karto siekiama įrodyti iš esmės nesiskiriantį siūlomo kompensuoti vaistinio preparato palyginamąjį veiksmingumą. Jos apimtis neturi būti didesnė kaip 20–30 puslapių. Skaičiavimams ir (ar) modeliavimams atlikti naudotų duomenų elektroninė byla (*MS Excel* darbaknygė (-ės) turi būti pateikta (-i) kaip Analizės priedas.“

2. N u s t a t a u, kad paraiškos įrašyti vaistinį preparatą į kompensavimo sąrašus, pateiktos Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos sveikatos

apsaugos ministerijos iki šio įsakymo įsigaliojimo ir dėl kurių nėra pateikta rekomendacija Vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių kompensavimo komisijai, yra vertinamos vadovaujantis Vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių įrašymo į kompensavimo sąrašus ir jų keitimo tvarkos aprašu.

Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRO
2002 M. KOVO 8 D. ĮSAKIMO NR. 112 „DĖL
RECEPTŲ RAŠYMO IR VAISTINIŲ PREPARATŲ,
MEDICINOS PRIEMONIŲ (MEDICINOS
PRIETAISŲ) IR KOMPENSUOJAMŲJŲ
MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONIŲ
IŠDAVIMO (PARDAVIMO) VAISTINĖSE
GYVENTOJAMS IR POPIERINIŲ RECEPTŲ
SAUGOJIMO, IŠDAVUS (PARDAVUS)
VAISTINIUS PREPARATUS, MEDICINOS
PRIEMONES (MEDICINOS PRIETAISUS)
IR KOMPENSUOJAMĄSIAS MEDICINOS
PAGALBOS PRIEMONES VAISTINĖJE,
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2025 m. gegužės 30 d. Nr. V-513
Vilnius

1. P a k e i ĉ i u Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės):

1.1. Pakeičiu 5 punktą ir jį išdėstau taip:

„5. Teisę pagal nustatytą kompetenciją išrašyti receptus turi tik Lietuvos Respublikos įstatymuose nurodyti sveikatos priežiūros specialistai (toliau – sveikatos priežiūros specialistai). Teisę išrašyti receptus kompensuojamiesiems vaistiniams preparatams ar kompensuojamosioms MPP turi tik sveikatos priežiūros specialistai, dirbantys asmens sveikatos priežiūros įstaigose (toliau – ASPĮ), pasirašiusiose su Valstybine ligonių kasa

prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Valstybinė ligonių kasa) sutartį dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų išlaidų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis.“

1.2. Pakeičiu 43 punktą ir jį išdėstau taip:

„43. Sveikatos priežiūros specialistas ir farmacijos specialistas, pastebėję taisyčių apdraustojo kompensuojamųjų vaistinių preparatų pase arba kitų su kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir kompensuojamųjų MPP išrašymu bei išdavimu susijusių pažeidimų, privalo nedelsdami apie tai informuoti Valstybinę ligonių kasą.“

1.3. Pripažįstu netekusiu galios 79 punktą.

1.4. Pakeičiu 108 punktą ir jį išdėstau taip:

„108. Vaistinė, išskyrus ligoninės vaistinę, pasirašiusi sutartį su Valstybine ligonių kasa, privalo turėti kompensuojamuosius vaistinius preparatus, įtrauktus į Valstybinės ligonių kasos direktoriaus patvirtintą Vaistinėje būtinų turėti kompensuojamųjų vaistų sąrašą.“

1.5. Pakeičiu 130 punktą ir jį išdėstau taip:

„130. Vaistinės Valstybinei ligonių kasai teikia dokumentus ir (ar) jų kopijas, nurodytus Kitų Europos Sąjungos valstybių narių apdraustųjų valstybiniu sveikatos draudimu sveikatos priežiūros organizavimo Lietuvos Respublikoje ir jos išlaidų apmokėjimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1014 „Dėl Kitų Europos Sąjungos valstybių narių apdraustųjų valstybiniu sveikatos draudimu sveikatos priežiūros organizavimo Lietuvos Respublikoje ir jos išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.“

1.6. Pripažįstu netekusiu galios 131 punktą.

1.7. Pakeičiu 134 punktą ir jį išdėstau taip:

„134. Farmacijos specialistas, išdavęs kompensuojamąjį vaistinį preparatą arba kompensuojamąją MPP pagal popierinį 3 formos ar popierinį 3 formos (išimties atvejams) receptą, privalo ne vėliau kaip per sutartyje su Valstybine ligonių kasa nustatytą laiką ir sutartyje nustatytais sąlygomis ir tvarka įvesti į „Sveidrą“ duomenis apie išduotus kompensuojamuosius vaistinius preparatus ir kompensuojamąsias MPP.“

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL 2025 M. KOMPENSUOJAMŲJŲ MEDICINOS
PAGALBOS PRIEMONIŲ KAINYNŲ
PATVIRTINIMO**

2025 m. gegužės 28 d. Nr. V-501
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos

Respublikos farmacijos įstatymo 57 straipsnio 1 dalimi ir Ambulatoriniam gydymui skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių bazinių kainų ir paciento priemokų už juos apskaičiavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. 994 „Dėl Ambulatoriniam gydymui skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių bazinių kainų ir paciento priemokų už juos apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, taip pat Kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių įrašymo į kainynus tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. V-267 „Dėl Kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių įrašymo į kainynus tvarkos aprašo, Kompensuojamųjų vaistinių preparatų rinkos stebėsenos tvarkos aprašo ir jų taikymo reikalavimų patvirtinimo“:

1. T v i r t i n u 2025 m. kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių kainyną (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2024 m. gegužės 27 d. įsakymą Nr. V-575 „Dėl 2024 m. kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių kainyno patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

3. P a v e d u:

3.1. vaistinėms perskaičiuoti kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių, įrašytų į šio įsakymo 1 punktu tvirtinamą kainyną, mažmenines kainas;

3.2. viceministrui pagal veiklos sritį kontroliuoti šio įsakymo vykdymą.

4. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL 2025 M. KOMPENSUOJAMŲJŲ VAISTINIŲ
PREPARATŲ KAINYNŲ PATVIRTINIMO**

2025 m. gegužės 29 d. Nr. V-503
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 57 straipsniu, Ambulatoriniam gydymui skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių bazinių kainų ir paciento priemokų už juos apskaičiavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. 994 „Dėl Ambulatoriniam gydymui skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių

bazinių kainų ir paciento priemokų už juos apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių įrašymo į kainynus tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. V-267 „Dėl Kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių įrašymo į kainynus tvarkos aprašo, Kompensuojamųjų vaistinių preparatų rinkos stebėsenos tvarkos aprašo ir Kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių prekybos antkainių sąrašo ir jų taikymo reikalavimų patvirtinimo“:

1. T v i r t i n u 2025 m. kompensuojamųjų vaistinių preparatų kainyną (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2024 m. lapkričio 29 d. įsakymą Nr. V-1195 „Dėl 2025 m. kompensuojamųjų vaistinių preparatų kainyno patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

3. P a v e d u:

3.1. vaistinėms perskaičiuoti kompensuojamųjų vaistinių preparatų, įrašytų į 2025 m. kompensuojamųjų vaistinių preparatų kainyną, mažmenines kainas;

3.2. viceministrui pagal veiklos sritį kontroliuoti šio įsakymo vykdymą.

4. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė

**VALSTYBINĖS LIGONIŲ KASOS
PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL VALSTYBINĖS LIGONIŲ KASOS PRIE
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
DIREKTORIAUS 2002 M. GRUODŽIO 6 D.
ĮSAKIMO NR. 110 „DĖL KOMPENSUOJAMŲJŲ
VAISTŲ PASO IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS
SPECIALISTO TAPATYBĘ PATVIRTINANČIŲ
LIPDUKŲ IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2025 m. birželio 6 d. Nr. 1K-234
Vilnius

1. P a k e i ĉ i u Kompensuojamųjų vaistų pasų ir sveikatos priežiūros specialisto tapatybę patvirtinančių lipdukų išdavimo ir sunaikinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2002 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. 110 „Dėl Kompensuojamųjų vaistų paso ir sveikatos priežiūros specialisto tapatybę patvirtinančių lipdukų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“:

1.1. Pakeičiu 2.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„2.1. ASPĮ – asmens sveikatos priežiūros įstaiga,

sudariusi sutartį su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšomis ir įsipareigojusi išduoti KVP.“

1.2. Pakeičiu 17 punktą ir jį išdėstau taip:

„17. ASPI įrengia darbo su KVP posistemiu vietą (-as) ir skiria darbuotoją (-us), atsakingą (-us) už dokumentų blankų išdavimą, blankų paskirstymą kitiems darbuotojams, išduodantiems blankus toje įstaigoje dirbantiems specialistams, bei už 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimų laikymosi priežiūrą tvarkant apdraustųjų asmens duomenis bei blankų išdavimo duomenis (toliau – darbuotojas, atsakingas už dokumentų blankų išdavimą). Patvirtinta ASPI vadovo įsakymo dėl darbuotojo (-ų), atsakingo (-ų) už dokumentų blankų išdavimą, skyrimo kopija pateikiama VLK, nurodant šio asmens (-ų) vardą, pavardę, telefono numerį (-ius) ir elektroninio pašto adresą (-us). Jei keičiamas ASPI darbuotojas, atsakingas už dokumentų blankų išdavimą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo naujo atsakingojo asmens paskyrimo dienos VLK pateikiama įsakymo dėl šio asmens skyrimo kopija.“

1.3. Pakeičiu 19 punktą ir jį išdėstau taip:

„19. Jei darbuotojas, atsakingas už dokumentų blankų išdavimą, atleidžiamas iš darbo ar dėl kitų priežasčių nebegali vykdyti šios funkcijos, ASPI apie tai informuoja VLK, vadovaudamasi Taisyklių nustatyta tvarka.“

1.4. Pakeičiu 20 punktą ir jį išdėstau taip:

„20. ASPI kreipiasi į VLK dėl reikiamo blankų skaičiaus, užpildydama nustatytos formos paraišką (1 priedas).“

1.5. Pakeičiu 21 punktą ir jį išdėstau taip:

„21. VLK, gavusi nurodytas ASPI dokumentų blankų paraiškas, išduoda dokumentų blankus.“

1.6. Pakeičiu 22 punktą ir jį išdėstau taip:

„22. Asmuo, turintis ASPI išduotą įgaliojimą, priimdamas iš VLK dokumentų blankus pasirašo VLK parengtą šių blankų perdavimo–priėmimo aktą.“

1.7. Pakeičiu 23 punktą ir jį išdėstau taip:

„23. Dokumentų blankų, perduotų ASPI, numerius VLK įveda į KVP posistemį ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo šių blankų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo dienos.“

1.8. Pakeičiu 37 punktą ir jį išdėstau taip:

„37. Jei dingsta ASPI saugomi KVP titulinio puslapio lipduko blankai ir (ar) receptų knygelės arba apdraustasis praneša apie jam išduoto KVP dingimą (vagystę), ASPI ne vėliau kaip kitą darbo dieną elektroniniu paštu arba raštu apie tai praneša VLK ir nurodo dingusių KVP titulinio puslapio lipduko blankų ir (ar) 3 formos receptų blankų numerius. Gavęs informaciją apie šių blankų dingimą, ASPI

darbuotojas, atsakingas už dokumentų blankų išdavimą, tą pačią dieną dingusių dokumentų blankų numerius įtraukia į KVP posistemyje tvarkomą Anuliuotų KVP blankų sąrašą.“

1.9. Pakeičiu 43 punktą ir jį išdėstau taip:

„43. ASPI, sužinojusi apie sveikatos priežiūros specialistų tapatybę patvirtinančių lipdukų dingimą (vagystę), ne vėliau kaip kitą darbo dieną elektroniniu paštu ir raštu apie tai informuoja VLK, nurodydama jų numerius.“

1.10. Pakeičiu 52 punktą ir jį išdėstau taip:

„52. Pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui, ASPI iki kito mėnesio 10 dienos pateikia VLK praėjusio mėnesio KVP išdavimo ataskaitą (4 priedas) ir sąskaitą faktūrą, kurioje nurodomas išduotas KVP kiekis ir už šiuos KVP mokėtina suma (0,39 euro už vieno KVP išdavimą).“

1.11. Pakeičiu 53 punktą ir jį išdėstau taip:

„53. VLK Sutarčių departamento Statistikos skyriaus darbuotojas, patikrinęs KVP išdavimo ataskaitą ir sąskaitą faktūrą pagal KVP posistemio duomenis, per 5 darbo dienas pateikia VLK Ekonomikos departamento Finansų ir apskaitos skyriui lėšų, kurios turi būti sumokamos ASPI už KVP išdavimą, paraišką, bei KVP išdavimo ataskaitą.“

1.12. Pakeičiu 54 punktą ir jį išdėstau taip:

„54. VLK Ekonomikos departamento Finansų ir apskaitos skyrius pagal Aprašo 53 punkte nurodytos KVP išdavimo ataskaitos duomenis ASPI surinktas lėšas už KVP keitimą įtraukia į apskaitą kaip gautinas iš ASPI lėšas. Šios gautinos iš ASPI lėšos laikomos PSDF biudžeto pajamomis.“

1.13. Pakeičiu 55 punktą ir jį išdėstau taip:

„55. ASPI, pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui, iki kito mėnesio 10 dienos už KVP keitimą gautas lėšas perveda VLK.“

1.14. Pakeičiu 1 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

1.15. Pakeičiu 4 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

3. S k e l b i u šį įsakymą Teisės aktų registre.

Direktorius Gytis Bendorius

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2020 M. LAPKRIČIO 10 D. ĮSAKIMO NR. V-2579 „DĖL KOMPENSUOJAMŲJŲ MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONIŲ IŠDAVIMO (PARDAVIMO) APDRAUSTIESIEMS ŪKIO SUBJEKTUOSE TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2025 m. birželio 11 d. Nr. V-551
Vilnius

1. P a k e i č i u Kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) apdraustiesiems ūkio subjektuose tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. V-2579 „Dėl Kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) apdraustiesiems ūkio subjektuose tvarkos aprašo patvirtinimo“:

1.1. Pakeičiu 1 punktą ir jį išdėstau taip:

„1. Kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) apdraustiesiems ūkio subjektuose tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato medicinos priemonių, įrašytų į Kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių sąrašą (C sąrašą), patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 529 „Dėl Kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių sąrašo (C sąrašo) patvirtinimo“, bei į einamųjų metų kompensuojamųjų MPP kainyną ir pagal 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/745 dėl medicinos priemonių, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2001/83/EB, Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 ir Reglamentas (EB) Nr. 1223/2009, ir kuriuo panaikinamos Tarybos direktyvos 90/385/EEB ir 93/42/EEB, klasifikuojamų kaip gaminamos I klasės medicinos priemonės arba pagal 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/746 dėl *in vitro* diagnostikos medicinos priemonių, kuriuo panaikinama Direktyva 98/79/EB ir Komisijos sprendimas 2010/227/ES, – kaip *in vitro* diagnostikos medicinos priemonės, skirtos savikontrolei (toliau – kompensuojamoji MPP), išdavimo (pardavimo) ūkio subjektuose, išskyrus vaistines, sudariusiuose sutartį su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Valstybinė ligonių kasa) dėl kompensuojamųjų MPP apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis (toliau – ūkio subjektas), apdraustiesiems privalomuoju sveikatos draudimu (toliau – apdraustieji) ar jų įgaliotiems asmenims pagal popierinius arba elektroninius kompensuojamųjų MPP receptus, popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) kompensuojamąsias MPP ūkio subjektuose, ir šių receptų sunaikinimo tvarką.“

1.2. Pakeičiu 8.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„8.3 Valstybinės ligonių kasos privalomojo sveikatos draudimo informacinėje sistemoje „Sveidra“ (toliau – „Sveidra“) patikrinti, ar asmuo, kuriam išrašytas receptas, kompensuojamosios MPP išdavimo (pardavimo) dieną yra apdraustas privalomuoju sveikatos draudimu, išskyrus asmenis, apdraustus valstybiniu sveikatos draudimu kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės šalyse ir Šveicarijos Konfederacijoje, taip pat asmenis, apdraustus valstybiniu sveikatos draudimu Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje, kuriems pagal Tarybos Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos toliau taikomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir Europos Parlamento

ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 987/2009, nustatančiame Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką, numatytos socialinės apsaugos koordinavimo taisyklės (toliau – kitos ES valstybės apdraustasis) – šie asmenys kartu su popieriniu receptu pateikia asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą bei Europos sveikatos draudimo kortelę ar ją laikinai pakeičiantį sertifikatą, arba E112/S2 dokumentą, kurių galiojimas yra nepasibaigęs;“.

1.3. Pakeičiu 13 punktą ir jį išdėstau taip:

„13. Darbuotojas, išdavęs kompensuojamąją MPP pagal receptą, privalo ne vėliau kaip per sutartyje su Valstybine ligonių kasa nustatytą laiką ir sutartyje nustatytomis sąlygomis bei tvarka į „Sveidrą“ pagal Valstybinės ligonių kasos parengtą „Sveidros“ Kompensacijų už kompensuojamuosius vaistus apskaitos posistemio integracinės sąsajos aprašą įvesti duomenis apie išduotą kompensuojamąją MPP.“

1.4. Pakeičiu 14 punktą ir jį išdėstau taip:

„14. Darbuotojas popieriniuose receptuose išrašytas kompensuojamąsias MPP gali išduoti (parduoti) tik apdraustajam arba jo atstovui, išskyrus šio punkto trečiojoje pastraipoje nurodytu atveju. Apdraustasis ar jo atstovas, išskyrus šio punkto antrojoje pastraipoje nurodytu atveju, atvykęs į ūkio subjektą įsigyti kompensuojamosios MPP pagal popierinį receptą, privalo pateikti darbuotojui apdraustojo, kuriam išrašytas popierinis receptas, asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

Pagal popierinį receptą išduodant kompensuojamąsias MPP, skirtas apdraustiesiems vaikams, turi būti pateikiamas vaiko asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas arba gimimo liudijimas (gimusiems po 2017 m. sausio 1 d. – vaiko gimimo įrašą liudijantis išrašas, išduotas civilinės metrikacijos įstaigos, konsulinės įstaigos ar valstybės įmonės Registrų centro).

Ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino, Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtų dėl ypač pavojingos užkrečiamosios ligos, laikotarpiu išduoti kompensuojamąsias MPP pagal popierinį receptą galima ir kitam asmeniui, kuris jų įsigyti atvyksta paciento ar jo atstovo prašymu – šis asmuo gali pateikti tik paciento receptą.“

1.5. Pakeičiu 22 punktą ir jį išdėstau taip:

„22. Ūkio subjektai Valstybinei ligonių kasai teikia dokumentus ir (ar) jų kopijas, nurodytus Kitų Europos Sąjungos valstybių narių apdraustųjų valstybiniu sveikatos draudimu sveikatos priežiūros organizavimo Lietuvos Respublikoje ir jos išlaidų apmokėjimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1014 „Dėl Kitų Europos Sąjungos valstybių narių apdraustųjų valstybiniu sveikatos draudimu sveikatos priežiūros organizavimo Lietuvos Respublikoje ir jos išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.“

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė

ATNAUJINTA VAISTŲ IŠRAŠYMO IR IŠDAVIMO TVARKA PAGERINS VAISTŲ PRIEINAMUMĄ IR SKATINS JUOS VARTOTI RACIONALIAI

Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) atnaujino receptų rašymo ir vaistų, kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių (MPP) išdavimo (pardavimo) tvarką, kuri įsigalios lapkričio mėnesį ir bus paprastesnė bei patogesnė tiek pacientams, tiek asmens sveikatos priežiūros specialistams. Paankstintas recepto galiojimas, galimybė įsigyti vaistą arba kompensuojamąją MPP dalimis, be galiojančio recepto ir pagal poreikį bei kitos naujovės pagerins vaistų ir kompensuojamųjų MPP prieinamumą ir skatins racionalų vaistų išrašymą bei vartojimą.

„Vaistai gali ir padėti, ir pakenkti sveikatai, todėl jų išrašymas ir išdavimas yra griežtai reglamentuotas, o asmens sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistai privalo laikytis daugybės taisyklių. Tačiau įvertinus daugiametę praktiką ir peržiūrėjus visas taisykles, mums pavyko atsisakyti arba sušvelninti tam tikrus ribojimus, kurie atrodo pertekliniai ir sukelia daugiau nepatogumų nei atneša naudos. Diskutuojant su visomis suinteresuotomis pusėmis – pacientais, asmens sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistais – radome optimalius sprendimus, kurie palengvins receptų rašymą ir vaistų išdavimą, nesukeldami rizikos paciento sveikatai ir saugiam bei efektyviam gydymui“, – sako sveikatos apsaugos viceministras Daniel Naumovas.

Detali informacija apie naujoves, kurių daugelis įsigalios š. m. lapkričio 7 d. skelbiama ČIA.

Pacientams – mažiau kliūčių gauti vaistus

Pagal atnaujintą tvarką, tęsiant gydymą tais pačiais vaistais ar kompensuojamosiomis MPP, naujas asmens sveikatos priežiūros specialisto išrašytas receptas galės įsigalioti likus septynioms, o ne penkioms dienoms iki anksčiau paskirtų vaistų, kompensuojamųjų MPP likučio pabaigos. Tai leis pacientams patogiau planuoti vaistų, kompensuojamųjų MPP pirkimą ir juos įsigyti anksčiau, taip pat padės užtikrinti racionalų bei atsakingą vaistų, kompensuojamųjų MPP skyrimą ir vartojimą.

Vaistų ir kompensuojamųjų MPP išdavimas (pardavimas) dalimis bus naudingas tais atvejais, kai vaistinė neturės tiek vaisto ar kompensuojamųjų MPP pakuočių arba tokio jų kiekio, koks yra išrašytas pacientui. Iki šiol pacientas, susidūręs su tokia situacija, turėdavo ieškoti kitos vaistinės, kuri turėtų visą jam reikalingą vaistų, kompensuojamųjų MPP kiekį, arba kreiptis į asmens sveikatos priežiūros specialistą, kad jis patikslintų receptą. Dabar atsiranda galimybė atsiimti tik dalį elektroniniame recepte nurodyto vaistų, kompensuojamųjų MPP kiekio, o kitą dalį atsiimti vėliau toje pačioje ar bet kurioje kitoje vaistinėje, atsižvelgiant į vaistinėje turimų vaistų, kompensuojamųjų MPP kiekį arba paciento finansines galimybes.

Sutrikus sudėtinių vaistų, išrašytų elektroniniuose receptuose, tiekimui, jie galės būti išduodami pacientui atskiromis veikliosiomis medžiagomis.

Jeigu paciento nuolat vartojami receptiniai vaistai ar kompensuojamosios MPP baigsis, o jis nespės laiku kreiptis į asmens sveikatos priežiūros specialistą, kad būtų išrašytas naujas receptas, tam tikras sąlygas atitinkančius vaistus ar kompensuojamąsias MPP farmacijos specialistas galės išduoti (parduoti) ir be galiojančio recepto, atsižvelgdamas į anksčiau išrašytus receptus ir kitus reikalavimus.

Jeigu pacientui periodiškai pasireiškia tam tikri negalavimai, pvz., pūslelinė, migrena arba kitokie skausmai, jam nebereikės nuolat namuose laikyti vaistų atsargų. Asmens sveikatos priežiūros specialistas galės išrašyti receptą su žyma „Esant poreikiui“, kuris galios iki pusės metų ir galės būti panaudotas bet kada, kai atsiras simptomai, dėl kurių paskirtas ir išrašytas vaistas.

ATNAUJINTA VAISTŲ, MPP* IŠRAŠYMO IR IŠDAVIMO (PARDAVIMO) TVARKA
Svarbiausios naujovės, kurios įsigalios nuo 2025 m. lapkričio 7 d.

Naujas

VAISTŲ, MPP IŠDAVIMAS (PARDAVIMAS) DALIMIS

Pacientas turės galimybę įsigyti vaistus, MPP dalimis, atsižvelgiant į paciento poreikį, finansines galimybes ar vaisto, MPP kiekio likutį vaistinėje.

Naujas

VAISTŲ, MPP IŠDAVIMAS (PARDAVIMAS) „ESANT POREIKIUI“

Gydytojas turės galimybę išrašyti receptą su žyma „Esant poreikiui“, pagal kurį pacientas galės įsigyti vaistus, MPP tik pasireiškus tam tikriems simptomams (pvz., pūslelinė, migrena ir kt.). Receptai su šia žyma nustos galioti po 30 d. ir pacientas juo galės pasinaudoti iki 6 mėn. laikotarpyje.

Naujas

VAISTŲ IŠDAVIMAS (PARDAVIMAS) ATSKIROMIS VEIKLIOSIOMIS MEDŽIAGOMIS

Sutrikus sudėtinių vaistų tiekimui, jie galės būti išduodami (parduodami) atskiromis veikliosiomis medžiagomis. Nuostata taikoma vaistams, išrašytiems tik el. receptuose.

Naujas

EL. RECEPTUOSE BUS MAŽIAU KLAIDŲ

Patobulins E. sveikatos sistemą ir įdiegs naujus funkcionalumus, tikimasi, kad tiek rašant receptus, tiek išduodant (parduodant) vaistus, MPP sumažės klaidų, o pacientams bus lengviau gauti reikiamus vaistus ir MPP.

Patobulintas

VAISTŲ IR MPP IŠDAVIMAS (PARDAVIMAS) BE GALIOJANČIO RECEPTO

Jeigu pacientas vaistus arba MPP vartoja nuolat, tam tikrais atvejais, farmacijos specialistas galės juos išduoti (parduoti) be galiojančio recepto. Jeigu išduodami kompensuojamieji vaistai ar MPP – įsigijimo išlaidos bus apmokamos PSDF išlaidomis.

Patobulintas

RECEPTAS ĮSIGALIOS ANKSČIAU

Pacientui tęsiant gydymą tais pačiais vaistais ar MPP, naujas asmens sveikatos priežiūros specialisto išrašytas receptas galės įsigalioti likus 7, o ne 5 dienoms iki anksčiau paskirtų vaistų, MPP likučio pabaigos.

* MPP – Kompensuojamosios medicinos pagalbos priemonės

Į pagalbą asmens sveikatos priežiūros specialistams – nauji funkcionalumai e. sveikatoje

Receptų rašymas yra kruopštus ir sudėtingas procesas, kuriame pasitaiko klaidų, todėl E. sveikatoje diegiama asmens sveikatos priežiūros specialistų ilgai laukta galimybė koreguoti receptus. Tai bus galima padaryti, kai receptas yra aktyvus, nėra rezervuotas, vaistas ar kompensuojamoji MPP pagal receptą nėra nė karto išduota (parduota).

Taupyti asmens sveikatos priežiūros specialistų laiką ir palengvinti receptų rašymą taip pat padės E. sveikatoje diegiami nauji klasifikatoriai, kurie realiu laiku pateiks informaciją apie vaistų tiekimo sutrikimus, kompensuojamųjų vaistų bei kompensuojamųjų MPP sąrašo, jų kompensavimo sąlygų pokyčius ir kt. Tai reiškia, kad informacija, kurios iki šiol asmens sveikatos priežiūros specialistai turėdavo ieškoti skirtinguose tinklalapiuose arba dokumentuose, pati atsiras ekrane rašant receptą ir suvedus vaisto ar kompensuojamosios MPP pavadinimą.

Pacientams E. sveikatoje bus teikiama aktuali informacija, susijusi su jų vartojamų vaistų saugumu, taip pat atsiras galimybė E. sveikatoje pateikti pranešimą apie nepageidaujamą reakciją į vaistą. Tokie patys funkcionalumai bus prieinami ir asmens sveikatos priežiūros bei farmacijos specialistams.

Tikslas – popierinius receptus palikti praeičiai

SAM siekia, kad popieriniai receptai būtų rašomi tik išimtiniais atvejais, nes paciento medicinos dokumentų tvarkymas vienoje sistemoje elektroniniu būdu asmens sveikatos priežiūros specialistams suteikia tikslesnę informaciją apie paciento vartojamus vaistus, jų suderinamumą, padeda užtikrinti efektyvesnį gydymą, mažina galimus piktnaudžiavimo atvejus, o farmacijos specialistams padeda kokybiškiau suteikti farmacinę paslaugą. E. receptų naudojimas yra patogus pacientui, kuriam nebelieka rizikos pamiršti arba pamesti popierinį receptą bei taupo farmacijos specialistų laiką, skiriamą popierinių receptų tvarkymui, saugojimui ir naikinimui.

Kad informacija apie visus paciento vartojamus vaistus būtų kaupiama ir prieinama vienoje vietoje, farmacijos specialistai nuo 2026 m. gegužės mėn. turės suvesti tam tikrų popierinių receptų duomenis į E. sveikatą. Suprasdama, kad vaistinėms toks pakeitimas sukels papildomą administracinę naštą, SAM numatė išimtis ir galimybę jį įgyvendinti etapais iki 2027 m.

SAM Komunikacijos skyrius

EK projektas Sveikatos technologijų vertinimo procesui tobulinti

Tarnyba kartu su Europos Komisija (EK) įgyvendina projektą, kurio metu siekiama padidinti Tarnybos veiklos efektyvumą, daugiausia dėmesio skiriant Sveikatos technologijų vertinimo proceso tobulinimui.

Siekiant optimizuoti sveikatos technologijų vertinimo procesą ir paspartinti sveikatos technologijų vertinimą, parengtos sveikatos technologijų, susijusių su vaistiniais preparatais, vertinimo metodinės gairės. Tikimasi, kad ši metodinė medžiaga bus naudinga visų sveikatos technologijų vertinimo procese dalyvaujančių suinteresuotų šalių atstovams: vertinimą atliekantiems specialistams, vaistinių preparatų registruotojams ar jų atstovams, gydytojų specialistų draugijoms ir pacientų organizacijoms.

Tarnyba kviečia socialinius partnerius – vaistinių preparatų registruotojus ar jų atstovus, gydytojų draugijas ir pacientų organizacijas – susipažinti su metodinių gairių projektu ir teikti pasiūlymus metodinėms gairėms tobulinti.

Pastabas bei įžvalgas prašome atsiųsti Tarnybai iki gegužės 30 dienos el. pašto adresu: STV@vvkt.lt

Negavus pasiūlymų iki nurodytos datos, laikysime, kad įsakymo projektui pritariate.

Parengtas metodines gaires planuojame pristatyti šių metų birželio mėnesį vykstančiame renginyje, apie kurio laiką ir vietą informuosime atskirai.

Minėtos metodinės gairės - tai dalis Europos Komisijos (DG REFORM) finansuojamo techninės paramos projekto *TSI Strengthening scientific capacities to increase the availability of innovative medicinal products* (ID 23LT06), skirto stiprinti Tarnybos pajėgumus ir suteikti žinių, padėsiančių padidinti įstaigos kompetencijas sveikatos technologijų vertinimo, mokslinio patarimo ir inspektavimo srityse.

Projektą finansuoja Europos Sąjunga per Techninės paramos priemonę. Projektu siekiama gerinti kokybiškų, saugių ir veiksmingų vaistų prieinamumą Lietuvos gyventojams.

Projekto pradžia – 2024 metų sausis, jo trukmė – 26 mėnesiai.

Nuorodą į sveikatos technologijų vertinimo metodines gaires rasite: <https://vvkt.lrv.lt/public/canonical/1747027628/17464/SVEIKATOS%20TECHNOLOGIJU%CC%A8%20VERTINIMO%20METODINE%CC%87S%20GAIRE%CC%87S.docx>.

STV klausimynas: https://vvkt.lrv.lt/public/canonical/1747033924/17465/STV_klausimynas.docx.

VVKT informacija

Nauja knyga apie vaistinių augalų biologiškai veikliąsias medžiagas

Išleista nauja knyga apie vaistinių augalų biologiškai veikliąsias medžiagas.

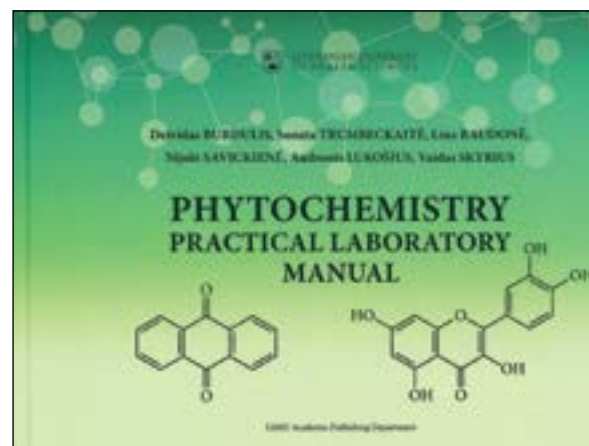
Deividas Burdulis, Sonata Trumbeckaitė, Lina Raudonė, Nijolė Savickienė, Audronis Lukošius, Vaidas Skyrius. 2025: *Phytochemistry: practical laboratory manual: educational book*[en]. Publisher

Kaunas: LSMU Akademine leidyba, 167 p.

Šioje knygoje pateikiama informacija apie biologiškai veiklių junginių grupes, jų klasifikaciją, cheminės struktūros ypatybes, fizikochemines savybes, augalų paplitimą ir vaistinės augalinės žaliavos

biologiškai veiklių junginių kokybinės ir kiekybinės analizės metodus.

Phytochemistry: practical laboratory manual: educational book [en] knyga skirta farmacijos, chemijos, biologijos ir kitų specialybių studentams ir mokslininkams, tyrinėjantiems vaistinius augalus ir jų augalines žaliavas.

13 NAUJŲ VAISTINIŲ PREPARATŲ REKOMENDUOJAMA REGISTRUOTI EUROPOS SĄJUNGOJE

2025 m. liepos mėn. posėdyje Europos vaistų agentūros (EMA) Žmonėms skirtų vaistų komitetas (CHMP) rekomendavo suteikti registracijos pažymėjimus 13-ai naujų vaistinių preparatų.

Naujai rekomenduoti registruoti vaistai:

- **Aqneursa** (*Levacetilleucine*) – skirtas Niemann-Pick C tipo ligai gydyti. Tai reta, progresuojanti ir mirtina genetinė liga, kurią sukelia mutacijos lizosomų baltymuose, būtinuose riebalų, įskaitant cholesterolį, metabolizmui ir transportui.
- **Ekterly** (*Sebetralstat*) – skirtas ūminių paveldimos angioedemos priepuolių gydymui. Tai pirmasis geriamasis vaistas, rekomenduojamas patvirtinti ES, mažinantis injekcijų poreikį ir sutrumpinantis laiką nuo priepuolio pradžios iki gydymo.
- **Romvimza** (*Vimseltinib*) – skirtas suaugusiems pacientams, sergantiems simptominiiais sinovinės milžiniškųjų ląstelių navikais. Šiai būklei būdingas patologinis sąnarių ir sausgyslių dangalo (sinovijos) išvešėjimas.
- **Tryngolza** (*Olezarsen*) – skirtas suaugusiųjų šeiminei chilomikronemijos sindromo gydymui. Tai reta, sunki, autosominiu recesyviniu būdu paveldima liga, pasireiškianti padidėjusiu trigliceridų kiekiu kraujyje.
- **Voranigo** (*Vorasidenib*) – skirtas žemo laipsnio astrocitomai ar oligodendrogliomai gydyti. Tai reti piktybiniai smegenų navikai.

- **Yeytuo** (*Lenacapavir*) – skirtas suaugusiųjų ir paauglių, kuriems yra didelė rizika užsikrėsti žmogaus imunodeficitu virusu (ŽIV-1), profilaktikai prieš ekspoziciją (PrEP), kartu su saugesnės lytinės elgsenos priemonėmis. Preparatas leidžiamas po oda du kartus per metus, taip palengvinant gydymo režimo laikymąsi. Vaistas buvo vertintas tiek ES registracijai, tiek už ES ribų pagal EU-M4all programą.
- **Zurzuvae** (*Zuranolonas*) – skirtas suaugusiųjų pogrindinės depresijos gydymui. Rekomenduoti registruoti panašūs biologiniai vaistiniai preparatai (*Biosimilars*):
- **Bildyos** (*Denosumabas*) – osteoporozėi ir kaulų masės netekimui gydyti.
- **Bilprevda** (*Denosumabas*) – skeletinių komplikacijų prevencijai suaugusiems pacientams, sergantiems kaulus pažeidžiančiais piktybiniais navikais.
- **Eyluxvi** (*Afliberceptas*) – amžinės geltonosios dėmės degeneracijai ir regos sutrikimams gydyti.
- **Usrenty** (*Ustekinumabas*) – Krono ligai, plokštelinei psoriazei (įskaitant vaikų populiaciją) ir psoriaziniam artritu gydyti.

Rekomenduoti registruoti generiniai vaistai:

Macitentan Accord (*Macitentanas*) ir **Macitentan AccordPharma** (*Macitentanas*) – skirti plautinei arterinei hipertenzijai gydyti.

Naujai rekomenduojami registruoti vaistai suteiks gydymo galimybes tiek sergantiesiems retomis ir sudėtingomis ligomis, tiek pacientams, kuriems reikalingi veiksmingi sprendimai plačiai paplitusioms ligoms gydyti. Panašūs biologiniai vaistiniai preparatai padidins gydymo prieinamumą ir leis mažinti gydymo kainą. Tuo tarpu nauji vaistai, tokie kaip ilgai veikiantis profilaktinis gydymas nuo ŽIV ar pirmoji patvirtinta terapija pogrindinės depresijos gydymui, gali turėti reikšmingą poveikį visuomenės sveikatai.

Apibendrinant: šie sprendimai rodo nuoseklų progresą, siekiant užtikrinti pacientams didesnę gydymo pasirinkimų įvairovę, prieinamumą ir aukštesnę gyvenimo kokybę.

Informacija parengta pagal Europos vaistų agentūros (EMA) skelbiamą informaciją <https://www.ema.europa.eu/en/news>

Išpūdžiai iš LFS tradicinio renginio Farmacijos dienos - XXVII tarptautinės mokslinės-praktinės konferencijos „Farmacijos Naujienos 2025“

Prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė, LFS prezidentė, VDU

2025 birželio 28-29 dienomis organizuotas Lietuvos Farmacijos sąjungos tradicinis vasaros renginys „Farmacijos Dienos“ – XXVII-oji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Farmacijos Naujienos 2025“, kuriame dalyvavo daugiau kaip 100 atstovų iš 33 Lietuvos, Latvijos, Belgijos Karalystės ir Ukrainos skirtingų organizacijų.

Šios konferencijos problema PSO Europos sveikatos politika „Sveikata visiems XXI amžiuje“: žmogaus sveikatos stiprinimas ir jo gyvenimo kokybės gerinimas bei farmacijos paveldo objektų išsaugojimas, biologinės įvairovės gausinimas ir išsaugojimas bei pasirengimas ekstremalioms situacijoms arba karo atvejui.

Renginio „Farmacijos dienos“ misija – sutelkti Medicinos ir sveikatos, tame tarpe farmacijos specialistus švietimo, reakracijos, farmacijos paveldo objektų išsaugojimo bei pažintinės – praktinės veiklos vystymui įvairiuose Lietuvos etnografiniuose regionuose.

Konferencijos vieta: UAB „Švenčionių vaistažolės“, Adučiškio g. 3, Švenčionys, Lietuva

Konferencijos programa sudaryta iš dviejų – mokslinės ir praktinės dalių, kurių darbe dalyvavo specialistai įvairių mokslo sričių: Medicinos ir sveikatos, Farmacijos, Gamtos, Technologijos, Socialinių ir Humanitarinių bei Karo ir ekstremalių situacijų valdymo.

Konferencijos plenarinis posėdis pradėtas įvairių institucijų atstovų pasisakymais, sveikinimais ir organizuotas pagal sveikatos priežiūros specialistų kvalifikacijos kompetencijų platformoje patvirtintą ir paskelbtą programą.

Pagal nustatytą konferencijos darbotvarkę, pristatyti 9 pranešimai ir organizuota diskusija. Pranešimus skaitė ir diskusijoje dalyvavo Lietuvos ir užsienio mokslininkai, akademinės bendruomenės nariai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos politikos departamento Farmacinės veiklos skyriaus vadovė, vaistininkai – praktikai bei medicinos ir farmacijos pramonės ir kompanijų atstovai. Renginio metu pagerbti Lietuvos Farmacijos sąjungos nariai – jubilieatai.

Dr. Elmantas Pocevičius UAB „Švenčionių vaistažolės“ generalinis direktorius pristatė – vieną iš

seniausių vaistažolių perdirbimo fabrikų Pabaltėje ir Europoje, veikiančio ir puoselėjančio 142 – iejų veiklos metų ir fitopreparatų gamybos tradicijas. Ši įmonė atitinka visus ES keliamus reikalavimus gamybai: įgijusi vaistų gamintojo licenciją, įdiegusi kokybės vadybos sistemą GMP (*Good Manufacturing Practise*), ISO22000, HACCP. Be to, yra sukurta fabrike gaminamų augalinės produkcijos kokybės tyrimų sertifikuota laboratorija.

Konferencijos dalyviai supažindinti su Geros gamybos praktika Švenčionių vaistažolių fabrike: naujomis technologijomis taikomomis augalinių preparatų ir maisto papildų gamybai.

2025 m. Europos istorinių vaistinių ir vaistinių sodų Asociacijos AIS Lietuvos tikrųjų narių apdovanojimo ceremonija

2025 m. vasario 27 d.) Asociacijos AIS 3 – oji Generalinės Asamblėjos posėdyje Lietuvos dvi istorines vaistines „Širdažolė“ (iš kairės vadovė Birutė Michelkevičienė) ir „Valerijonas“ (vadovė Almyra Girdenienė) ilgamečių vaistininkystės tradicijų tęstinumo ir praktinės veiklos bei visuomenės švietimo darbų pagrindu pripažintos ir apdovanotos – tapusios Europos Tarybos kultūros paveldo 48 kelio Europos Istorinių vaistinių ir vaistinių sodų asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis* (AIS) tikraisiais nariais, UAB „Švenčionių vaistažolės“ – 2026 metų kandidatas (dešinėje dr. Elmantas Pocevičius), viduryje AIS mokslinio komiteto narė VDU prof. Ona Ragažinskienė įteikė sertifikatus, Onos Ragažinskienės archyvo nuotrauka.

Sudaryta ir patvirtinta **Europos Tarybos kultūros paveldo 48 kelio Europos Istorinių vaistinių ir vaistinių sodų asociacijos Aromas Itinerarium Salutis (AIS) Lietuvos darbo grupė:**

Koordinatorė

prof. habil. dr. **Ona Ragažinskienė**, Vytauto Didžiojo universitetas, AIS mokslinio komiteto narė

Nariai:

Dr. Elmantas Pocevičius, UAB „Švenčionių vaistažolės“ generalinis direktorius

Vaistininkė muziejininkė Zenona Šimaitienė, LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus

Vaistininkė **Almyra Girdenienė**, vaistinės „Valerijonas“ vadovė

Vaistininkė **Birutė Michelkevičienė**, vaistinės „Širdažolė“ vadovė

Alfredas Jomantas, Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos Kultūros paveldo departamento tarptautinių ryšių ir paveldo sklaidos skyriaus vadovas, atsakingas už tarptautinį bendradarbiavimą kultūros paveldo srityje (Europos Tarybos ir Lietuvos kultūros keliai).

Asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis* (AIS), atsakingos už Europos Tarybos kultūros 48 kelio Europos istorinių vaistinių ir vaistinių sodų tarptautinę platformos esmė yra išsaugojimas ir populiarinimas materialaus ir nematerialaus Europos kultūros paveldo, susijusio su farmacijos mokslo istorija ir *Materia medica*.

Konferencijos praktinėje dalyje diskusiją „Farmacijos specialistų kompetencijos ir pasiruošimas galimoms ekstremalioms situacijoms ar karo atvejui Lietuvoje“ vedė Viršila Henrichas Šostakas, Generolo Silvestro Žukausko poligonas, Lietuva

Konferencijos praktinėje dalyje diskusiją „Farmacijos specialistų kompetencijos ir pasiruošimas galimoms ekstremalioms situacijoms ar karo atvejui Lietuvoje.“

Generolo Silvestro Žukausko poligono viršila **Henrichas Šostakas** ir seržantas **Miroslav Macanko** specialistams suteikė teorinių žinių ir praktinių įgūdžių bei rekomendacijų, reikalingų organizuoti darbą vaistinėje bei išgyventi ekstremalių situacijų ar karo metu.

Šio pobūdžio žinių perdavimas įgalina farmacijos bendruomenę ir padeda kurti realų pilietinio pasipriešinimo tinklą visoje Lietuvoje. Mokymų metu konferencijos dalyviai gilinosi į ginkluoto ir neginkluoto visuotinio pasipriešinimo ypatumus, mokėsi atsparumo hibridinėms grėsmėms, sužinojo, kokiais būdais kiekvienas gali prisidėti prie valstybės gynybos, susidėti išvykimo krepšį. Specialistai aiškinosi dezinformacijos atpažinimo principus, praktiškai prisiminė pagrindinius pirmosios pagalbos teikimo principus.

Baigiant konferenciją, **nuspręsta** 2026 m. birželio viduryje Kėdainių regione organizuoti Lietuvos Farmacijos sąjungos tradicinį vasaros renginį „Farmacijos Dienos“ – XXVIII-ąją tarptautinę mokslinę-praktinę konferenciją „Farmacijos Naujienos 2025“.

LFS XXVII FARMACIJOS DIENOS 2025 BENDRA PROGRAMA

Birželio 28 d., šeštadienis
Konferencijos vieta: UAB „Švenčionių vaistažolės“, Adučiškio g. 3, Švenčionys, Lietuva

10:00 - 11:00 Konferencijos dalyvių registracija
11:00 - 17:30 XXVI tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Farmacijos naujienos“2025

Renginio „Farmacijos Dienos 2025“ vieta: Vilniaus apskritis. Kaimo turizmo sodyba „Prie Žeimenos“, Švenčionėlių g. 24, Kaltanėnai

18:00 - 18:30 Konferencijos dalyvių atvykimas ir įsikūrimas

18:30 - 18:45 Lietuvos farmacijos sąjungos vėliavos pakėlimas.

18:45 - 21:00 Proginė šventinė sudėtinė vakarienė

21:00 - 22:00 Lietuvos vaistininkystės istorija

22:00 - 00:00 Vakaronė

Birželio 29 d., sekmadienis

08:00 - 10:00 Rytinė mankšta

10:00 -12:00 Proginiai pusryčiai

12:00- 14:00 Apžvalginė kraštovaizdžio kelionė.

14:00 - 16:00 Edukacinė programa

16:00 - 16:30 LFS tradicinio vasaros renginio „Farmacijos Dienos 2025“ - XXVII-osios tarptautinės mokslinės – praktinės konferencijos „Farmacijos Naujienos“ uždarymas ir Lietuvos Farmacijos Sąjungos vėliavos nuleidimas.

PROGRAMA/ PROGRAM

10.00-11.00	Registracija ir Švenčionių vaistažolių arbata	Registration and Švenčionys Herbal Tea
	Plenarinė sesija I / Plenary session I	
Posėdžio vadovai / Chairpersons	Prof. Dr. Habil. Ona Ragažinskienė, Lietuva / Lithuania Dr. Elmantas Pocevičius, Lietuva / Lithuania	
11.00-11.10	Konferencijos atidarymas Prof. Dr. Habil. Ona Ragažinskienė <i>Lietuvos Farmacijos sąjungos Prezidentė</i> Dr. Elmantas Pocevičius, generalinis direktorius UAB „Švenčionių vaistažolės“	Welcome speech / Opening of the conference Prof. Dr. Habil. Ona Ragažinskienė, President of the Lithuanian Pharmaceutical Association Dr. Elmantas Pocevičius, General director UAB „Švenčionių vaistažolės“
11.10-11.30	Farmacinės veiklos aktualijos Lietuvoje Anželika Oraitė, Farmacijos politikos departamento direktorė Miglė Domeikienė, Farmacinės veiklos skyriaus vedėja Lietuvos Respublika Sveikatos apsaugos ministerija	Current issues of pharmaceutical activity in Lithuania Anželika Oraitė, Director of the Pharmaceutical Policy Department Miglė Domeikienė, Head of the Pharmaceutical activity Division The Ministry Health of the Republic of Lithuania
11.30-11.45	Lietuvos ir Skandinavijos šalių vietinės floros vaistinių augalų resursų įvertinimas ir taikymas tvariam irracionaliam naudojimui. Dr. Vitalija Povilaitytė-Petri, Mons / Šiaurės šalių vasaros universitetai, Belgijos karalystė Prof. Ona Ragažinskienė, VDU, Lietuva	Evaluation and application of medicinal plant resources of the local flora of Lithuania, Belgium, Finland for sustainable rational use. Dr. Vitalija Povilaitytė-Petri, University of Mons / Nordic Summer University, The Kingdom of Belgium Prof. Ona Ragažinskienė, Vytautas Magnus University, Lithuania
11.45-12.00	Vaistinių paslaugų plėtros naujienos Latvijoje Dace Ķikute, Latvijos vaistininkų draugijos (LFB) prezidentė	News on the development of pharmacy services in Latvia Dace Ķikute, President of the Pharmacists' Society of Latvia (LFB)
12.00-12.15	Šiuolaikinės farmacijos pramonės būklė Latvijoje Aigars Eniņš, Latvijos farmacininkų draugijos narys	The state of the modern pharmaceutical industry in Latvia Aigars Eniņš, Member of the Pharmacists' Society of Latvia
12.15-12.30	Lietuvos vaistinių „Širdažolė“ ir „Valerijonas“ ilgametės veiklos įvertinimas ir pripažinimas AIS Europos istorinių vaistinių ir vaistinių sodų platformoje: apdovanojimo ceremonija Prof. Ona Ragažinskienė, AIS mokslinio komiteto narė, Lietuva	Evaluation and recognition of the long-term activities of the Lithuanian pharmacies "Širdažolė" and "Valerijonas" in the AIS European Platform of Historic Pharmacies and Medicinal Gardens: Award Ceremony Prof. Ona Ragažinskienė, Member of the AIS Scientific Committee, Lithuania
12.30-14.30	Pranešimas UAB „Švenčionių vaistažolės“ fabriko aplinkoje: 142 metų nacionalinės ir tarptautinės mokslinės ir praktinės veiklos apžvalga Dr. Elmantas Pocevičius, Generalinis direktorius UAB „Švenčionių vaistažolės“	Presentation in the environment of UAB Švenčionio vaistažolės factory: an overview of 142 years of national and international scientific and practical activities Dr. Elmantas Pocevičius, Director – General of Company „Švenčionių vaistažolės“
14.30-14.45	Saugių ir efektyvių augalinių preparatų kūrimas bei jų kokybės kontrolė sertifikuotoje UAB „Švenčionių vaistažolės“ laboratorijoje Giedrė Šeduikienė, GMP kokybės kontrolės skyriaus vadovė UAB „Švenčionių vaistažolės“, Lietuva	UAB „Švenčionių vaistažolės“ development of high-quality, safe and effective herbal preparations and their quality control Giedrė Šeduikienė, Head of GMP Quality Control Department UAB „Švenčionių vaistažolės“, Lithuania
14.45-15.15	Atgaivos pertraukėlė	Refreshment brake
	Plenarinė sesija II / Plenary session II	
15.15-15.45	Diskusija „Farmacijos specialistų kompetencijos ir pasiruošimas galimoms ekstremalioms situacijoms ar karo atvejui Lietuvoje“ Viršila Henrichas Šostakas, Generolo Silvestro Žukausko poligonas, Lietuva	Discussion, "Competences of pharmacy specialists and preparation for possible emergencies or war in Lithuania" Officer Viršila Henrichas Šostakas, General Silvestras Žukauskas Training Ground, Lithuania
15.45-17.15	Praktinis užsiėmimas: pasiruošimas ekstremalių situacijų arba karo atvejui Viršila Henrichas Šostakas ir Seržantas Miroslav Macanko	Practical session: Survival backpack and vital skills needed to survive in an emergency or war

	Generolo Silvestro Žukausko poligonas, Lietuva	Officer Viršila Henrichas Šostakas and Sergeant Miroslav Macanko General Silvestras Žukauskas Training Ground, Lithuania
17.15-17.30	Baigiamosios diskusijos	Discussions and final remarks
	Organizacinis komitetas / Organizing committee Pirmininkė / Chairperson Rima Losinskaja Atsakingoji sekretorė / Executive Secretary Rūta Matulaitienė	Mokslinis komitetas / Scientific committee Pirmininkė / Chairperson Prof. Ona Ragažinskienė Atsakingoji sekretorė / Executive Secretary Rūta Matulaitienė
	Nariai / Members: Taurvydas Endriukaitis Eglė Rasa Dieninytė Marius Aleksandravičius	Nariai / Members: Prof. dr. habil. Liudas Ivanauskas Dr. Elmantas Pocevičius Dr. Vitalija Povilaitytė-Petri Doktorantė Justina Krakonytė

Transformacija Tvarios Farmacijos link: nuo tradicijos iki inovacijos

Prof. Ona Ragažinskienė
Lietuvos farmacijos sąjungos prezidentė, Vytauto Didžiojo universitetas

Sprendžiant *Europos Visuomenės sveikatos ateitį svarbu puoselėti ir išsaugoti farmacijos objektų etno paveldą, vystyti Farmacijos mokslą, studijas, praktiką ir inovatyviais pasiekimais įsijungti į Europos sveikatos sąjungos veiklą.*

Sprendžiant šią problemą, asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis* (AIS), atsakingos už Europos Tarybos kultūros 48 kelio *Europos istorinių vaistinių ir vaistinių sodų* platformos tarptautinę veiklą, surengtas šios organizacijos vadovų **ekspertų vizitas Lietuvoje.**

Prof. Ona Ragažinskienė, vykdydama *Aromas Itinerarium Salutis* mokslinio komiteto nario veiklą, 2025 m. balandžio 1-6 d. organizavo AIS direktorės prof. **Maria Luisa VÁZQUEZ DE ÁGREDOS PASCUAL** ir atsakingosios sekretorės **Simona TARDI** vizito į Lietuvą programą. Šio vizito metu AIS atsakingieji asmenys susitiko su Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos Kultūros paveldo departamento direktoriumi **Vidmantu Bezaru** ir tarptautinių ryšių ir paveldo sklaidos skyriaus vadovu **Alfredu Jomantu**, atsakingu už tarptautinį bendradarbiavimą kultūros paveldo srityje (Europos Tarybos kultūros keliai, Lietuvos kultūros keliai).

Alfredas Jomantas rekomendavo susipažinti su Lietuvos senaisiais farmacijos paveldo objektais, istorinėmis vaistinėmis ir vaistinių sodais bei vaistinių funkcijų nebėtančiais vaistinių muziejais. Tuo pagrindu sudaryta trumpo vizito į Lietuvą programa.

AIS vadovės lankėsi farmacijos paveldo objektuose ir susitiko su: LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus direktoriumi doc. dr. **Tauru Antanu Meku**, vaistininke istorike **Zenona Šimaitiene** ir šio muziejaus kolektyvo nariais; Vytauto Didžiojo universiteto rektoriumi akademiku prof. habil. dr. **Juozu Augučiu**, plėtros prorektore doc. dr. **Vilma Bijeikiene**, Gamtos ir technologijos mokslų tyrimų instituto direktoriumi prof. habil. dr. **Algimantu Paulausku**, Gamtos mokslų fakulteto dekanu prof. dr. **Sauliumi Mickevičiumi**, Botanikos sodo direktoriumi dr. **Nerijumi Jurkoniu** ir Vaistinių prieskoninių augalų mokslo sektoriaus vadove prof. habil. dr. **Ona Ragažinskiene** ir šio padalinio darbuotojais.

Vizito metu AIS vadovėms UAB Entafarma vaistininkas šios institucijos vadovas Tautvydas Endriukaitis pristatė kuriamo Farmacijos muziejaus eksponatus.

Lietuvos dvi vaistinės – nauji asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis* nariai. 2025 m. vasario 27 d. asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis* (AIS) 3-oji Generalinė asamblėjos posėdyje, dvi vaistinės „Širdažolė“ ir „Valerijonas“ ilgamečių vaistininkestės tradicijų tęstinumo ir praktinės veiklos bei visuomenės švietimo darbų pagrindu

pripažinti ir apdovanoti – tapę Europos Tarybos kultūros paveldo 48 kelio Europos Istorinių vaistinių ir vaistinių sodų asociacijos *Aromas Itinerarium Salutis* (AIS) tikraisiais nariais, o kandidatu į AIS tikruosius narius pripažintas - UAB „Švenčionių vaistažolės“. AIS atsakingi asmenys vizito metu domėjosi šių institucijų veiklos specifika, aptarė veiklos strategiją ir perspektyvas susitiko su šių institucijų atsakingais vadovais: Birute Michelkevičiene (vaistinė „Širdažolė“), Almyra Girdeniene (vaistinė „Valerijonas“) ir dr. Elmantu Pocevičiumi (UAB „Švenčionių vaistažolės“).

Be to, AIS vadovės sužavėjo muziejininkės **Jūratės Žulpaitės** pristatymas Vieکشnių vaistinės muziejaus – tai vienintelio kaimiško tipo, XIX a. – XX a. veikusios vaistinės, muziejaus Lietuvoje su išlikusiomis vaistininko gyvenamosiomis patalpomis ir paties vaistininko ranka rašyta visa vaistinės istorija. Svečiai aplankė Muziejaus tris ekspozicijas: farmacijos ekspoziciją, XX a. I p. Inteligento buities ekspoziciją ir vaistažolių sodo ekspoziciją.

Renginiai. Ta proga 2025 m. balandžio 3 - gegužės 10 d. veikia Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje paroda „*Materia Medica*“, kurios organizatoriai: LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus, Lietuvos farmacijos sąjunga ir Vytauto Didžiojo universiteto Botanikos sodo Mokslo skyriaus Vaistinių ir prieskoninių augalų mokslo sektorius. Maloniai kviečiame visus apsilankyti.

ISPŪDŽIAI IŠ 83 TARPTAUTINĖS FARMACIJOS FEDERACIJOS (FIP) KONGRESO

Prof. Ona Ragažinskienė, LFS prezidentė
Vaistininė magistrė Rūta Matulaitienė, LFS atsakingoji sekretorė

2025 metų rugpjūčio 30 d. – rugsėjo 3 d. Danijos sostinėje Kopenhagoje vyko 83-asis Pasaulinis Farmacijos mokslų ir praktikos kongresas „*Farmacijos pažanga: našumas, bendradarbiavimas ir sveikatos transformacija*“, kuriame sulaktas rekordinis skaičius – 3455 dalyviai iš 121 šalies 5 kontinentų.

FIP misija – remti pasaulinę sveikatą, sudarant sąlygas farmacijos praktikos, mokslo ir švietimo pažangai.

2025 m. FIP pasaulinio kongreso „Farmacijos pažanga: našumas, bendradarbiavimas ir sveikatos transformacija“ tikslas – ištirti besikeičiantį vaistininio profesijos vaidmenį sveikatos priežiūros šiuolaikinių iššūkių kontekste. Kongreso darbo veikla suskirstyta į tris potemes, kuriose nagrinėta pagrindinės temos tikslas trimis aspektais.

Šių metų kongreso naujiena: FIP bendradarbiavimas su „Snapsight“. Tai pirmoji pasaulyje dirbtiniu intelektu pagrįsta turinio santraukų generavimo sistema realiuoju laiku – kongreso dalyviai, naudodamiesi „Snapsight“ programėle turėjo nemokamą galimybę susipažinti su kongreso pranešimų medžiaga 70 kalbų.

1 aspektas: Tvarumas: pasaulinės sveikatos pamatų stiprinimas

Kongreso pranešėjai išryškino vaistininę profesiją tvarumo svarbą besikeičiančioje pasaulinės sveikatos priežiūros sistemos aplinkoje. Diskusijose „*Farmacijos veiklos tvarumas*“ buvo akcentuojama sveikatos priežiūros teikimo kiekybė ir kokybė, pabrėžiant strateginį ir racionalų išteklių naudojimą bei novatoriškų sveikatos sprendimų įgyvendinimą vaistininio profesijoje.

Nagrinėti pasauliniai šiuolaikiniai pagrindiniai sveikatos iššūkiai:

- Tiekimo grandinės efektyvumo užtikrinimas;
- Kova su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (AMR) – antimikrobinio rezistentiškumu;
- Nuolatinis farmacijos specialistų profesinio tobulėjimo skatinimas.

Šios iniciatyvos yra labai svarbios, siekiant padidinti sveikatos sistemų atsparumą ir jų prisitaikymą visame pasaulyje. Taip pat akcentuotos skaitmeninės sveikatos inovacijos, kurios atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį šioje

strategijoje, siekiant užtikrinti tvarumą sveikatos priežiūros srityje.

Šio kongreso dalyviai diskusijose pabrėžė politikos ir reguliavimo tvirtų sistemų sukūrimo svarbą, užtikrinant, kad vaistininio profesija taptų pasaulinės sveikatos sistemos kertiniu akmeniu, tęsiant FIP misiją – tobulinti vaistininystės praktiką, mokslą ir švietimą pasauliniu mastu. Pranešėjai įvertino farmacijos pramonės vaidmenį, skatinant tvarią farmacijos preparatų gamybos praktiką – nuo ekologiškų gamybos metodų iki atsakingo atliekų tvarkymo.

Nustatyta tvarumo koncepcijų integravimo į farmacijos mokslo ir praktikos studijas būtinybė, rengiant būsimus sveikatos priežiūros specialistus, kurie veiksmingai prisidėtų prie pasaulinių sveikatos problemų sprendimo.

2 aspektas: Sistemos veikimo užtikrinimas: Sveikatos priežiūros efektyvumo didinimo integracija ir inovacijos

Pranešėjai ir diskusijų dalyviai akcentavo „Sistemos veikimo užtikrinimas“ yra susijęs su gyvybiškai svarbiu vaistininę veiklos įvertinimu, didinant sveikatos priežiūros sistemos efektyvumą, taikant inovacijas – telefarmaciją ir dirbtinį intelektą – tokiu būdu keičiant sveikatos priežiūros paslaugų teikimo kokybę ir efektyvumą.

Nustatyta **strateginė farmakoekonomikos svarba ir vaistininę įtraukimas į sveikatos priežiūros politikos formavimą bei jos kūrimą.**

Šio kongreso dalyviai pasisakė už tvirtą sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų bendradarbiavimą.

Be to, iškeltas svarbus visuomenės sveikatos gerinimo ir pacientų priežiūros bei aptarnavimo vaistininiais preparatais klausimas, taikant modernias elektroninių sveikatos įrašų ir integruotų priežiūros modelių prieinamumą, valdant vakcinacijos ir lėtinių ligų priežiūros procesus, įdiegiant naujas modernizuotas farmacines paslaugas.

Pranešėjai pabrėžė nuolatinio vaistininę mokymosi ir švietimo svarbą, įsisavinat naujausias technologijas ir sveikatos priežiūros pažangą. Išryškinta strateginio viešųjų kampanijų ir technologijų naudojimo svarba, tobulinant vaistininę praktiką.

3 aspektas: Asmeninė priežiūra: vaistinės pritaiko sveikatos priežiūrą individualiems poreikiams

Pristatyta „Asmeninė priežiūra“, nagrinėjanti transformuojantį personalizuotos medicinos poveikį sveikatos priežiūrai, akcentuojant vaistininę vaidmenį pritaikant gydymą, siekiant pagerinti pacientų rezultatus. Šio požiūrio formavimo pagrindas yra vaistininio ir paciento santykių stiprinimas – tai kertinis akmuo optimizuojant sveikatos priežiūros paslaugų teikimą visame pasaulyje. Naudodamiesi individualizuotu vaistų valdymu, vaistininiai gali padėti pasirinkti konkrečius vaistus ir dozes, taip padidindami gydymo kokybę, veiksmingumą ir saugumą.

Kongreso dalyviai pabrėžė pacientų švietimo ir jų įsitraukimo svarbą: veiksmingos komunikacijos strategijos ir švietimo iniciatyvos yra labai svarbios, siekiant užtikrinti vaistų vartojimo režimo laikymąsi. Pristatyta į pacientą orientuotos paslaugos svarba, tokios kaip vaistų pristatymas į namus ir televaistinės pagalba. Be to, išryškinta vaistininę profesijos pažangos praktikoje, moksle ir švietime reikšmė, užtikrinant, kad vaistininiai būtų gerai pasirengę daryti įtaką gydymo galimybėms ir prisidėti prie būsimų pasaulinių sveikatos rezultatų.

Su „Asmeninė priežiūra“ susijusiose sesijose pristatytos ir **Sveikatos programos**, apimančios prevencines priemones ir gyvenimo būdo intervencijas, atspindinčios FIP įsipareigojimą skatinti vaistininę vaidmenį ligų prevencijoje ir sveikatos gerinime.

Šių sesijų metu konferencijos dalyviai nagrinėjo, kaip individualizuoti metodai vaistinėje gali padėti rasti veiksmingesnių sveikatos priežiūros sprendimų, pabrėždami unikalią vaistininę indėlį tenkinant dinamiškus pacientų poreikius.

Tarptautinės farmacijos federacijos tarybos posėdyje priimti nutarimai ir sprendimai

83-ojo FIP Pasaulinio Farmacijos mokslų ir praktikos kongreso metu 2025 metų rugpjūčio 30 – 31 posėdžiavo Tarptautinės farmacijos federacijos Taryba. FIP Tarybos posėdyje dalyvavo FIP įvairių šalių organizacijų nariai, jų tarpe Lietuvos farmacijos sąjunga.

Pažymėtina, kad šio posėdžio metu svarstyta ir patvirtintas FIP 2024 metų veiklos ataskaita bei nustatytas 2025 m. FIP veiklos biudžetas.

Nustatyti FIP veiklos prioritetai. Šiuo atveju paminėtini prioritetai:

- Antimikrobinio rezistentiškumo deklaraciją.
- Sukurta ir patvirtinta FIP 2026-2030 metų veiklos strategija.
- Pristatyta Forumo „Moterys Farmacijos moksle ir praktikoje“ perspektyvinė veikla.
- Paskelbta **Pasaulinės vaistininę dienos 2025 m. rugsėjo 25 d. paminėjimo tema „Galvok apie sveikatą – galvok apie vaistininę“** (Think Health, Think Pharmacist). Šią temą parinko FIP biuras, siekdamas pabrėžti svarbą ir nepakeičiamą vaistininę vaidmenį kuriant tvarias ir atsparias sveikatos priežiūros sistemas visame pasaulyje.
- Pristatytas naujas FIP dirbtinio intelekto įrankių rinkinys – pagalba vaistininėms skaitmeninės transformacijos kelyje
- Paskelbtas naujas FIP įžvalgų tarybos (Insight Board) pranešimas – Globalus požiūris į tvarią farmacijos praktiką, kuriame apžvelgiamos pasaulinės iniciatyvos ir patirtys, susijusios su aplinkos tvarumu farmacijos srityje..
- Pristatyti nauji FIP ištekliai vaistininėms – pasirengimas ekstremaliosioms situacijoms ir reagavimas į krizes.
- Paskelbta informaciją apie 2026 ir 2027 m. FIP kongresus:

84 FIP 2026: Farmacijos ir farmacijos mokslo kongresas „Vienas sveikatingumo modelis, viena farmacija – mokslo, praktikos ir švietimo suvienijimas“ vyks 2026 rugpjūčio 30 – rugsėjo 2 d., Monrealyje, Kanadoje.

85 FIP 2027: Farmacijos ir farmacijos mokslo kongresas vyks 2027 m. rugsėjo 12 - 15 d., Kuala Lumpur.

Fotoreportažas iš kongreso žiūr. 57 pusl.

Gamtos kreditų gairės – už gamtai palankius veiksmus atlyginti ir privačiajam finansavimui skatinti

Šiandien Europos Komisija paskelbė Gamtos kreditų gaires, kad paskatintų privačias investicijas į veiksmus gamtai apsaugoti bei išsaugoti ir būtų atlyginta besiimantiems šių veiksmų bei į juos investuojantiems.

Europos Sąjunga, 2014

Europos Komisija paskelbė Gamtos kreditų gaires, kad paskatintų privačias investicijas į veiksmus gamtai apsaugoti bei išsaugoti ir būtų atlyginta besiimantiems šių veiksmų bei į juos investuojantiems.

Gamtos kreditai – tai įmonės, finansų įstaigos, viešojo subjekto ar piliečio investicija į gamtai palankius veiksmus, kurie ir jiems patiems gali būti naudingi dėl švaresnių ekosistemų, rizikos mažinimo, geresnės reputacijos ir didesnio socialinio jų projektų priimtumo. Šiuos gamtai palankius veiksmus gali įvertinti ir sertifikuoti nepriklausoma organizacija, taip suteikdama patikimumo investuotojams, kurie remia šiuos veiksmus pasitelkdami gamtos kreditus. Gamtos kreditais gali būti remiami įvairių formų veiksmai; tarp pavyzdžių ES – šlapynių atkūrimas, miškų plotų išplėtimas.

Kadangi trys ketvirtadaliai euro zonos įmonių priklauso nuo gamtos, gamtos kreditai tampa novatoriška priemone, keičiančia gamtos vertinimą, ir turtu, pritraukiančiu investuotojus. Gamtos kreditai – tai ir verslo, ir gamtos atkūrimo galimybė vienu metu: dėl jų padidės biologinė įvairovė ir bus išsaugotos buveinės, o kartu jie atneš pajamų dirbantiems gamtos apsaugos srityje ir investuotojams.

Jie suteikia naujų pajamų galimybių ūkininkams, miškininkams, žvejams, žemės savininkams ir vietos bendruomenėms, kartu padėdami jiems atkurti ekosistemas ir didinti savo verslo atsparumą. Potencialių pirkėjų ir investuotojų spektras taip pat

platus – nuo privačių įmonių ir finansų įstaigų iki smulkiųjų investuotojų ir viešųjų subjektų.

Europos Komisijos Pirmininkė **Ursula von der Leyen** teigė: „Turime įtraukti gamtą į turto balansą. Būtent tokia gamtos kreditų paskirtis. Tinkamai juos sukūrus, jie bus veiksminga, rinkos poreikius atitinkanti priemonė, skatinanti privatųjį sektorių investuoti ir diegti inovacijas. Investicijomis ir inovacijomis generuojame pajamas tiems, kurie dirba siekdami apsaugoti gamtą, tarp jų – mūsų ūkininkai, žemės savininkai, miškininkai.“

Už aplinką, hidrologinį atsparumą ir konkurencingą žiedinę ekonomiką atsakinga Europos Komisijos narė **Jessika Roswall** sakė: „Šiomis gairėmis žengiame drąsų žingsnį, kad pripažintume gamtą strateginiu Europos ateities turtu. Gamtos kreditai gali pritraukti būtinas privačias investicijas, kartu atlyginant tiems, kurie yra mūsų žemės ir jūrų puoselėtojai – ūkininkams, miškininkams, vietos bendruomenėms. Turime aiškų tikslą – dirbti darnoje su gamta ir paversti tai galimybe sukurti atsparią ir konkurencingą ekonomiką.“

Todėl gamtos kreditais bus sprendžiama gamtos būklės blogėjimo ir klimato kaitos problema, kartu remiant platesnius ES konkurencingumo ir atsparumo tikslus, kaip nurodyta ES konkurencingumo kelyje ir švarios pramonės kurse. Jau šiandien dėl su klimatu susijusios rizikos didėja draudimo išlaidos, nukenčia tiekimo grandinės ir ūkiai, o jei įmonės neprisitaikys ir nerems gamtos išsaugojimo, ateinančių dešimtmetį gali netekti iki 7 proc. savo metinio pelno.

Tolesni veiksmai

Šiandien priimtose kartu su suinteresuotaisiais subjektais parengtose gairėse nustatytas principas „iš apačios į viršų“, kuris padės panaikinti dabartinį ekologinių investicijų trūkumą. Gamtos kreditai papildys esamą viešąją biologinės įvairovės finansavimą kaip papildomas ir savanoriškas gamtai palankių veiksmų finansavimo šaltinis.

Gairėmis siekiama sukurti aiškius šių gamtai palankių veiksmų standartus ir patikimą sertifikavimą, kad gamtos kreditai būtų veiksmingi ir patikimi, kartu išvengiant administracinės naštos prisijungiant prie tokios sistemos. Taip pat bus remiamasi jau galiojančiais standartais. Kartu su patikimu valdymu tai yra labai svarbu, kad būtų išvengta ekomanipuliavimo.

ES įsipareigojo iki 2026–2027 m. 10 proc. savo biudžeto skirti biologinei įvairovei ir padvigubinti savo išorės išlaidas biologinei įvairovei iki 7 mlrd. EUR. Skaičiuojama, kad investicijoms į biologinę įvairovę

kasmet reikės 65 mlrd. EUR, todėl norint pasiekti plataus masto ir greitų rezultatų, bus labai svarbu derinti viešąjį ir privatųjį finansavimą.

Europos Komisija ragina visas suinteresuotąsias šalis – įmones, mokslininkus, vyriausybes ir pilietinę visuomenę – dalyvauti rengiant šią iniciatyvą ir **iki 2025 m. rugsėjo 30 d. kviečia teikti atsiliepimus**. Siekdama užtikrinti koordinuotą ir įtraukų patikimos gamtos kreditų rinkos plėtoją, Komisija įsteigs naują ekspertų grupę, kad būtų skatinamas principas „iš apačios į viršų“, grindžiamas glaudžiu atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimu. Šiandien skelbiamas nuolatinis kvietimas pareikšti susidomėjimą prisijungti prie šios ekspertų grupės. Paraiškos pirmajam atrankos etapui gali būti pateiktos iki 2025 m. rugsėjo 10 d.

Bandomieji projektai ir tarptautinis bendradarbiavimas

Šiuo metu ES išbando gamtos kreditų iniciatyvas Prancūzijoje, Estijoje bei Peru ir bendradarbiauja su tarptautiniais partneriais, pavyzdžiui, Biologinės įvairovės kreditų aljansu, Pasaulio ekonomikos forumu ir Tarptautine patariamąja grupe biologinės įvairovės kreditų klausimais. Gamtos kreditai taip pat gali padėti valstybėms narėms siekti nacionalinių tikslų pagal ES gamtos atkūrimo reglamentą ir prisidėti prie pasaulinių Kunmingo ir Monrealio biologinės įvairovės strategijos tikslų įgyvendinimo.

Pagrindiniai faktai

Gamta yra mūsų pragyvenimo, sveikatos bei gerovės šaltinis ir konkurencingos bei atsparios ekonomikos pagrindas. Pasaulio ekonomikos forumo duomenimis, daugiau kaip pusė pasaulio BVP ir du trečdaliai ES pridėtinės ekonominės vertės priklauso nuo gamtos ir jos ekosisteminių paslaugų. Gamtos kreditų tikslai taip pat atitinka žemės ūkio ir maisto sektoriaus viziją, Hidrologinio atsparumo strategiją ir Europos vandenynų pakta.

Daugiau informacijos

Gamtos kreditų gairės: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=comnat%3ACOM_2025_0374_FIN

Klausimai ir atsakymai apie gamtos kreditus: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_25_1680

Pranešimas spaudai: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1679

2025 m. liepos 7 d.
Atstovybė Lietuvoje

Lietuvoje startuoja tyrimas, siekiant sužinoti, kokių pavojingų cheminių medžiagų yra žmonių organizmuose

Liepos 22 d. Lietuvoje prasidės ir tris metus bus atliekamas žmogaus biologinės stebėsenos ir sveikatos tyrimas, kuris yra tarptautinio tyrimo dalis, siekiant nustatyti, kiek ir kokių pavojingų cheminių medžiagų yra žmonių organizmuose, galimą jų poveikį sveikatai. Tyrimui į nurodytas vietas Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje ir Alytuje bus kviečiami atvykti atsitiktinės atrankos būdu atrinkti žmonės. Tad gyventojai, sulaukę Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos (NVSPL) kvietimo, raginami nelikti abejingi ir atvykti tirtis.

Šio tyrimo rezultatai svarbūs ne tik Lietuvai, bet ir Europai, nes juos įvertinus, bus teikiami siūlymai Europos Sąjungos ir Lietuvos įstatymų leidėjams, kaip mažinti kenksmingų medžiagų paplitimą žmonių organizmuose per pramonės produkciją – kosmetiką, maistą, automobilių pramonę, aprangą, avalynę, namų apyvokos reikmenis. Taip pat rekomendacijos gyventojams, kaip gerinti sveikatą, saugoti save ir artimuosius, norint sumažinti galimą cheminių medžiagų poveikį organizmui.

NVSPL atkreipia dėmesį, kad kiekvienas atvykęs tirtis gyventojas turės paaukoti kraujo ir atsinešti šlapimo, nes bus tiriamos gyventojų kraujyje ir šlapime esančių pavojingų cheminių medžiagų koncentracijos. Pavyzdžiui, bisfenolių, perfluoralkilintų ir polifluoralkilintų medžiagų, pesticidų, policiklinių aromatinių angliavandenilių, polichlorintų bifenilų, metalų, skydliaukės hormonų ir kraujo lipidų kiekiai.

Į tiriamųjų grupę atsitiktinės atrankos būdu iš viso kasmet bus kviečiama po 600 reprodukcinio amžiaus šalies gyventojų iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio ir Alytaus bei šių miestų rajonų. Daugiausia – 303 – Vilniuje bei Vilniaus rajone. Per trejus metus planuojama ištirti 1800 gyventojų.

Laboratoriniam ištyrimui iš vieno tiriamojo bus paimta iki 50 ml kraujo ir iki 70 ml pirmo rytinio šlapimo ėminio. Taip pat bus renkama informacija apie gyvenamąją ir darbo aplinką, gyvensenos ir mitybos įpročius, fizinį aktyvumą, persirgusias ligas, vartojamus vaistus.

Tyrimą koordinuojančios Sveikatos apsaugos ministerijos viceministrės Laimutės Vaidelienės teigimu, mūsų šalyje startuojantis epidemiologinis žmogaus biologinės stebėsenos ir sveikatos tyrimas prisideda prie tarptautinio, EK koordinuojamo tyrimo. Jis atliekamas 22 Europos šalyse, pavyzdžiui, Vokietijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, kaimyninėje Lenkijoje bei Estijoje.

„Cheminių medžiagų – nematomų, neįtampų, bet esančių mūsų aplinkoje, ore bei maiste įtaka žmogaus sveikatai yra be galo svarbi. Nauji genetiniai tyrimai yra patvirtinę aplinkos poveikio svarbą mūsų genų pasireiškimo reguliavimui (epigenetikai). Biomonitoringas yra vienas iš tiksliausių metodų, leidžiančių įvertinti kenksmingų medžiagų iš aplinkos paplitimą žmogaus organizme mastą. O tai padeda mokslininkams numatyti rizikos grupes ir stebėti tendencijas, atsakingiems asmenims priimti reikiamus sprendimus dėl pavojingų cheminių medžiagų kontrolės, apribojimo ar uždraudimo. Labai svarbu, turint tikslus duomenis, juos tinkamai interpretuoti, nes tai padeda nuo cheminės taršos aplinkoje pavojaus apsaugoti visus gyventojus, o ypač labiau pažeidžiamas gyventojų grupes“, – sako viceministrė L. Vaidelienė.

Kaip pastebi šiam projektui vadovaujanti NVSPL direktorės pavaduotoja Rosita Marija Balčienė, dažniausiai žmonių organizmuose aptinkamos cheminės medžiagos bei sunkieji metalai: bisfenolis, pesticidai, arsenas, gyvsidabris, kadmio, chromas, švinas ir pan., kurios yra pavojingos. Moksliniai tyrimai rodo, kad aplinkos veiksniai nulemia apie 20 proc., o gyvensenos veiksniai – apie 50 proc. žmogaus sveikatos. Dauguma cheminių medžiagų yra endokrininę ir reprodukcinę

sistemą žalojančios, vėžį bei kitus ilgalaikius, lėtinius sveikatos sutrikimus sukeliančios medžiagos.

„Šių medžiagų poveikis sveikatai dažniausiai būna tylus ir ilgalaikis, todėl labai svarbu laiku nustatyti jų paplitimo lygį ir galimą įtaką žmogaus organizmui. Tokie tyrimai yra geriausias būdas apsisaugoti nuo itin neigiamų padarinių sveikatai ateityje. Turint konkrečius duomenis apie pavojingas chemines medžiagas žmonių organizmuose, galima imtis priemonių, kaip stabdyti jų plitimą. Pavyzdžiui, per maistą, pramonės produkciją, teikti pasiūlymus įstatymų leidėjams, rekomendacijas žmonėms, kaip koreguoti kasdieninius įpročius. Norint išvengti arba sumažinti cheminių medžiagų kiekį organizme, deja, neužtenka tik sveikai gyventi, maitintis, sportuoti“, – pabrėžia R. Balčienė.

Pasak R. Balčienės, šalies gyventojų dalyvavimas šiame tyrime – ne tik atsakomybė prieš save ir artimuosius, bet ir reikšmingas indėlis į mokslu grįstus sprendimus, padėsiančius ateityje sumažinti pavojingų cheminių medžiagų kiekį mūsų kasdienėje aplinkoje.

„Tikimės, kad tyrimui atrinkti gyventojai neliks abejingi ir atvyks išsitiirti. Kiekvieno iš jų dalyvavimas yra labai svarbus, nes gali padėti ir jiems, ir Lietuvai, ir Europos šalims kuriant švaresnę, saugesnę ir sveikesnę aplinką. Rekomenduojame pakviestiems gyventojams susiplanuoti laiką tyrimui apie 2-3 valandas, į mūsų partnerio Nacionalinio kraujo centro (NKC) – padalinius atvykti nevalgius, negėrus saldintos arbatos, kavos mažiausiai 2 val. iki kvietimo nurodyto laiko“, – sako NVSPL direktoriaus pavaduotoja.

NVSPL šį epidemiologinį tyrimą atlieka glaudžiai bendradarbiaujant su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) mokslininkais bei partneriu – Nacionaliniu kraujo centru (NKC), kurio patalpose Lietuvos miestuose bus imamas kraujas iš gyventojų.

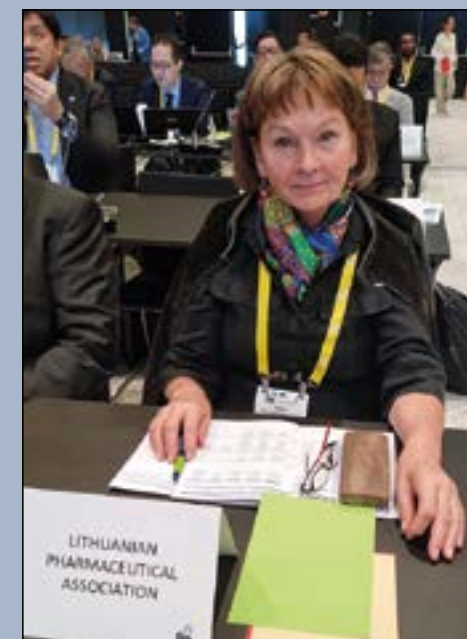
Gydytojas toksikologas Robertas Badaras tvirtina, kad sparčiai besikeičiant mūsų kasdieninės aplinkos cheminiam fonui, labai svarbu žinoti tikrąsias pagrindinių lėtinius apsinuodijimus sukeliančių medžiagų vertes. Tai leistų prognozuoti ir įvertinti tiek asmens, tiek visuomenės sveikatos galimas cheminių medžiagų sukeltas rizikas.

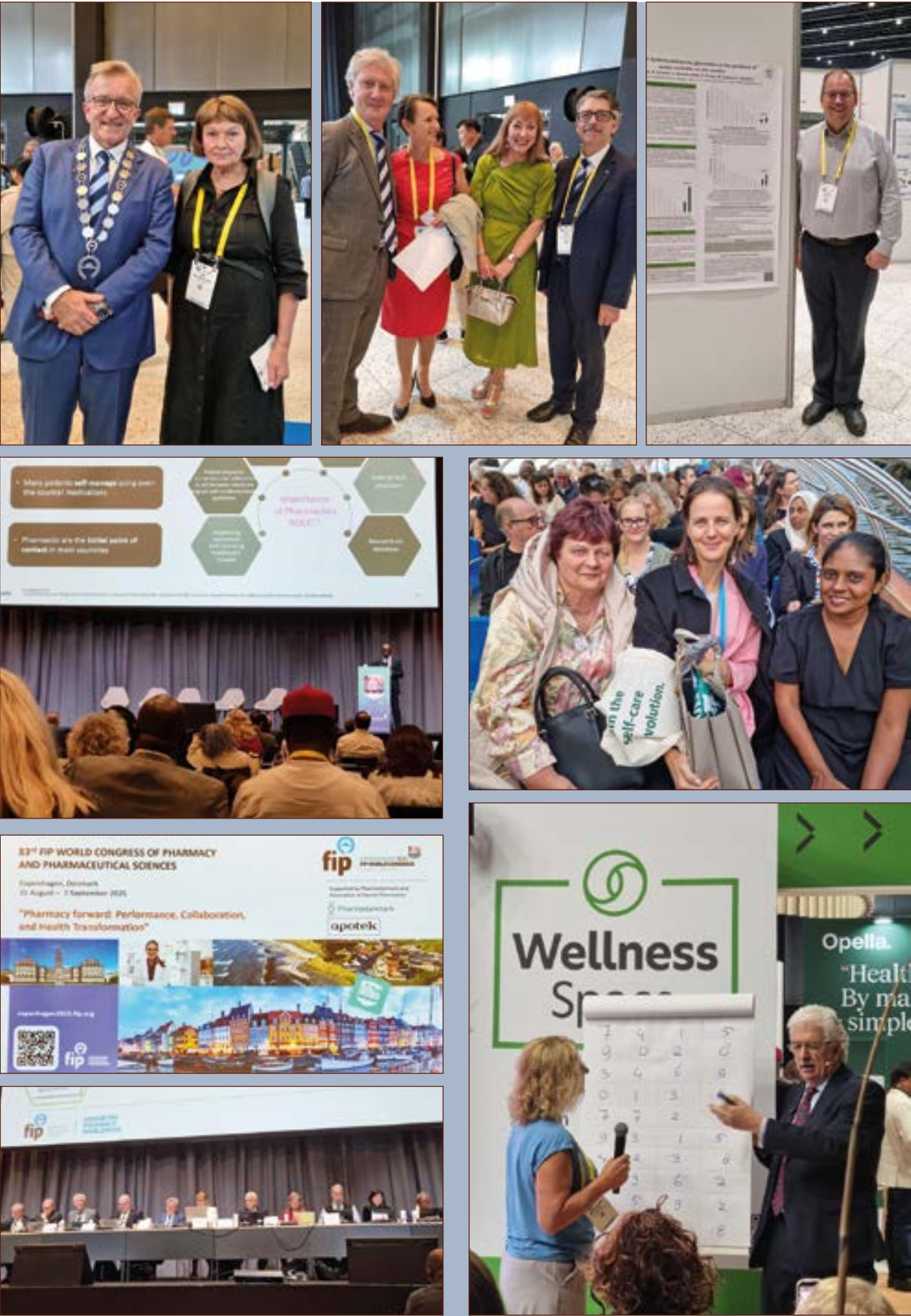
„Būtų smagu, kad tyrimas apimtų ne tik iki lėtinio toksiškumo biomonitoringą, bet ir padėtų diagnozuoti ūminius apsinuodijimus. Specialistai, dirbantys su vaikais ir suaugusiais pacientais ypač pasigenda savalaikės profesionalios diagnostikos apsinuodijus psichoaktyviosiomis medžiagomis. Tikiu, kad šis projektas bus tik pradžia, gerinant kokybinę ir kiekybinę ūminių ir lėtinių apsinuodijimų diagnostiką“, – sako R. Badaras.

NVSPL ir SAM informacija

83 FIP KONGRESO FOTOREPORTAŽAS

83 FIP KONGRESO
FOTOREPORTAŽAS

Farmacijos žinios

Laikraštis pavestas Farmacijos reikalams

II metai

Kaunas, 1925 m. liepos mėn.

Nr. 4 (10)

Daugiau gyvumo.

Jau keletas metų, kaip Lietuvos farmacininkai turi įsisteigę dvi organizacijas: Farmacininkų Sąjungą ir Vaistininų Draugiją. Pažvelgę į praeities darbus, pamatysime, kad tos organizacijos nuveiktais darbais iki šiol ypatingai pasigirti negali. Tiesa, Vaistininų draugija, kaip labiau ekonominiams pamatais susidariusi organizacija, savų nariams yra davusi neginčijamų rezultatų ir, kiek žinoma, stengiasi, kad farmacininkų korporacijos nariai visumoje nebūtų be šviesesnio rytojaus vilties nublokšti į proletarų eiles. Bet čia mes norime kalbėti ne apie, nors ir labai svarbius, farmacininkų ekonominius reikalus, bet apie tai, kad minėtos organizacijos visai arba labai mažai rūpinasi farmacijos mokslo Lietuvoje kėlimu. Iš buvusių mūsų farmacininkų Pabaltijo Valstybių Farmacininkų Kongrese teko patirti, kad Latvijos ir Estijos farmacininkai toje srityje yra daug toliau nužengę už Lietuvos farmacininkus. Šio apsisireiškimo priežastis yra ta, kad prieš karą Dorpatio Universitete farmacijos mokslas buvo daug aukščiau ir geriau pastatytas, nekaip kituose senosios Rusijos Universitetuose. Taigi pačios aplinkybės pasitarnavo Latvijos ir Estijos farmacininkams, nes Dorpatas lengviau buvo prieinamas latviui ir estui farmacininkui mokytis jo universitete, nekaip lietuviui farmacininkui.

Šiandieną Lietuvoje farmacijos mokslas jau yra žymiai aukščiau pakeltas, nekaip buvo prieš karą senojoje Rusijoje, todėl naujų laidų farmacininkai farmacijos moksle stovės aukščiau už

senuosius. Jau nuo šio rudens Lietuvos Universitetas yra nutaręs iš provizoriaus padėjėjų, turinčių ir reikalingą einant įstatymais farmacijos praktikos darbo patyrimą, reikalauti papildomų mokslo žinių iš matematikos ir fizikos gimnazijos kurso programos ribose, be ko minėti prov. padėjėjai į Universiteto farmacijos kursą nebus priimami. Bet tų naujų laidų farmacininkų prieauglis dar ilgą laiką nebus labai žymus ir todėl šiuo laiku stūnti pirmyn farmacijos mokslą privalo senosios kartos farmacininkai, jei tik Lietuvos farmacininkai nenori gal ir gana toli atsilikti nuo savo kaimynų vokiečių, latvių, estų. Lietuvos farmacijos mokslo reikalais labiau privalėtų rūpintis Farmacininkų Sąjunga, apie ką mini ir tos sąjungos įstatai. Kad Sąjunga tą dalyką galėtų atlikti, ją privalo paremti Vaistininkų Draugija ir kiekvienas rimtai galvojantis ir farmacijos mokslu susirūpinęs farmacininkas, vis tiek ar jis būtų vaistininkas ar tarnautojas. Viena Farmacininkų Sąjungos Valdybos pranešime buvo patariama farmacininkams kreiptis į Sąjungą visokiais reikalais. Sąjunga, norėdama patarnauti savo nariams visokiuose reikaluose, daug padaryti negalės. Jeigu Farmacininkų Sąjunga, kaip neutralė farmacininkų organizacija, kurioje tilpsta ir farmacininkas vaistininkas ir farmacininkas tarnautojas, pradėtų rimtai rūpintis Lietuvos farmacijos mokslo kėlimu, ji greitai laiku pasidarytų kiekvienam farmacininkui labai artima ir gyva organizacija. Neapsiriksiu pasakęs, kad farmacijos mokslo dirvonai Lietuvoje dar nėra pradėti plėsti, o reikalas—labai svarbus. Pakilęs farmacijos mokslas Lietuvoje galės ir medžiagiškai geriau farmacininkus aprūpinti. Koku būdu Farmacininkų Sąjunga galėtų pradėti žadinti tarp farmacininkų farmacijos mokslu susidomėjimą ir kaip tą mokslą kelti?

Tiesa, farmacijos srity mokslinėmis jėgomis mes tuo tarpu negalime pasigirti, o kurios ir yra, tai ir tos labai indiferentiškai į tą reikalą žiūri. Bet dedant pastangas, padaryti galima viskas. Kas nepasiekama vienam žmogui, tas padaroma suburtomis pajėgomis. Kalbėdamas apie farmacijos mokslą, aš turiu galvoje įvairių mokslų šakas, su kuriomis farmacininkas turi būti susipažinęs. Tų mokslų nemaža.

Pirmuosius žingsnius galima būtų pradėti nuo paskaitų iš farmacijos mokslų, kurias turėtų organizuoti Farmacininkų Sąjunga didesniuose Lietuvos centruose. Dėti „Farmacijos Žiniose“ mokslo straipsnių kaip originalių taip ir verstinių. Gabesnius farmacininkus ir norinčius rimtai studijuoti farmacijos mokslus, šelpti pinigais, siunčiant juos į užsienį tų mokslo žinių pasisemti. Daryti periodinius farmacininkų, kurie domisi ir studijuoja farmacijos mokslus, susirinkimus, kviečiant į tokius susirinkimus atatinamus Universiteto profesorius. Toliau patsai gyvenimas parodys kaip kas daryti. Bet ta padėtis, tas apsnūdymas kuris, dabar jaučiamas tarpe mūsų skaitlingos korporacijos farmacijos moksle, nieko gera mums nelemia. Kas neina pirmin, tas, kaip sakoma, nestovi vietoje: laikas jį neša atgal. Esant tokiai padėčiai, kaip šiandieną, kur gi mes galime atsidurti? Aš kviečiu kaip Farmacininkų Sąjungos taip ir Vaistininkų Draugijos Valdybas tuo reikalu susirūpinti. Aš kviečiu visus farmacininkus pagalvoti, kas mus Lietuvoje laukia, jeigu mes neisime kartu su farmacijos mokslais pirmyn, o pasiliksime užpakaly. Mes turėsime nukentėti dviasiskai ir medžiagiškai. Mokslu susidomėjimas daro žmogų gyvesnį. Todėl susirūpinkime.

Prov. Ramulė.

Ham tai reikalinga?

Lietuvoje kaimo aptiekos dygsta kaip grybai po lietaus. Beveik kas miestelis, kas bažnytkiemis rasime dažniausiai skurstančią kaimo aptieką. Dabar, rodos, jau norima, trūkstant bažnytkiemų ir miestelių, tokias aptekas pradėti steigti ir paprastuose kaimuose. Kokie reikalai verčia taip daryti ir kieno naudai tatai daroma? Nepaslaptis, kad Lietuva turi daugiau farmacininkų, nekaip jų reikia, o gyventi visi nori ir duonos taip pat visiems reikia, nes šventa dvasia mūsų laikais žmonės nebegyvena (ir vargu kada jį viena yra gyvenę). Atatinamų farmacininkų valstybėje vietų daug nėra, o be to, apskritai ir valdininkų mums nebetrūksta. Kas daryti? Tiesa, provizoriaus padėjėjo, kuris negauna darbo, padėtis pasidaro labai sunki. Taigi norima išmėginti laimę įsisteigus kaimo aptieką. Bet daug tokių laimę mėginusių labai gailisi tą padarę.

Sulig statistikos žinių daugiau kaip 50 kaimo aptiekų apyvartos turi mažiau kaip 500 litų per mėnesį. Prie tokios apyvartos vaistininio uždarbį negalės lygintis netik dvaro ordinarininko uždarbui, bet ir paprasto gero ūkininko berno uždarbui. O inteligento gyvenimo reikalavimai yra ir bus didesni, nekaip šių pastarųjų. Tokios aplinkybės geriausį žmogų stumia į desperaciją ir į slidų dorai kelią. Todel netenka stebėtis, kad tokie kaimo vaistinininkai priversti yra gydyti žmones, kad išsigelbėtų nuo bado. Ne vienas vaistinininkas, pakliuvęs į tokia padėtį, norėtų viską metęs gelbėtis, bet veltui: sukišęs į aptiekos įrengimą visą savo turtelį, jis priverstas yra vilkti tą nepaprastai sunkią padėtį.

Kur iš tos keblios padėties išeitis? Vienintelis išsigelbėjimas, tai neleisti daugiau steigti kaimo aptiekų, nes tokios skurstančios aptiekos nėra ir visuomenei reikalingos, kuri, kaip patyrimas parodo, neperlabiausiai joms pasitiki; nes priešingai jos turėtų didesnę apyvartą, nes sergančių žmonių visur yra ir bus. Nėra jos reikalingos ir steigiantiems jas asmenims, nes, išskyrus vargą ir skurdą, daugiau nieko jos jiems nežada, ką ir patsai gyvenimas jau patvirtino. Tai kam tos skurstančios kaimo aptiekos reikalingos? Niekam. Tai yra tik nesusipratimo vaisius. Farmacininkų Kolegija ir Farmacijos Skyrius, kuriems čia minimų aptiekų padėtis yra gerai žinoma, privalo dėti pastangų, kad panašioms kaimo aptiekoms steigimo kelias būtų užkirstas. Bendrai kalbant, išskyrus įsteigtas kaimo aptiekas, daugiau kaimo aptiekų nebėra jokio reikalo Lietuvoje steigti. Visos vietos, kurios buvo šiek tiek aptiekai išsilaikyti įmanomesnės, jau yra užimtos. Vaistų reikalavimas kyla proporcingai žmonių kultūrai ir gydytojų skaičiui: gydytojų padaugėjimas taip pat priklauso nuo krašto kultūros augimo. Kadangi medicinos uždavinys yra ne tik ligos gydyti, bet ir neleisti jomis apsikrėsti, kam ir vaistai nevisuomet reikalingi, kaip štai higienoje, todėl ir gydytojų skaičiaus augimas nevisuomet pakels vaistinių reikalavimą. Trumpai tariant, į čia pakeltą klausimą privalo kreipti dėmesį tie, nuo kurių kaimo aptiekų steigimas pareina. Aš tą klausimą keliu „sine ira et studio“ su tikslu nurodyti į susidariusią padėtį ir užkirsti kelią tam vargui, kuris, tuo reikalu nepasikeitus nusistatymui, dar laukia ne vieną laimės ieškančią provizoriaus padėjėją.

Balana.

„Aromas Itinerarium Salutis (AIS)“ pirmasis tarptautinis forumas Valencijoje

Prof. Ona Ragažinskienė, Vytauto Didžiojo universitetas

2025 metų gegužės 15-16 d. Valencijoje vyko AIS pirmasis metinis forumas „Europos Tarybos kultūros kelio Europos istorinių vaistinių ir vaistinių sodų“ sertifikavimo minėjimas ICOM tarptautinės muziejų dienos proga. Renginyje žodinius ir stendinius pranešimus pristatė

Forumas, organizuotas, bendradarbiaujant su Valensijos universitetu (UV), subūrė daugiau kaip 70 dalyvių 13 šalių: tai Europos Tarybos išplėstinio dalinio susitarimo dėl kultūros kelių valdančiosios tarybos nariai, Europos kultūros paveldo kelių instituto ir Ispanijos kultūros ministerijos atstovai, delegacijas kartu su ekspertais, instituciniais partneriais ir kultūros operatoriais iš visos Europos.

Pirmosios dienos plenariniai posėdžiai ir stendinių pranešimų sesija organizuota Valensijos universiteto Botanikos sode (*Jardén Botànic de la Universitat de València*), įkurtame 1462 m. Dabar šis botanikos sodas yra BGCI narys, mokslinės studijų, projektinės, tyrimų ir mokymo veiklos plėtros ir sklaidos centras su biblioteka, herbariumu ir augalų sėklų saugykla. Tai unikali architektūrinė ir istorinė erdvė bei urbanistinio kraštovaizdžio elementas, kur organizuojamos parodos, konferencijos, dieninės paskaitos, susitikimai.

Antrosios dienos plenariniai posėdžiai ir „Europos Tarybos kultūros kelio Europos istorinių vaistinių ir vaistinių sodų“ sertifikavimo ceremonija vyko Valensijos universitete, įkurtame 1499 m., kur dabar studijuoja 55000 studentų.

„Aromas Itinerarium Salutis (AIS)“ pirmasis tarptautinis forumas buvo nemokamas ir atviras visiems renginys. Buvo sudaryta unikali galimybė AIS nariams, suinteresuotiems partneriams, specialistams ir studentams įsitraukti į AIS tarptautinį tinklą ir platesnę Europos Tarybos kultūros kelių sistemą.

2025 m. forume buvo dalijamasi idėjomis ir perspektyvomis dėl būsimų veiksmų, atitinkančių AIS 2023–2026 m. veiksmų plano viziją ir prioritetus.

Nutarta. „Aromas Itinerarium Salutis (AIS)“ antrąjį tarptautinį forumą organizuoti 2026 m. balandžio mėn. Lietuvoje.

Daugiau informacijos apie Lietuvos įsitraukimą į AIS veiklą: <https://aromassalutis.eu/en/lithuania-leads-the-development-of-the-ais-route-in-the-baltic-region/>

Aromas Itinerarium Salutis archyvo nuotraukos

Tarptautinė konferencija „Šiuolaikinė farmacija: Iššūkiai, lūkesčiai ir idėjos 2025“

2025 m. balandžio 10 d. įvyko tarptautinė mokslinė konferencija „Šiuolaikinė farmacija: Iššūkiai, lūkesčiai ir idėjos 2025“.

Vieta: LSMU Farmacijos fakultetas, Sukilėlių pr. 13, Kaunas.

Konferencijos organizatorius LSMU Farmacijos fakultetas.

Ši konferencija buvo skirta Lietuvos universiteto Farmacijos studijų magistrų pirmos laidos baigimo bei pirmojo diplomo įteikimo 100-čio proga.

Konferencijoje dalyvavo Lietuvos ir užsienio šalių sveikatos priežiūros bei farmacijos srities mokslininkai, specialistai, istorikai ir studentai.

LSMU Farmacijos fakulteto archyvo nuotraukos

Tarptautinės konferencijos „Šiuolaikinė farmacija: Iššūkiai, lūkesčiai ir idėjos 2025“ PROGRAMA

Contemporary Pharmacy: Issues, Challenges and Expectations 2025

Programme

PLENARY SESSION	
<i>Moderator:</i> Prof. Ramune Morkuniene, Dean of Faculty of Pharmacy, Lithuanian University of Health Sciences, Prof. Victoriya Georgiyants, The National University of Pharmacy, Kharkiv, Ukraine	
8:30-9:00	Registration
9:00-9:20	Opening ceremony Prof. Ke.stutis Petrikonis, Vice Rector for Studies, LSMU, Lithuania; Daniel Naumovas, Vice-Minister of Health of the Republic of Lithuania Dovile Marcinke, The head of State Medicines control agency of Lithuania; Prof. Ona Ragazinskiene, President of Lithuanian Pharmaceutical Association;
9:20-9:40	The Evolution of Pharmacy Diploma Awarding Traditions Assoc. prof. Vilma Gudiene, Faculty of Pharmacy, Lithuanian University of Health Sciences, Museum of the History of Lithuanian Medicine and Pharmacy, Lithuania, Assoc. prof. Rima Gerbutaviciene, Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania,
9:40-10:00	Professionalism and Ethics in Pharmacy: The Relevance of the Apothecary Oaths Prof. Dusanka Krajnovic, Vice-dean for postgraduate studies and continuing education. University of Belgrade - Faculty of Pharmacy
10:00-10:20	Medicine shortages- what EU can do? Jurate Svarcaite, Director General at the Association of the European Self-Medication Industry (AESPG), Belgium
10:20-10:30	The Story of Who We are: the Lithuanian Pharmaceutical Students' Association Student Edgar Aghasaryan, SFD President
10:30-10:40	Latvian Pharmacists from the Student Fraternity "Lettgallia": First Half of the 20th Century Assoc. Prof. Maija Pozemkovska, prof. Juris Salaks, Riga Stradins University, Institute of the History of Medicine, Latvia
10:40-10:50	The Lithuanian students 1922-1940: the Student's Representation and Organizations PhDAudrone Veilentiene, Kaunas University of Technology, Lithuania
10:50-11:00	Informal Activities of Pharmacy Students in the Last Decade of the Soviet Era Assoc. prof. Tauras Mekas, Faculty of Pharmacy, Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania, Museum of the History of Lithuanian Medicine and Pharmacy, Lithuania
11:00-11:30	Coffee break
HISTORY OF PHARMACY SESSION	
<i>Moderators:</i> Prof. Ramunas Kondratas, Society for the History of Pharmacy, Lithuania Assoc. prof. Vilma Gudiene, Faculty of Pharmacy, Lithuanian University of Health Sciences, Museum of the History of Lithuanian Medicine and Pharmacy, Lithuania,	
11:30-11:40	Lithuanian Student in German-Speaking European Universities at the Turn of the 19th and 20th Centuries: The Case of Vytautas Civinskis Assoc. prof. Junona Almonaitiene, Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania

11:40-11:50	Overview of the Diploma Theses of Pharmacy Candidates at Vytautas Magnus University prof. Liudas Ivanauskas, Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania
11:50-12:00	The One Who Is Going to Save Thousands: Pharmacy Students Preparing for the Second World War in Vilnius and Kaunas PhD student Viktorija Simkute, assoc. prof. Aistis Zainora, Lithuanian Institute of History, Vilnius University, Lithuania
12:00-12:10	Portrait of a Student at the Faculty of Medicine of Vytautas Magnus University in the Novel „Paradise of the Redwoods“ PhD Agne Mazurkeviciute, Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania
12:10-12:20	Academic Education of Latvian Pharmacists in the 19th-21st Centuries Indra Vilistere, IntaVegnere, Inguna Cfrule, Pharmacy Museum, Latvia
12:20-12:30	Ukrainian Wartime Student Life: a New Reality and Opportunities Student Amira Awad, National University of Pharmacy, Ukraine
12:30-13:30	Round Table Discussion: Living History: A Pharmacist's Journey - Before and Beyond the Diploma <i>Moderators:</i> Ramunas Kondratas, Viktorija Butrimaite <i>Panel discussion members:</i> Amira Awad (National University of Pharmacy, Ukraine) Dusanka Krajnovic (University of Belgrade, Serbia) Faustas Malinauskas (Director of supplies at Dineras UAB, Lithuania) Olha Mykhailenko (National University of Pharmacy, Kharkiv, Ukraine) Viktorija Simkute (Vilnius University, Lithuania)
13:30-15:30	Lunch break Poster session

SCIENTIFIC SESSION

Moderators: Prof. Valdasjakstas, Faculty of Pharmacy, Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania; Prof. Una Raudone, Faculty of Pharmacy, Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania

15:30-15:40	Medicinal Plants 2025 - How to respond to the challenges of climate change and the needs of bio-economies Olha Mykhailenko, National University of Pharmacy, Ukraine; UCL School of Pharmacy, United Kingdom; Kiel University, Germany
15:40-15:50	Values of Total Hemispherical Reflectance and Emissivity of Blister with Chewable Tablets Containing Dihydroxy Aluminum Sodium Carbonate Depending on Storage Conditions assoc. prof. Beata Sarecka-Hujar, Faculty of Pharmaceutical Sciences in Sosnowiec, Medical University of Silesia in Katowice, Poland
15:50-16:00	Extrusion-Based 3D Printing of Plant-Origin Compounds and Extracts Using Aqueous Polyethylene Oxide Gel Inks Oleh Koshovyijyrki Heinamaki, Ain Raal, Institute of Pharmacy, Faculty of Medicine, University of Tartu, The National University of Pharmacy, Estonia
16:00-16:10	“Green Chemistry” Approaches in Modern Pharmaceutical Science Prof. Victoriya Georgiyants, The National University of Pharmacy, Ukraine
16:10-16:20	Comparison of Total Flavonoid Content of Different Levisticum officinale w. D.J. Koch Parts Assoc. prof. Laura Rimkiene, Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania
16:20-16:30	Antilipidemic Treatment in Patients with Familial Hypercholesterolemia PhD student Kristina Zubieliene, Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania
16:30-16:40	Evaluation of Physicochemical Properties, and Stability on Storage of Cyano-Phycocyanin Loaded in Transferosomes PhD student Daiva Galinyte, Lithuanian University of Health Sciences, Lithuania
16:40-17:00	Poster session awards. Closing ceremony

Prieš 50 metų įkurtas Lietuvos farmacijos muziejus:
magiško žodžio „milijonas“ galia

Doc. dr. Vilma Gudienė
LSMU Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus

Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus, šiandien veikiantis Kauno Rotušės aikštėje, gimė iš docento Alfonso Kaikario aistros kolekcionuoti, vizijos sukurti muziejų, kolegų palaikymo ir sėkmės, pažymėtos raktiniu žodžiu – „milijonas“.

Doc. Alfonsas Kaikaris – Lietuvos farmacijos muziejuje, jo įkurtame Kauno medicinos instituto centrinių rūmų (Mickevičiaus Nr. 9) palėpėje, 1975 m.

1975 metų vasarą du amerikiečiai – Kazys Kazlauskas ir dr. Louis Ravin – atvykę į Kauno medicinos institutą, apsilankė Lietuvos farmacijos muziejuje, kuris tuo metu jau buvo parengtas oficialiam atidarymui, suplanuotam rugsėjo 26 d.

Tai buvo nedidelės, bet jaukiai įrengtos penkių kambarių patalpos, vaizduojančios XIX a. pabaigos vaistinę Kauno medicinos instituto (KMI) palėpėje.

Doc. Alfonsas Kaikaris svečiams rodė senovinius vaistinės indus, autentiškus vaistinės baldus ir amerikietišką malūną, kadaise naudotą vaistingosioms žaliavoms smulkinti. Ant jo – angliškas užrašas: „Philadelphia, USA“.

Šis eksponatas taip patiko „Smith Kline“ kompanijos laboratorijos vedėjui dr. Louis Ravin, kad jis paprašė jį parduoti. Tuomet svečius lydėjęs Farmacijos fakulteto dekanas prof. Antanas Praškevičius pajukavo: „Pirkite visą muziejų.“ Amerikiečiai, pasitarę tarpusavyje, atsakė, kad gali savo kompanijai pasiūlyti pradėti derybas dėl muziejaus pirkimo nuo milijono dolerių.

Lietuvos farmacijos muziejaus oficialus atidarymas, simbolinę juostą perkerpa KMI rektorius prof. Zigmas Januškevičius, 1975 m. rugsėjo 26 d.

Tai buvo neįtikėtina. Dekanas atsakė, kad pats negali priimti sprendimo – svečiai turėtų kreiptis į Švietimo ministeriją. Pokalbis tuo ir baigėsi.

Lietuvos farmacijos muziejaus svečiai, kairėje Kazys Kazlauskas ir dr. Louis J. Ravin (JAV) (dešinėje), 1975 birželis.

Farmacijos istorijos ekspozicija Farmacijos fakulteto koridoriuje, 1973 m. birželis, Andriaus Rondomanskio nuotrauka.

Šis magiškas skaičius – milijonas – tą pačią dieną tapo raktiniu žodžiu, išgarsinusi muziejų. Nors niekas muziejaus parduoti neplanavo, ir, ko gero, amerikiečiai apie tai rimtai negalvojo, žinia apie „siūlomą milijoną“ netruko pasiekti rektorių akademiką prof. Zigmą Januškevičių, Švietimo ministrą Henriką Zabulį ir Kauno miesto valdžią.

Praėjus vos kelioms dienoms po amerikiečių vizito, muziejų aplankė Kauno miesto partijos ir Vykdomojo komiteto atstovai. Atsiminimuose doc. A. Kaikaris pasakojo apie nerimą, kurį jautė laukdamas svečių, ir apie jų vizitą:

„Tais laikais buvo įprasta, ypač aukštosiose mokyklose, rodyti tik socializmo laimėjimus. O mūsų muziejuje – XIX amžiaus Lietuvos miesto vaistinė. Reiškia, propaguojam kapitalizmą. Va, manau, dabar tai bus – ištrenks mane, neišdirbsiu iki pensijos. Bet svečiams muziejus labai patiko...“

Visi žiūrėjo, juokavo. Galiniame kambaryje, kur mes eksponavome tarpukario Lietuvos vaistinių signatūras, etiketes ir to laikotarpio farmacijos įmonių produkciją – „GerMaPo“, „Sanito“, „Galen“, „Pharmacon“ vaistų dėžutes – ant vienos etiketės, atrodo, Kalvarijos vaistinės, buvo užrašyta „Atgiris“. Antrasis partijos sekretorius pasakė: „Vyrų, ar žinot sudėtį?“ „Ne, nežinau“, – sakau. „Reikia išsiaiškinti – geras vaistas būtų.“

Viesėdami muziejuje, miesto valdžios atstovai kalbėjo, kad Kaune trūksta muziejų, ir būtų galima šiam muziejui suteikti patalpas. Išsakytas pažadas neliko užmirštas, ir po atkaklių A. Kaikario bei KMI vadovų derybinių pastangų miesto valdžia nutarė muziejui skirti patalpas Rotušės a. Nr. 28.

Tačiau pastato rekonstrukcijai reikėjo lėšų, o tam – palankaus finansų ministro sprendimo. Dėl šios priežasties miesto valdžia pakvietė finansų ministrą aplankyti farmacijos muziejų. 1977 m. vasario 15 d. muziejų apžiūrėjo finansų ministras Romualdas Sikorskis, kurį lydėjo miesto vykdomosios ir

Svarstomos pastato, skirto muziejui Rotušės a. 28, rekonstrukcijos išlaidos. Centre Finansų ministras Romualdas Sikorskis, greta dešinėje KMI rektorius, akademikas Zigmą Januškevičius ir Farmacijos fakulteto dekanas Antanas Praškevičius, 1977 m.

partinės valdžios atstovai. A. Kaikaris, pristatydamas ekspoziciją, svečiams papasakojo istoriją apie „milijoną dolerių“. Tai padarė ministrui įspūdį. Jaukiame muziejuje, geriant arbatą ir „Trejų devynerių“ trauktinę, Kauno vykdomojo komiteto pirmininkas J. Razumas kreipėsi:

„Gerbiamas Ministre, mes Rotušės aikštėje turime kapitaliai remontuoti namą ir pritaikyti jį Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejui. Mums reikės daug lėšų. Ar negalėtų ministras papildomai skirti šiam reikalui pinigų?“

Ir šypsodamasis ministras nedelsdamas atsakė:

„Ar milijono rublių užteks?“

Miesto valdžios atstovai nustebo dėl tokio greito sprendimo, o ministras pridūrė:

„Tai čia ne problema. Manykite, kad jau sutarta.“

Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus. Vaistinės oficina.

Magiškas žodis – „milijonas“. Tik šį kartą kalbėta ne apie dolerius, bet apie rublius. Namų rekonstrukcija kainavo milijoną du šimtus tūkstančių rublių. Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus Rotušės aikštėje buvo atidarytas 1987 m.

A. Kaikaris rinko farmacijos eksponatus nuo 1957 m., juos saugojo savo kabinete, vėliau sukūrė ekspozicijos erdvę Farmacijos fakulteto koridoriuje. 1973 m. muziejus KMI palėpėje turėjo vieną patalpą, o 1975 m. – jau penkis mažus kambarius. Apie muziejaus patalpų išplėtimą A. Kaikaris atsiminė, kad KMI palėpėje, greta muziejaus kambario, gyveno KMI valytoja Ščerbauskienė. Ji laukė eilėje gauti butą ir išsikelti iš instituto pastato. A. Kaikaris numatė, kad jai išsikėlus, jos butas galėtų būti perduotas muziejui ir taip būtų galima išplėsti patalpas. Ir tam jis turėjo svertą. A. Kaikaris pasakojo:

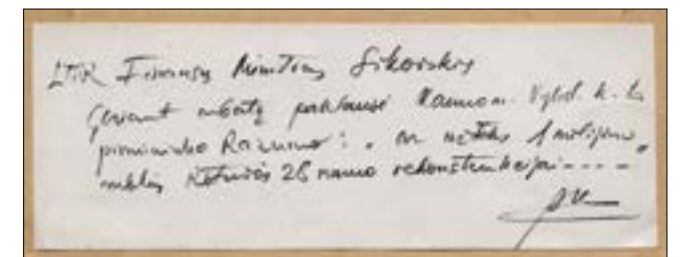
„Noriu pasigirti – tuo metu aš buvau Medicinos instituto darbuotojų profsąjungos komiteto butų ir buities komisijos pirmininkas, tvarkiau butų ir deficitinių prekių gavimo sąrašus. Vedžiau griežtą apskaitą, kaip tikras farmacininkas. Buvau stropus, pareigingas, viską atlikau sąžiningai. Bet dėl Ščerbauskienės, tiesa, pasistengiau.“

Taigi A. Kaikaris pakoregavo butų laukiančiųjų eilę taip, kad Ščerbauskienė greičiau gautų butą. Jai išsikėlus, patalpos atiteko muziejui.

Prisimindamas Lietuvos farmacijos muziejaus įrengimo procesą KMI palėpėje, doc. Alfonsas Kaikaris pasakojo:

„Kauno tarprajoninės kontoros staliai, kurie pradėjo kalti lubas, netikėtai dingo. Teko mums su prof. habil.

dr. Eduardu Tarasevičiumi baigti jas kalti. Pastogėje, kur vėliau įrengėme muziejaus vedėjo kabinetą – ten rinkdavosi svečiai ir gerdavome arbatą – aš norėjau kalti lubas horizontaliai, o E. Tarasevičius – įstrižai. Gerą pusvalandį pasibarę, iškalėme pagal E. Tarasevičiaus norą.“

Doc. A. Kaikario rankraštis

Lietuvos farmacijos muziejaus kūrimo istorija – tai pasakojimas apie atkaklumą, aiškią viziją ir bendruomenės palaikymą. Viskas prasidėjo 1957 m., kai pirmieji eksponatai pateko į doc. Alfonso Kaikario rankas, o pasibaigė – turtinga ekspozicija, įkurdinta Rotušės aikštėje, rekonstruotame XVI a. name, kur 1987 m. duris atvėrė Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus. A. Kaikaris buvo ne tik šios idėjos sumanytojas, bet ir tikras lyderis, gebėjęs suburti studentus, kolegas ir visą farmacininkų bendruomenę. Jo diplomatija, aiški vizija, gebėjimas priimti teisingus sprendimus ir kurti originalias muziejaus tradicijas nulėmė sėkmingą muziejaus kelią – nuo kuklios ekspozicijos palėpėje iki nacionalinės reikšmės muziejaus.

Kongreso tema:

„Vienas sveikatingumo modelis, viena farmacija – mokslo, praktikos ir švietimo suvienijimas“

84-asis FIP Pasaulio farmacijos ir farmacijos mokslų kongresas Monrealyje suburs sveikatos priežiūros specialistus, ypač vaistininkus, farmacijos mokslininkus ir pedagogus, siekiant plėtoti farmacijos vaidmenį pacientui orientuotoje priežiūroje ir pasaulio sveikatos srityje. Vadovaujantis tema „Vienas sveikatingumo modelis, viena farmacija – mokslo, praktikos ir švietimo suvienijimas“, diskusijose bus nagrinėjama, kaip vaistininkai gali skatinti pažangą siekiant geresnių sveikatos rezultatų, teisingos prieigos prie būtinųjų vaistų ir atsparių sveikatos sistemų visame pasaulyje.

Sesijos atskleis plačią farmacijos vaidmens spektrą gerinant individualų ir visuomenės sveikatą – pradedant farmacijos tyrimų ir švietimo naujovėmis ir baigiant naujais praktikos modeliais, kurie pagerina prieigą prie kokybiškos priežiūros. Kongrese taip pat bus nagrinėjama, kaip vaistininkai, farmacijos mokslininkai ir pedagogai gali prisidėti prie pirminės sveikatos priežiūros stiprinimo, atsakingo vaistų naudojimo gerinimo, efektyvesnių ir tvaresnių tiekimo sistemų palaikymo bei užtikrinimo, kad sveikatos darbuotojai būtų pasiruošę patenkinti kintančius bendruomenių sveikatos poreikius visame pasaulyje.

Prisijunkite prie mūsų Monrealyje, formuojant integruotą farmacijos ateitį, skirtą visų sveikatos rezultatų gerinimui.

